

Hof van Cassatie

LIBERCAS

12 - 2023

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

DAAD

Daad - Fout - Overheid - Onzorgvuldig optreden - Taak van de rechter - Veroordeling tot vergoeding van schade - Beoordeling

De rechterlijke macht is bevoegd om het bestuur te veroordelen tot vergoeding van de schade die een derde lijdt ingevolge zijn onzorgvuldig optreden, zonder daarbij evenwel aan het bestuur zijn beleidsvrijheid te ontnemen en zonder zich in zijn plaats te stellen, wat inhoudt dat de rechterlijke macht de beoordelingsvrijheid moet eerbiedigen die het bestuur de mogelijkheid biedt zelf te oordelen over de wijze waarop het zijn bevoegdheid uitoefent en de meest geschikt lijkende oplossing te kiezen binnen de door de wet gestelde grenzen (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2020, AR C.18.0383.N, AC 2020, nr. 186, met concl. OM; Cass. 27 oktober 2006, AR C.03.0584.N, AC 2006, nr. 518; Cass. 28 september 2006, AR C.02.0570.N, AC 2006, nr. 445.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

16 juni 2022

C.21.0219.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.1](#)

AC nr. ...

HERSTELPLICHT

Herstelplicht - Dader (voor eigen daad) - Strafzaken - Heling - Veroordeling in solidum met de medebeklaagde die schuldig is aan misbruik van vertrouwen - Verkoop van het gehele goed door de heler - Herstel van de schade - Teruggave van de ontnomen zaak - Vervangende schadevergoeding

Wanneer door een fout een zaak is ontnomen aan een slachtoffer, bestaat de normale wijze van schadeloosstelling erin de schade in natura te herstellen door de teruggave van de ontnomen zaak te bevelen; bijgevolg dient de rechter op vraag van het slachtoffer eerst na te gaan of die wijze van schadeloosstelling mogelijk is, alvorens over te gaan tot het toekennen van schadevergoeding in de vorm van een geldbedrag dat het equivalent uitmaakt van de waarde van de zaak (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

7 september 2021

P.21.0509.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.6](#)

AC nr. ...

SCHADE

Schade - Begrip - Vormen - Publieke werkgever - Werknemer - Bestendige arbeidsongeschiktheid - Fout van een derde - Vervroegde op pensioenstelling - Invaliditeitspensioen - Aard

Wanneer de publieke werkgever een werknemer die ingevolge de fout van een derde een bestendige arbeidsongeschiktheid heeft opgelopen, vervroegd op pensioen stelt, is het invaliditeitspensioen dat hij zijn werknemer uitkeert, voor de pensioenschuldenaar geen schade (1). (1) Cass. 28 maart 2017, AR P.16.0115.N, AC 2017, nr. 225; Cass. 19 juni 2015, AR C.12.0577.N, AC 2015, nr. 416.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

16 september 2022

C.21.0400.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.4](#)

AC nr. ...

Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Rechtsvordering tot

schadevergoeding - Verjaring - Aanvang - Verzwaring van de schade - Geen identificatie van het constitutioneel bestanddeel - Gevolg - Toezicht van het Hof

Het bestreden arrest dat het gegeven niet preciseert dat aan de basis van de verzwaring van de schade ligt, stelt het Hof in de onmogelijkheid de wettigheid van zijn toepassing van dat wettelijk begrip na te gaan en omkleedt zijn beslissing niet regelmatig met redenen.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

15 oktober 2021

C.20.0307.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.4

AC nr. ...

ADVOCААТ

- Beroepsgeheim - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklaagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering

- Art. 458 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0553.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.3](#)

AC nr. ...

- Beroepsgeheim - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklaagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering

- Art. 458 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0553.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.19](#)

AC nr. ...

- Ereloon - Partijbeslissing - Onrechtmatig beding

Artikel XIV.50, 26° WER, zoals van toepassing vóór de opheffing ervan door de wet van 15 april 2018, betreft de totstandkoming van de overeenkomst en is niet van toepassing op een partijbeslissing die de uitvoering van de overeenkomst betreft.

- Art. 446ter, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. XIV.50, 26° Wetboek van economisch recht

9 september 2022

C.21.0280.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220909.1N.2](#)

AC nr. ...

- Ereloon - Partijbeslissing - Precontractuele informatieverplichting

De precontractuele informatieverplichting omtrent de prijsberekening, zoals vervat in toenmalig artikel XIV.3, 3° WER, als omzetting van artikel 5.1, c) Richtlijn Consumentenrechten 2011/83/EU, is op zich verzoenbaar met een partijbeslissing omtrent het ereloon van een advocaat in de zin van artikel 446ter Gerechtelijk Wetboek indien deze informatieverplichting wordt nageleefd; een schending van die informatieverplichting leidt tot precontractuele aansprakelijkheid en maakt een fout uit in de zin van de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek en wordt als dusdanig gesanctioneerd.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 446ter Gerechtelijk Wetboek
- Art. 5.1, c) Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van Richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richt
- Art. XIV.3, 3° Wetboek van economisch recht

9 september 2022

C.21.0280.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220909.1N.2](#)

AC nr. ...

- Ereloon - Matiging - Openbare orde

De in artikel 446ter, eerste en tweede lid, Gerechtelijk Wetboek uitgedrukte wil van de wetgever dat de rechter het ereloon van een advocaat kan matigen indien het niet in bescheidenheid en met billijke gematigdheid werd begroot, strekt ertoe het vertrouwen van de rechtszoekende in de advocatuur en bij uitbreiding in de justitie in het algemeen te versterken; aldus betreft zij de juridische grondslagen van de maatschappij en raakt zij de openbare orde (1). (1) Zie Cass. 30 juni 2016, AR F.15.0014.N, AC 2016, nr. 437; Cass. 10 september 2015, AR C.12.0533.N-C.12.0597.N, AC 2015, nr. 500; Cass. 29 april 2011, AR C.10.0183.N, AC 2011, nr. 288; Cass. 29 november 2007, AR C.07.0173.N, AC 2007, nr. 596; Cass. 25 april 2002, AR C.00.0373.N, AC 2002, 1117, met concl. van advocaat-generaal D. THIJS; Cass. 10 maart 1994, AR 9669, AC 1994, nr. 114; Cass. 28 september 1979, AC 1979-80, nr. 66; Cass. 10 november 1978, AC 1979, 299; Cass. 15 maart 1968, AC 1968, 936; Cass. 22 december 1949, AC 1950, 244; Cass. 5 mei 1949, AC 1949, 298; Cass. 9 december 1948, AC 1948, 615.

- Art. 446ter, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 2 Oud Burgerlijk Wetboek

9 september 2022

C.21.0346.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220909.1N.3](#)

AC nr. ...

- Ereloon - Marginaal toetsingsrecht

De bepaling van het ereloon door een advocaat overeenkomstig artikel 446ter Gerechtelijk Wetboek is een partijbeslissing die, wanneer zij wordt betwist, door de rechter kan worden gematigd indien zij kennelijk onredelijk is; de rechter mag zich hierbij niet in de plaats van de advocaat stellen, maar beschikt enkel over een marginaal toetsingsrecht.

- Art. 446ter Gerechtelijk Wetboek

9 september 2022

C.22.0004.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220909.1N.7](#)

AC nr. ...

AFPALING

**- Geen gemeenschappelijke titel - Grens tussen de aanpalende eigendommen -
Onaantastbare beoordeling door rechter - Toezicht van het Hof**

Bij gebrek aan een gemeenschappelijke titel bepaalt de rechter in feite de grens tussen de eigendommen; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 17 september 1987, AR 7704 (AC 1987-88, 80).

- Art. 642 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

AUTEURSRECHT

- Inkomstenbelastingen - Personenbelasting - Inkomsten uit roerende goederen en kapitalen - Beroepsinkomsten - Categorieën belastbare inkomsten - Criteria

De inkomsten uit het roerend vermogen van de belastingplichtige kunnen enkel als beroepsinkomsten worden belast indien dat vermogen wordt gebruikt voor het uitoefenen van zijn beroepswerkzaamheid (1). (1) Cass. 20 september 2018, AR F.17.0118.F, AC 2018, nr. 486; Cass. 10 november 2017, AR F.14.0076.F-F.14.0079.F, AC 2017, nr. 632.

- Artt. 6, 2° en 3°, 17, § 1, 23, § 1, 3°, 27 en 37, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

17 januari 2022

F.18.0011.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.6](#)

AC nr. ...

- Domeinnaam - Verbod tot registratie van een domeinnaam - Hernieuwing van de registratie - Toepassing

Artikel XII.22 WER is enkel van toepassing bij de eerste registratie van de domeinnaam en niet bij de hernieuwing ervan.

- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht
- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht
- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht
- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht
- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht
- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht
- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht
- Art. XII.22 Wetboek van economisch recht

2 september 2022

C.21.0396.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.7](#)

AC nr. ...

BEROEPSGEHEIM

- Advocaat - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering

- Art. 458 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0553.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.3](#)

AC nr. ...

- Advocaat - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering

- Art. 458 Strafwetboek

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

KAMER VOOR BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

Kamer voor bescherming van de maatschappij - Rechtspleging - Voorwaarden bij invrijheidstelling op proef - Instemming geïnterneerde

Uit artikel 26, 2°, Interneringswet volgt dat op elk ogenblik van de uitvoering van de internering de invrijheidstelling op proef kan worden toegekend indien de geïnterneerde persoon instemt met de algemene en geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden die daaraan kunnen worden verbonden; die instemming is eveneens vereist wanneer ingevolge een nieuwe beslissing tot internering een nieuwe bijzondere voorwaarde wordt toegevoegd aan een reeds bestaande proeftermijn van een invrijheidstelling op proef.

- Art. 26, 2° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

8 juni 2021

P.21.0669.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.15](#)

AC nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

ALGEMEEN

Algemeen - Cassatieberoep - Fiscale zaken - Onregelmatige betekening - Herstel van bewezen belangenschade - Taak van de rechter - Maatregelen om de onregelmatigheid te regulariseren

Daar waar het op grond van artikel 861 Gerechtelijk Wetboek in beginsel aan de partij wiens belangen door de onregelmatigheid zijn geschaad toekomt om een exceptie van nietigheid op te werpen en om belangenschade aan te voeren en te bewijzen, dient de rechter in gevallen waar de onregelmatigheid tot gevolg kan hebben gehad dat een processtuk zoals een dagvaarding of een voorziening in cassatie de partij aan wie deze werd betekend niet heeft bereikt en de onregelmatigheid er bijgevolg de reden van kan zijn dat deze partij niet verschijnt of afwezig blijft, ambtshalve de exceptie van nietigheid op te werpen en, bij toepassing van artikel 861, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, maatregelen op te leggen om de onregelmatigheid te regulariseren; deze verplichting voor de rechter vindt zijn grondslag in het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging, krachtens hetwelk een partij de mogelijkheid moet krijgen om zijn standpunt voor de rechter uiteen te zetten en zijn belangen te verdedigen.

- Art. 1079 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 861 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1079 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 861 Gerechtelijk Wetboek

24 maart 2023

F.21.0052.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230324.1N.5](#)

AC nr. ...

Algemeen - Cassatieberoep - Fiscale zaken - Onregelmatige betekening - Herstel van bewezen belangenschade - Taak van de rechter - Maatregelen om de onregelmatigheid te regulariseren

Daar waar het op grond van artikel 861 Gerechtelijk Wetboek in beginsel aan de partij wiens belangen door de onregelmatigheid zijn geschaad toekomt om een exceptie van nietigheid op te werpen en om belangenschade aan te voeren en te bewijzen, dient de rechter in gevallen waar de onregelmatigheid tot gevolg kan hebben gehad dat een processtuk zoals een dagvaarding of een voorziening in cassatie de partij aan wie deze werd betekend niet heeft bereikt en de onregelmatigheid er bijgevolg de reden van kan zijn dat deze partij niet verschijnt of afwezig blijft, ambtshalve de exceptie van nietigheid op te werpen en, bij toepassing van artikel 861, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, maatregelen op te leggen om de onregelmatigheid te regulariseren; deze verplichting voor de rechter vindt zijn grondslag in het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging, krachtens hetwelk een partij de mogelijkheid moet krijgen om zijn standpunt voor de rechter uiteen te zetten en zijn belangen te verdedigen.

- Art. 1079 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 861 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1079 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 861 Gerechtelijk Wetboek

24 maart 2023

F.21.0052.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230324.1N.5](#)

AC nr. ...

EXPLOOT***Exploot - Rechtspersoon - Betekening van de bestreden beslissing - Overhandiging van een afschrift van de akte aan een aangestelde - Verantwoording van de hoedanigheid van aangestelde***

Wanneer de bestreden beslissing werd betekend aan een persoon die aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder heeft verklaard de aangestelde te zijn van de partij aan wie wordt betekend, welke noch bewijst noch aanvoert dat die persoon niet haar aangestelde is, en de stukken van de rechtspleging de vermeldingen van het exploot evenmin tegenspreken, volstaan deze vermeldingen en het relaas van de gerechtsdeurwaarder over de aan hem gedane verklaring om te verantwoorden dat de betekening werd gedaan aan een aangestelde van degene aan wie wordt betekend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 36.

- Artt. 35, tweede lid, 1073, eerste lid, en 1079, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

17 januari 2022

F.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.3](#)

AC nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bevoegdheid - Niet gecorrectionaliseerde misdaad - Correctionalisering door de correctionele rechtbank - Correctionalisering door het hof van beroep

Artikel 3, derde lid, Wet Verzachtende Omstandigheden bepaalt dat de correctionele rechtbank zich bevoegd kan verklaren door verzachtende omstandigheden of een verschoningsgrond aan te nemen wanneer zij vaststelt dat de bij haar aanhangig gemaakte misdaad niet is gecorrectionaliseerd; die bepaling is niet enkel van toepassing op de correctionele rechtbank maar zij laat ook het hof van beroep toe om, met betrekking tot een door het onderzoeksgerecht niet gecorrectionaliseerde misdaad, zelf over te gaan tot correctionalisering door verzachtende omstandigheden aan te nemen voor de beklaagde en zich dienvolgens bevoegd te verklaren om kennis te nemen van diens vervolging voor de aldus gecorrectionaliseerde misdaad en dit is eveneens het geval wanneer de correctionele rechtbank zich ten onrechte bevoegd heeft verklaard omdat zij niet tot correctionalisering is overgegaan (1). (1) R. DECLERCQ, "Verzachtende omstandigheden en correctionalisatie", T. Straf. 2009/5, (247-251), 250; G.F. RANERI, "Du nouveau en matière de circonstances atténuantes et de règlement de juges", JT 13/12/2008, 733-740, nr. 21 ; Cass. 3 september 2008, AR P.08.0940.F, arrest niet gepubliceerd (impliciete oplossing).

- Art. 3 Wet 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden

21 september 2021

P.21.0512.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Geschillen betreffende de verplichtingen van de werkgever inzake sociale zekerheid - Aangifte van verschuldigde bijdragen (Dimona) - Bevoegdheid van de arbeidsrechtbank - Samenstelling van het strafrechtcollege in hoger beroep

De dimona-aangifteplicht opgelegd bij het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling is een aangelegenheid als bedoeld door artikel 580, 1°, Gerechtelijk Wetboek, ook al wordt die regelgeving niet uitdrukkelijk in deze laatste bepaling vermeld (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

9 mei 2023

P.21.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Geschillen betreffende de verplichtingen van de werkgever inzake sociale zekerheid - Aangifte van verschuldigde bijdragen (Dimona) - Bevoegdheid van de arbeidsrechtbank - Samenstelling van het strafrechtcollege in hoger beroep

De dimona-aangifteplicht opgelegd bij het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling is een aangelegenheid als bedoeld door artikel 580, 1°, Gerechtelijk Wetboek, ook al wordt die regelgeving niet uitdrukkelijk in deze laatste bepaling vermeld (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

9 mei 2023

P.21.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.5](#)

AC nr. ...

***Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Strafrechter -
Rechtsvordering op grond van artikel 29bis WAM - Bevoegdheid van de strafrechter***

De vergoedingsplicht afgeleid uit artikel 29bis WAM geldt wanneer de verzekerde niet op enigerlei wijze aansprakelijk is en is niet gegrond op een overtreding die hij zou hebben begaan, zodat de correctionele rechter of de politierechter een dergelijke vordering tot schadevergoeding niet kan beslechten zonder miskenning van de bevoegdheidsregels van de strafrechtbanken, die van openbare orde zijn (1). (1) Cass. 19 oktober 2005, AR P.05.0858.F, AC 2005, nr. 520.

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen
- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

15 december 2021

P.21.0922.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.2](#)

AC nr. ...

BEWIJS

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Overeenkomst - Bestanddelen - Toestemming - Opzet - Bedrieglijk opzet - Bewijs - Voorwerp

Het bedrieglijk opzet kan niet worden afgeleid uit het feit dat de dader van het aangevoerde bedrog zijn wettelijke verplichtingen moest kennen.

- Art. 1116 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.21.0084.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.3](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Niet-betwiste feiten - Procedureakkoord - Taak van de rechter

Waar in de regel enkel betwiste feiten moeten worden bewezen, mag de rechter, behoudens in geval van een procedureakkoord, niet-betwiste feiten ambtshalve in twijfel trekken; Indien de uitspraak zou indruisen tegen een wetsbepaling van openbare orde, laat een procedureakkoord de vrijheid van de rechter onverlet.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 8.3, eerste lid Burgerlijk Wetboek - Boek VIII: Bewijs

16 september 2022

C.21.0544.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Eigendomsrecht - Afpaling - Geen gemeenschappelijke titel - Grens tussen de aanpalende eigendommen - Usucapio - Bewijslast

De partij die aanvoert dat de grens tussen twee erven voortvloeit uit een usucapio, draagt hiervan de bewijslast.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Algemeen - Onregelmatig verkregen bewijs - Uitsluiten van bewijs - Vormvoorwaarden waarvan de naleving op straffe van nietigheid is voorgeschreven - Verschil met misdrijven

Gedragingen die de maatschappelijke orde zodanig verstoren dat de wet ze strafbaar stelt en vormvoorwaarden inzake bewijsverkrijging die voor de eerbiediging van het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging zodanig belangrijk zijn dat de wet ze sanctioneert met nietigheid, maken het voorwerp uit van onderscheiden rechtstoestanden die onderling niet te vergelijken zijn.

15 juni 2021

P.21.0260.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Onregelmatig verkregen bewijs - Uitsluiten van bewijs - Vormvoorwaarden waarvan de naleving op straffe van nietigheid is voorgeschreven

De vormvoorwaarden waarvan de naleving op straffe van nietigheid is voorgeschreven, zoals bedoeld in art. 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, betreffen niet louter formaliteiten, maar hebben een algemene draagwijdte en slaan op alle materiële en formele vereisten die de wet bepaalt voor een regelmatige bewijsgaring.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

15 juni 2021

P.21.0260.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel moet de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van elk van de drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en nagaan of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dit sluit evenwel niet uit dat één of twee van die criteria van dermate overwegend belang kunnen zijn dat dit volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt; de rechter moet bovendien steeds de concrete omstandigheden vermelden waarop hij zijn beslissing steunt (1). (1) Zie Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.1; Cass. 15 december 2020, AR P.20.0946.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 15 september 2020, AR P.20.0137.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

27 april 2021

P.21.0013.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling - Criteria

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of: (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald; (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; in de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen (1). (1) Cass. 4 mei 2021, AR P.21.0081.N, AC 2021, nr. 321; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 26 februari 2019, AR P.18.1028.N, AC 2019, nr. 117, T. Strafr. 2019, 296 noot S. BERNEMAN; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 20 september 2017, AR P.17.0428.F, AC 2017, nr. 488; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303, T. Strafr. 2017, 224; Cass. 14 maart 2017, AR P.16.1152.N, AC 2017, nr. 181, T. Strafr. 2017, 210; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER, RO.4, T. Strafr. 2017, 207 en EHRM 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t/Verenigd Koninkrijk, EHRM 15 december 2015, Schatschaschwili t/Duitsland EHRM 14 juni 2016, Riahi t/België, §27, RDP 2017, 604 noot C. MACQ, NC 2017, 141 noot P. TERSAGO en RABG 2017, 509 noot B. DE SMET; EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, www.echr.coe.int Zie ook D. DE WOLF, "Het recht op horen van getuigen (à charge) na het arrest Al-Khawaja en Tahery van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens", in Strafrecht in breed spectrum, Die Keure, 2014, 25-58; O. MICHIELS en P. KNAEPEN, "Les déclarations non vérifiées de témoins au regard du procès équitable", J.T. 2016, 485-490; A. BLOCH, "Het horen van getuigen ter rechtszitting als voorwaarde voor een eerlijk proces", T. Strafr. 2017, 286-307; C. VAN DE HEYNING, "Het getuigenverhoor na de zaak Riahi: het Hof van Cassatie zoekt zijn weg", T. Strafr. 2017, 227-229; S. BERNEMAN, "De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!", T. Strafr. 2019, 286-287; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 776-779; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403.

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Schriftelijke getuigenis dat niet het enige of doorslaggevend bewijs is - Beoordeling

In het kader van het tweede criterium, het al dan niet doorslaggevend karakter van de getuigenis, moeten ter rechtszitting niet alle getuigen worden gehoord die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring hebben afgelegd, maar enkel de getuigen wiens belastende verklaringen doorslaggevend zijn voor het resultaat van de zaak; of dat het geval is, moet worden bepaald aan de hand van het belang dat de rechter aan die verklaringen hecht binnen het geheel van de redenen waarop zijn beslissing over de schuldigverklaring steunt; de loutere verwijzing naar een belastende verklaring volstaat dan ook niet om ze als doorslaggevend te aanzien, wanneer blijkt dat andere doorslaggevende bewijselementen aan de beslissing ten grondslag liggen.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Gebruik van een schriftelijke getuigenis met voldoende compenserende waarborgen voor de beklaagde

Voor wat betreft het derde criterium, de voldoende compenserende waarborgen voor de beklaagde, kan de rechter oordelen dat de bewijselementen vermeld bij de beoordeling van het tweede criterium een bevestiging uitmaken van de belastende verklaringen van een niet ter rechtszitting gehoorde getuige; niet vereist is dat de rechter aan de vermelde verklaringen uitdrukkelijk een verminderde bewijswaarde toekent; bovendien kan het feit dat een beklaagde over die verklaringen ten volle tegenspraak heeft kunnen voeren, een bijkomende compenserende factor uitmaken.

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Handelingen van de opsporingsambtenaar - Loyaal handelen - Aanvoeringsverplichting - Draagwijdte

Een opsporingsambtenaar wordt vermoed bij zijn opsporingshandelingen loyaal te handelen; een beklaagde die voorhoudt dat een opsporingsambtenaar bij zijn vaststellingen deloyaal heeft gehandeld, kan niet volstaan met een enkele bewering of een veronderstelling maar dient die aanvoering enigszins aannemelijk te maken en wanneer hij daarin slaagt dient het openbaar ministerie de enigszins aannemelijk gemaakte aanvoering te weerleggen (1). (1) Cass. 2 mei 2017, AR P.16.1011.N, AC 2017, nr. 302.

20 april 2021

P.21.0385.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijs - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Wegverkeerswet - Artikel 62, derde lid - Vaststelling van een verkeersovertreding door een automatisch werkend toestel - Geen vermelding in het proces-verbaal van het bemand of onbemand karakter van het toestel - Draagwijdte

Uit de enkele omstandigheid dat een proces-verbaal dat werd opgesteld voor een verkeersovertreding niet vermeldt of het toestel dat voor die vaststelling werd gebruikt bemand of onbemand is gebruikt, volgt niet dat die onregelmatigheid, die door de wetgever niet is gesanctioneerd met nietigheid, noodzakelijk onbetrouwbaar bewijs oplevert of dat het gebruik ervan eisers recht op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht van verdediging noodzakelijk miskent.

- Art. 62, derde lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

20 april 2021

P.21.0030.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatigheid

Geen enkele bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel verplicht de rechter elke onregelmatigheid in de bewijsvoering te sanctioneren (1). (1) Cass. 14 januari 2014, AR P.13.1415.N, AC 2014, nr. 28, met concl. van eerste advocaat-generaal P. DUINSLAEGER. Over art. 32 VT Sv. Zie alg. J. DE CODT, "La nouvelle loi sur les nullités: un texte inutile?", RDP 2014, 263-264; F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT. 2015, 185-195; F. GOOSSENS, "De Antigoonwet van 24 oktober 2013: we drinken een glas, ... en alles blijft zoals het was, of toch niet?", in Na rijp beraad. Liber amicorum Michel Rozie, Intersentia, 2014, 213-232; T. DECAIGNY, "De stille evolutie inzake de uitsluiting van onbetrouwbaar bewijs", T. Strafr. 2015, 167-172; B. REYNAERTS, "De sanctionering van het onrechtmatig verkregen bewijs voor de vonnisgerechten", NC 2013, dossier april 2013, 94-126; F. LUGENTZ, "Les effets de l'irrégularité de la preuve dans la procédure pénale. Trois ans d'application de la loi du 24 octobre 2013", JT. 2017, 61-68; F. LUGENTZ, La preuve en matière pénale. Sanction des irrégularités, Linal, Anthemis, 2017, 296 p.; M. ROZIE, "Antigoon of het vredesbestand na een tachtigjarige jurisprudentiële oorlog m.b.t. het onrechtmatig verkregen bewijs", RABG 2018, 672-675; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 1366-1377; J. VAN DONINCK, "Het lot van het onrechtmatig bewijs: een grondslagenonderzoek", RW 2020-21, 1283-1308; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1345-1365.

15 juni 2021

P.21.0260.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklaagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0553.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.3](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklaagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0553.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.19](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Beslissing - Motivering - Opgave van de voornaamste redenen ter verantwoording van de beslissing over schuld of onschuld

De uit artikel 6.1 EVRM afgeleide verplichting voor de strafrechter om, ongeacht of er een conclusie is ingediend, de voornaamste redenen op te geven ter verantwoording van zijn beslissing over de schuld of de onschuld van een vervolgte persoon geldt enkel met betrekking tot de beslissing op de strafvordering en geldt niet voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering.

29 juni 2021

P.21.0449.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.6](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Buitenvervolginstelling - Tergende of roekeloze rechtspleging - Toekenning van schadevergoeding aan de inverdenkinggestelde - Fout van de burgerlijke partij die erin bestaat de strafrechtspleging te hebben gebruikt als instrument om de inverdenkinggestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de burgerlijke partij haar recht om in rechte op te treden heeft uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgvuldig persoon en dat zij tevens de inverdenkinggestelde schade wilde berokkenen door kwaadwillig en lichtzinnig ernstige beschuldigingen tegen hem te uiten, met als enig doel de door hem ingeleide procedures met betrekking tot het kind te doen mislukken, wil zij wettig die vordering tot schadevergoeding wegens tergende of roekeloze rechtspleging in, waarbij de in aanmerking genomen fout erin bestaat dat de burgerlijke partij de gehele strafrechtspleging als instrument heeft gebruikt om de inverdenkinggestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 529.

- Artt. 159, 191, 212 en 347 Wetboek van Strafvordering

8 september 2021

P.21.0389.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.4](#)

AC nr. ...

- Rechtsvordering ingesteld voor het strafgerecht - Rechtsvordering op grond van artikel 29bis WAM - Bevoegdheid van de strafrechter

De vergoedingsplicht afgeleid uit artikel 29bis WAM geldt wanneer de verzekerde niet op enigerlei wijze aansprakelijk is en is niet gegrond op een overtreding die hij zou hebben begaan, zodat de correctionele rechter of de politierechter een dergelijke vordering tot schadevergoeding niet kan beslechten zonder miskennis van de bevoegdheidsregels van de strafrechtbanken, die van openbare orde zijn (1). (1) Cass. 19 oktober 2005, AR P.05.0858.F, AC 2005, nr. 520.

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

15 december 2021

P.21.0922.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.2](#)

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Duur, begin en einde - Aanvang - Dag van de betekening van de bestreden beslissing - Betekening bij deurwaardersexploot - Rechtspersoon - Overhandiging van een afschrift van de akte aan een aangestelde - Verantwoording van de hoedanigheid van aangestelde

Wanneer de bestreden beslissing werd betekend aan een persoon die aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder heeft verklaard de aangestelde te zijn van de partij aan wie wordt betekend, welke noch bewijst noch aanvoert dat die persoon niet haar aangestelde is, en de stukken van de rechtspleging de vermeldingen van het exploot evenmin tegenspreken, volstaan deze vermeldingen en het relaas van de gerechtsdeurwaarder over de aan hem gedane verklaring om te verantwoorden dat de betekening werd gedaan aan een aangestelde van degene aan wie wordt betekend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 36.

- Artt. 35, tweede lid, 1073, eerste lid, en 1079, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

17 januari 2022

F.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Verdachte - Voorlopige hechtenis - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Verdachte - Voorlopige hechtenis - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Verdachte - Voorlopige hechtenis - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Verdachte - Voorlopige hechtenis - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Burgerlijke rechtsvordering - Duur, begin en einde - Uitspraak bij verstek ten aanzien van de beklagde en op tegenspraak ten aanzien van de burgerlijke partij en een tussenkomende partij - Beslissing niet vatbaar voor verzet door de beklagde - Afstand van het cassatieberoep van de burgerlijke partij wegens voorbarigheid

Volgens artikel 424 Wetboek van Strafvordering neemt de termijn om beroep in cassatie in te stellen tegen een bij verstek gewezen beslissing die vatbaar is voor verzet een aanvang bij het verstrijken van de termijn voor verzet; indien een beslissing niet vatbaar is voor verzet door een beklagde dient de burgerlijke partij het verstrijken van de termijn voor verzet niet af te wachten, maar dient zij onmiddellijk cassatieberoep in te stellen, zodat het cassatieberoep niet voorbarig is en de afstand ervan niet kan worden verleend (1). (1) Cass. 22 september 2020, AR P.20.0452.N, AC 2020, nr. 564; Cass. 21 september 2016, AR P.16.0438.F, AC 2016, nr. 513.

- Art. 424 Wetboek van Strafvordering

20 april 2021

P.21.0288.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.12](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Burgerlijke rechtsvordering - Eindbeslissing - Eindbeslissing - Afstand van cassatieberoep - Bestreden beslissing die uitspraak doet over de ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering, de uitspraak over het overige aanhoudt en de rechtsplegingsvergoeding toekent - Voorlopige beslissing over de schade - Voorbarig cassatieberoep - Eindbeslissing over de rechtsplegingsvergoeding

Aangezien de rechtsplegingsvergoeding geen bestanddeel van de schade vormt, is de beslissing die veroordeelt tot betaling ervan een eindbeslissing, zelfs wanneer de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, dat niet is; wanneer de feitenrechter de eiser tot cassatie heeft veroordeeld tot betaling van een provisie, voor het overige de burgerlijke belangen heeft aangehouden en de eiser heeft veroordeeld tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding, en wanneer laatstgenoemde afstand doet van zijn cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, bestaat er bijgevolg geen grond om de afstand van het cassatieberoep te verlenen, in zoverre dat is gericht tegen de beslissing die uitspraak doet over de rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Contra Cass. 27 februari 2019, P.18.1119.F, AC 2019, nr. 125 ("de beslissing die het beroepen vonnis heeft bevestigd dat de burgerlijke partijstellingen ontvankelijk heeft verklaard, en vervolgens de uitspraak over de gegrondheid van die burgerlijke vorderingen aanhoudt en daartoe de heropening van het debat beveelt, de zaak naar de eerste rechter verwijst en de burgerlijke partijen een rechtsplegingsvergoeding toekent, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de in het tweede lid van die bepaling beoogde gevallen") en Cass. 10 mei 2011, AR P.10.1927.N, AC 2011, nr. 311 ("het Hof verleent de eiser in cassatie afstand zonder berusting van zijn cassatieberoep wanneer de feitenrechter hem heeft veroordeeld tot betaling van een provisie en rechtsplegingsvergoeding en voor het overige de burgerlijke belangen aanhoudt"). In hoofdorde heeft het OM uit die beslissingen afgeleid dat er grond bestond om de afstand van het cassatieberoep ook te verlenen in zoverre het is gericht tegen de beslissing met betrekking tot de rechtsplegingsvergoedingen en om het derde middel, dat geen verband houdt met de ontvankelijkheid van het cassatieberoep, niet te onderzoeken.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

13 oktober 2021

P.21.0532.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Cassatieberoep tegen een tussen- en een eindbeslissing van verschillende rechtsmachten in dezelfde zaak - Verklaring op de griffie van het gerecht dat de eindbeslissing nam

Uit artikel 425, § 2, eerste lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat indien in eenzelfde zaak een partij tegelijkertijd cassatieberoep instelt tegen een eindbeslissing en tegen een of meer voorbereidende beslissingen en beslissingen van onderzoek, gewezen door andere gerechten dan het gerecht dat de eindbeslissing nam, de verklaringen van cassatieberoep worden gedaan op de griffie van het laatste gerecht.

- Art. 425, § 2, eerste lid Wetboek van Strafvordering

20 april 2021

P.20.1307.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Hof van assisen - Verklaring van cassatieberoep door de veroordeelde - Verklaring door veroordeelde tegenover de afgevaardigde van de gevangenisdirecteur - Ontvankelijkheid

Volgens artikel 359, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering zijn op het cassatieberoep dat kan ingesteld worden door de veroordeelde tegen het arrest op tegenspraak uitgesproken door het Hof van Assisen, de regels uit boek II, titel III, hoofdstuk II van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; Volgens artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering wordt behoudens in hier niet toepasselijke gevallen de verklaring van cassatieberoep gedaan door de advocaat op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen en moet die advocaat houder zijn van het getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III, zodat de door de eiser zelf gedane verklaringen van cassatieberoep tegenover de afgevaardigde van de gevangenisdirecteur niet ontvankelijk zijn.

- Artt. 359 en 425 Wetboek van Strafvordering

29 juni 2021

P.21.0486.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Betekening van het cassatieberoep - Indiening van het exploit van betekening

Uit artikel 427 Wetboek van Strafvordering volgt dat het openbaar ministerie zijn cassatieberoep moet laten betekenen aan de beklaagde en het exploit van betekening moet indienen ter griffie van het Hof binnen de termijn om een memorie in te dienen.

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.0795.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.17](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Indiening van de memorie - Bewijs van verzending aan de verweerder

Uit artikel 429, tweede lid en vierde lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat de eiser in cassatie zijn memorie moet indienen binnen de twee maanden na het instellen van zijn cassatieberoep en dat binnen die termijn ook het bewijs van verzending bij aangetekende brief van de memorie aan de verweerder moet worden ingediend.

- Art. 429, tweede en vierde lid Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.0795.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.17](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Hof van assisen - Preliminair zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en over de gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering - Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen op straffe van verval bij conclusie alle onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en alle gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering die zij overeenkomstig artikel 235bis, § 5, voor de feitenrechter kunnen opwerpen omschrijven en dat de voorzitter hierover uitspraak doet in een afzonderlijk arrest dan dit bedoeld in artikel 278, § 3, waartegen een eis tot cassatie kan worden ingesteld samen met de eis tegen het eindarrest bedoeld in artikel 359 (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278bis Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Hof van assisen - Preliminare zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en over de gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering - Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen op straffe van verval bij conclusie alle onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en alle gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering die zij overeenkomstig artikel 235bis, § 5, voor de feitenrechter kunnen opwerpen omschrijven en dat de voorzitter hierover uitspraak doet in een afzonderlijk arrest dan dit bedoeld in artikel 278, § 3, waartegen een eis tot cassatie kan worden ingesteld samen met de eis tegen het eindarrest bedoeld in artikel 359 (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278bis Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Artikel 420 Wetboek van Strafvordering - Voorbereidende beslissingen en beslissingen van onderzoek - Tussenbeslissing die een verzoek tot verhoor van een getuige verwerpt - Uitgesteld cassatieberoep

Krachtens artikel 420 Wetboek van Strafvordering kan in principe tegen de voorbereidende beslissingen en beslissingen van onderzoek slechts cassatieberoep worden ingesteld na de eindbeslissing en dit is het geval voor tussenbeslissingen die een verzoek verwerpen om een getuige te horen; dat artikel maakt geen onderscheid tussen de vonnisrechters in strafzaken en kan bijgevolg geen onverantwoorde discriminatie inhouden tussen partijen die voor deze rechters verschijnen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Artikel 420 Wetboek van Strafvordering - Voorbereidende beslissingen en beslissingen van onderzoek - Tussenbeslissing die een verzoek tot verhoor van een getuige verwerpt - Uitgesteld cassatieberoep

Krachtens artikel 420 Wetboek van Strafvordering kan in principe tegen de voorbereidende beslissingen en beslissingen van onderzoek slechts cassatieberoep worden ingesteld na de eindbeslissing en dit is het geval voor tussenbeslissingen die een verzoek verwerpen om een getuige te horen; dat artikel maakt geen onderscheid tussen de vonnisrechters in strafzaken en kan bijgevolg geen onverantwoorde discriminatie inhouden tussen partijen die voor deze rechters verschijnen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Hof van assisen - Preliminare zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van

Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel

Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat tegen het in dat artikel bedoelde arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen, dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord, geen rechtsmiddel kan worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278, § 4 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Hof van assisen - Discretionaire macht van de voorzitter - Artikel 281, § 2 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Hof van assisen - Discretionaire macht van de voorzitter - Artikel 281, § 2 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Hof van assisen - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel

Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat tegen het in dat artikel bedoelde arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen, dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord, geen rechtsmiddel kan worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278, § 4 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Hof van assisen - Artikel 306 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen op vordering van de procureur-generaal of verzoek van de beschuldigde of de burgerlijke partij - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Hof van assisen - Artikel 306 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen op vordering van de procureur-generaal of verzoek van de beschuldigde of de burgerlijke partij - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Afstand - Burgerlijke rechtsvordering - Afstand van het cassatieberoep van de burgerlijke partij wegens voorbarigheid - Uitspraak bij verstek ten aanzien van de beklagde en op tegenspraak ten aanzien van de burgerlijke partij en een tussenkomende partij - Beslissing niet vatbaar voor verzet door de beklagde

Volgens artikel 424 Wetboek van Strafvordering neemt de termijn om beroep in cassatie in te stellen tegen een bij verstek gewezen beslissing die vatbaar is voor verzet een aanvang bij het verstrijken van de termijn voor verzet; indien een beslissing niet vatbaar is voor verzet door een beklagde dient de burgerlijke partij het verstrijken van de termijn voor verzet niet af te wachten, maar dient zij onmiddellijk cassatieberoep in te stellen, zodat het cassatieberoep niet voorbarig is en de afstand ervan niet kan worden verleend (1). (1) Cass. 22 september 2020, AR P.20.0452.N, AC 2020, nr. 564; Cass. 21 september 2016, AR P.16.0438.F, AC 2016, nr. 513.

- Art. 424 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Afstand - Burgerlijke rechtsvordering - Bestreden beslissing die uitspraak doet over de ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering, de uitspraak over het overige aanhoudt en de rechtsplegingsvergoeding toekent - Voorlopige beslissing over de schade - Voorbarig cassatieberoep - Eindbeslissing over de rechtsplegingsvergoeding

Aangezien de rechtsplegingsvergoeding geen bestanddeel van de schade vormt, is de beslissing die veroordeelt tot betaling ervan een eindbeslissing, zelfs wanneer de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, dat niet is; wanneer de feitenrechter de eiser tot cassatie heeft veroordeeld tot betaling van een provisie, voor het overige de burgerlijke belangen heeft aangehouden en de eiser heeft veroordeeld tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding, en wanneer laatstgenoemde afstand doet van zijn cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, bestaat er bijgevolg geen grond om de afstand van het cassatieberoep te verlenen, in zoverre dat is gericht tegen de beslissing die uitspraak doet over de rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Contra Cass. 27 februari 2019, P.18.1119.F, AC 2019, nr. 125 ("de beslissing die het beroepen vonnis heeft bevestigd dat de burgerlijke partijstellingen ontvankelijk heeft verklaard, en vervolgens de uitspraak over de gegrondheid van die burgerlijke vorderingen aanhoudt en daartoe de heropening van het debat beveelt, de zaak naar de eerste rechter verwijst en de burgerlijke partijen een rechtsplegingsvergoeding toekent, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de in het tweede lid van die bepaling beoogde gevallen") en Cass. 10 mei 2011, AR P.10.1927.N, AC 2011, nr. 311 ("het Hof verleent de eiser in cassatie afstand zonder berusting van zijn cassatieberoep wanneer de feitenrechter hem heeft veroordeeld tot betaling van een provisie en rechtsplegingsvergoeding en voor het overige de burgerlijke belangen aanhoudt"). In hoofdorde heeft het OM uit die beslissingen afgeleid dat er grond bestond om de afstand van het cassatieberoep ook te verlenen in zoverre het is gericht tegen de beslissing met betrekking tot de rechtsplegingsvergoedingen en om het derde middel, dat geen verband houdt met de ontvankelijkheid van het cassatieberoep, niet te onderzoeken.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

13 oktober 2021

P.21.0532.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15](#)

AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Eigendomsrecht - Afpaling - Geen gemeenschappelijke titel - Grens tussen de aanpalende eigendommen - Toezicht van het Hof

Bij gebrek aan een gemeenschappelijke titel bepaalt de rechter in feite de grens tussen de eigendommen; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 17 september 1987, AR 7704 (AC 1987-88, 80).

- Art. 642 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Voorwaarden van het bezit - Toezicht van het Hof

De rechter beoordeelt in feite of het bezit voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar, niet-dubbelzinnig en als eigenaar is; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden.

- Art. 2229 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Strafzaken - Deskundigenverslag dat het vermoeden van onschuld miskent - Op dat verslag gegronde beslissing van schuldigverklaring - Wettigheid

Wanneer de conclusie van de beklaagde, die wordt vervolgd wegens verkrachting en aanranding van de eerbaarheid ten nadele van zijn dochters, de verklaringen van de deskundige in zijn neergelegde verslagen bekritiseert, die ten aanzien van hun auteur een overtuiging lijken uit te drukken omtrent de werkelijkheid van het seksueel misbruik en de door de slachtoffers opgelopen letsels aangaande posttraumatische stress, neemt het arrest, dat met geen van zijn redenen het aangevoerde gebrek verwerpt, dat gebrek over door, althans gedeeltelijk, de veroordeling te baseren op verklaringen van de deskundige die bekritiseerd worden omdat ze de schuld van de beklaagde zouden vaststellen (1). (1) Cass. 29 september 2010, AR P.10.0449.F, AC 2010, nr. 558.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

8 september 2021

P.21.0535.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.2

AC nr. ...

DWANGSOM

- Uitvoeringstermijn van de hoofdveroordeling - Dwangsomtermijn - Aard en strekking

De termijn toegekend voor de uitvoering van de hoofdveroordeling is bedoeld om aan de schuldenaar de gelegenheid te geven de tegen hem uitgesproken veroordeling na te komen, daar waar de termijn gedurende dewelke volgens de beslissing van de rechter de dwangsom niet is verbeurd, ertoe strekt de schuldenaar nog enige tijd te geven om de veroordeling na te komen zonder dat de niet-nakoming de verbeurte van een dwangsom tot gevolg heeft, zodat deze beide termijnen verschillend zijn van juridische aard en strekking (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1, derde en vierde lid Wet 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, en van de Bijlage (eenvormige wet betreffende de dwangsom), ondertekend te 's-Gravenhage op 26 november 1973

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, derde en vierde lid Wet 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, en van de Bijlage (eenvormige wet betreffende de dwangsom), ondertekend te 's-Gravenhage op 26 november 1973

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, derde en vierde lid Wet 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, en van de Bijlage (eenvormige wet betreffende de dwangsom), ondertekend te 's-Gravenhage op 26 november 1973

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, derde en vierde lid Wet 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, en van de Bijlage (eenvormige wet betreffende de dwangsom), ondertekend te 's-Gravenhage op 26 november 1973

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, derde en vierde lid Wet 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, en van de Bijlage (eenvormige wet betreffende de dwangsom), ondertekend te 's-Gravenhage op 26 november 1973

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, derde en vierde lid Wet 31 januari 1980 houdende goedkeuring van de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, en van de Bijlage (eenvormige wet betreffende de dwangsom), ondertekend te 's-Gravenhage op 26 november 1973

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1385bis, derde lid Gerechtelijk Wetboek

2 september 2022

C.21.0396.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.7](#)

AC nr. ...

- Uitvoeringstermijn - Verbeuring - Aanvang

In de hypothese waarin de rechter aan de veroordeelde een termijn verleent om aan de hoofdveroordeling te voldoen onder verbeurte van een dwangsom voor het geval de veroordeling niet tijdig wordt uitgevoerd en hij deze termijn laat ingaan op het tijdstip van zijn uitspraak of van een andere gebeurtenis die de betekening van de beslissing voorafgaat, waaraan artikel 1385bis, derde lid, Gerechtelijk Wetboek niet in de weg staat, zal de dwangsom slechts vanaf het verstrijken van de uitvoeringstermijn verbeuren indien de beslissing op dat ogenblik ook reeds werd betekend.

2 september 2022

C.21.0396.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.7](#)

AC nr. ...

EIGENDOM

- Aankoop - Verjaring - Voorwaarden van het bezit - Onaantastbare beoordeling door rechter - Toezicht van het Hof

De rechter beoordeelt in feite of het bezit voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar, niet-dubbelzinnig en als eigenaar is; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden.

- Art. 2229 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

- Eigendomsrecht - Afpaling - Geen gemeenschappelijke titel - Grens tussen de aanpalende eigendommen - Usucapio - Bewijslast

De partij die aanvoert dat de grens tussen twee erven voortvloeit uit een usucapio, draagt hiervan de bewijslast.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

- Eigendomsrecht - Afpaling - Geen gemeenschappelijke titel - Grens tussen de aanpalende eigendommen - Onaantastbare beoordeling door rechter - Toezicht van het Hof

Bij gebrek aan een gemeenschappelijke titel bepaalt de rechter in feite de grens tussen de eigendommen; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 17 september 1987, AR 7704 (AC 1987-88, 80).

- Art. 642 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Recht van verdediging - Controle door de onderzoeksgerechten - Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter

De raadkamer en, in hoger beroep, de kamer van inbeschuldigingstelling moeten ervoor zorgen dat in het kader van de rechtspleging die voor hen wordt gevoerd met het oog op de uitspraak over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, het recht van verdediging van de betrokken persoon wordt nageleefd en dat hij daadwerkelijk de rechten kan uitoefenen die uit de Wet Europees Aanhoudingsbevel alsook uit het kaderbesluit 2002/584/JAI van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel voortvloeien; wanneer de gezochte persoon voor het onderzoeksgerecht aanvoert dat de schriftelijke verklaring van zijn rechten hem niet vóór zijn verhoor werd overhandigd door de onderzoeksrechter, dient dat gerecht te onderzoeken of dit verzuim, gesteld dat het is bewezen, werd hersteld in een latere stand van de rechtspleging of dat er uit de omstandigheden van de zaak volgt dat, ondanks het aangevoerde verzuim, de belanghebbende van zijn rechten kennis heeft gekregen en die rechten daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen.

- Art. 10/1 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

8 september 2021

P.21.1170.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.17](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Onderzoeksgerechten - Weigeringsgrond van de tenuitvoerlegging - Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter

Onder voorbehoud van de door de Wet Europees Aanhoudingsbevel opgesomde verplichte of facultatieve weigeringsgronden, dienen de onderzoeksgerechten aan het Europees aanhoudingsbevel uitvoering te verlenen wanneer de door de voormelde wet bepaalde voorwaarden vervuld zijn; uit geen enkele bepaling volgt dat die gerechten de tenuitvoerlegging van het bevel kunnen weigeren of de vrijlating van de betrokken persoon moeten bevelen wanneer de onderzoeksrechter hem met schending van voormeld artikel 10/1 de schriftelijke verklaring van zijn rechten niet vóór zijn verhoor heeft overhandigd.

- Art. 10/1 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

8 september 2021

P.21.1170.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.17](#)

AC nr. ...

- Uitvaardiging van een aanhoudingsbevel ten aanzien van een voortvluchtige die het voorwerp uitmaakt van een grensoverschrijdende opsporing - Aanhouding in België met toepassing van artikel 2 Wet Voorlopige Hechtenis - Regelmatigheid van het Europees aanhoudingsbevel

Uit geen enkele bepaling van de Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat het Europees aanhoudingsbevel niet kan worden uitgevaardigd om een voortvluchtige waartegen een grensoverschrijdend opsporingsbericht is uitgevaardigd en die overeenkomstig de door artikel 2 Wet Voorlopige Hechtenis bepaalde voorwaarden en vormvoorschriften op het grondgebied van het Rijk is aangehouden, onder verzekerd toezicht te plaatsen.

- Art. 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Onderzoeksgerechten - Weigeringsgrond van de tenuitvoerlegging - Miskenning van fundamentele rechten - Draagwijdte - In België gevoerde procedure tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel

Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan om te denken dat de tenuitvoerlegging van het Europees bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 VEU; deze bepaling voorziet in een weigeringsgrond wanneer er, op basis van concrete gegevens, ernstige redenen bestaan om te denken dat de uitvaardigende Staat afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon en heeft geen betrekking op de in België gevoerde procedure tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, evenmin als op de daden die er werden gesteld om de goede tenuitvoerlegging ervan te verzekeren.

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

EUROPESE UNIE

ALLERLEI

Allerlei - Richtlijn (EU) 2016/343 van 9 maart 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn - Artikelen 3 en 6.2 - Motivering van vonnissen en arresten - Beslissing over de schuld - Motivering - Vermoeden van onschuld - Alternatief scenario voor de schuld - Draagwijdte

Uit artikel 149 Grondwet volgt voor de rechter die een beklaagde schuldig verklaart aan een misdrijf in de bewoordingen van de strafwet, voor wat betreft de motivering van de beslissing over de schuld, enkel de verplichting om te antwoorden op een in een regelmatig ingediende conclusie ontwikkelde eis, verweer of exceptie waaruit een rechtsgevolg wordt getrokken voor de door de rechter te nemen beslissing, maar daaruit volgt niet dat de rechter de redenen van zijn redenen moet geven zodat hij het verweer dient te beantwoorden zonder dat hij moet antwoorden op elk argument dat tot staving van dit verweer wordt aangevoerd zonder een afzonderlijk verweer te vormen; noch uit die grondwetsbepaling noch uit de Richtlijn (EU) 2016/343 van 9 mei 2016 kan voor de rechter voor wat betreft de schuldbeoordeling een verdergaande motiveringsplicht worden afgeleid en indien door een partij in een conclusie een alternatief scenario voor de schuld als plausibel wordt aangevoerd, kan de rechter dit verweer beantwoorden en verwerpen met opgave van de redenen waaruit de schuld van de beklaagde volgens de rechter aan het hem ten laste gelegde blijkt en de daaruit voortvloeiende ongeloofwaardigheid van het door de beklaagde aangevoerde scenario.

- Art. 6.2 Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn

- Art. 3 Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

20 april 2021

P.20.1307.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4](#)

AC nr. ...

PREJUDICIELE GESCHILLEN

Prejudiciële geschillen - Verordeningen 1071/2009 en 1072/2009 over de communautaire vervoersvergunning - Duurzame vestiging van een transportfirma in een lidstaat - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Er is grond om overeenkomstig artikel 267, lid 3, VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) m. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerder uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG om te bepalen welk socialezekerheidsstelsel van toepassing is en dat de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden" (1)? (1) Het OM was van mening dat de voorgestelde prejudiciële vragen niet moesten worden gesteld, zie concl. "in hoofdzaak" OM.

9 mei 2023

P.21.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.5](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verordeningen 1071/2009 en 1072/2009 over de communautaire vervoersvergunning - Duurzame vestiging van een transportfirma in een lidstaat - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Er is grond om overeenkomstig artikel 267, lid 3, VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) m. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerder uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG om te bepalen welk socialezekerheidsstelsel van toepassing is en dat de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden" (1)? (1) Het OM was van mening dat de voorgestelde prejudiciële vragen niet moesten worden gesteld, zie concl. "in hoofdzaak" OM.

9 mei 2023

P.21.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.5](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verordening 883/2004 over de coördinatie van de sociale zekerheidsstelsels - Gedetacheerde werknemers - Zetel van de werkgever - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Er is grond om overeenkomstig artikel 267, lid 3, VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) m. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG om te bepalen welk socialezekerheidsstelsel van toepassing is en dat de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden" (1)? (1) Het OM was van mening dat de voorgestelde prejudiciële vragen niet moesten worden gesteld, zie concl. "in hoofdzaak" OM.

9 mei 2023

P.21.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.5](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verordening 883/2004 over de coördinatie van de sociale zekerheidsstelsels - Gedetacheerde werknemers - Zetel van de werkgever - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Er is grond om overeenkomstig artikel 267, lid 3, VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) m. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerder uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG om te bepalen welk socialezekerheidsstelsel van toepassing is en dat de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden" (1)? (1) Het OM was van mening dat de voorgestelde prejudiciële vragen niet moesten worden gesteld, zie concl. "in hoofdzaak" OM.

9 mei 2023

P.21.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.5](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verordening 987/2009 over de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels - Bindende kracht van detachingsdocumenten (A1-documenten) voor autoriteiten van de lidstaat waar de gedetacheerde werknemer verblijft en arbeid verricht - Voorlopige schorsing van de detachingsdocumenten in de lidstaat van de zetel van de werkgever - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Artikel 5 Verordening (EG) nr. 987/2009 van 16 september 2009 steunt op een vermoeden dat een gedetacheerde werknemer regelmatig is aangesloten bij de socialezekerheidsregeling van de lidstaat waar de tewerkstellende onderneming is gevestigd; er is derhalve grond om overeenkomstig artikel 267, lid 3, VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "Moet artikel 5 van de Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels aldus worden uitgelegd dat:- indien, na een vraag van de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling tot intrekking met terugwerkende kracht van de A1-verklaringen, de autoriteiten van de lidstaat die de A1-verklaringen hebben afgegeven zich ertoe beperken deze verklaringen voorlopig in te trekken met de mededeling dat zij geen bindende kracht meer hebben zodat de strafprocedure in de lidstaat van tewerkstelling kan worden verder gezet en er slechts definitief zal worden beslist door de lidstaat van afgifte van de A1-verklaringen nadat de strafprocedure in de lidstaat van tewerkstelling definitief is afgehandeld, het aan de A1-verklaringen klevende vermoeden dat de betrokken werknemers regelmatig zijn aangesloten bij de socialezekerheidsregeling van die lidstaat van afgifte vervalst en die A1-verklaringen niet meer bindend zijn voor de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling; - indien het antwoord op die vraag ontkennend is, de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling in het licht van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie de bedoelde A1-verklaringen wegens fraude buiten beschouwing mogen laten" (1)? (1) Het OM was van mening dat de voorgestelde prejudiciële vragen niet moesten worden gesteld, zie concl. "in hoofdzaak" OM.

9 mei 2023

P.21.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.5](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verordening 987/2009 over de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels - Bindende kracht van detacheringsdocumenten (A1-documenten) voor autoriteiten van de lidstaat waar de gedetacheerde werknemer verblijft en arbeid verricht - Voorlopige schorsing van de detacheringsdocumenten in de lidstaat van de zetel van de werkgever - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Artikel 5 Verordening (EG) nr. 987/2009 van 16 september 2009 steunt op een vermoeden dat een gedetacheerde werknemer regelmatig is aangesloten bij de socialezekerheidsregeling van de lidstaat waar de tewerkstellende onderneming is gevestigd; er is derhalve grond om overeenkomstig artikel 267, lid 3, VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "Moet artikel 5 van de Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels aldus worden uitgelegd dat:- indien, na een vraag van de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling tot intrekking met terugwerkende kracht van de A1-verklaringen, de autoriteiten van de lidstaat die de A1-verklaringen hebben afgegeven zich ertoe beperken deze verklaringen voorlopig in te trekken met de mededeling dat zij geen bindende kracht meer hebben zodat de strafprocedure in de lidstaat van tewerkstelling kan worden verder gezet en er slechts definitief zal worden beslist door de lidstaat van afgifte van de A1-verklaringen nadat de strafprocedure in de lidstaat van tewerkstelling definitief is afgehandeld, het aan de A1-verklaringen klevende vermoeden dat de betrokken werknemers regelmatig zijn aangesloten bij de socialezekerheidsregeling van die lidstaat van afgifte vervalst en die A1-verklaringen niet meer bindend zijn voor de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling; - indien het antwoord op die vraag ontkennend is, de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling in het licht van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie de bedoelde A1-verklaringen wegens fraude buiten beschouwing mogen laten" (1)? (1) Het OM was van mening dat de voorgestelde prejudiciële vragen niet moesten worden gesteld, zie concl. "in hoofdzaak" OM.

FAILLISEMENT, FAILLISEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJ

ALLERLEI

Allerlei - Onsplitsbaar geschil - Overdracht van schuldvordering - Geschil tussen de overdrager, de overnemer en de gecedeerde schuldenaar - Faillissement van de overdrager - Geen hervatting van het geding door de curator - Veroordeling van de overdrager ten voordele van de overnemer - Hoger beroep van de overnemer - Partijen in het geding in hoger beroep - Overnemer en gecedeerde schuldenaar - Veroordeling van de gecedeerde schuldenaar ten voordele van de overnemer - Ontvankelijkheid van het hoger beroep

Het is niet materieel onmogelijk om de beslissing die de gecedeerde schuldenaar veroordeelt tot betaling van het bedrag van de overgedragen schuldvordering en deze die de overdrager veroordeelt tot betaling van datzelfde bedrag, gezamenlijk ten uitvoer te leggen; het geschil wordt niet onsplitsbaar door de omstandigheid dat de overdrager zich in staat van faillissement bevindt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 33.

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

17 januari 2022

C.21.0049.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.2](#)

AC nr. ...

GERECHTSDEURWAARDER

- Betekening van de bestreden beslissing bij deurwaardersexploot - Rechtspersoon - Overhandiging van een afschrift van de akte aan een aangestelde - Verantwoording van de hoedanigheid van aangestelde

Wanneer de bestreden beslissing werd betekend aan een persoon die aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder heeft verklaard de aangestelde te zijn van de partij aan wie wordt betekend, welke noch bewijst noch aanvoert dat die persoon niet haar aangestelde is, en de stukken van de rechtspleging de vermeldingen van het exploot evenmin tegenspreken, volstaan deze vermeldingen en het relaas van de gerechtsdeurwaarder over de aan hem gedane verklaring om te verantwoorden dat de betekening werd gedaan aan een aangestelde van degene aan wie wordt betekend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 36.

- Artt. 35, tweede lid, 1073, eerste lid, en 1079, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

17 januari 2022

F.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.3](#)

AC nr. ...

GERECHTSKOSTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Vervolging wegens verschillende misdrijven - Vrijspraak voor een telastlegging - Veroordeling in de kosten - Kosten die uitsluitend betrekking hebben op een telastlegging waarvoor vrijgesproken wordt

Uit de bepaling van artikel 162, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat bij toepassing van artikel 176 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de vonnissen in hoger beroep, gewezen door de correctionele rechtbanken, volgt dat een beklaagde niet kan worden veroordeeld tot kosten die uitsluitend betrekking hebben op een telastlegging waarvoor hij wordt vrijgesproken (1). (1) Zie Cass. 9 mei 2007, AR P.07.0091.F, AC 2007, nr. 240.

- Art. 162, eerste lid Wetboek van Strafvordering

8 juni 2021

P.21.0119.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Bijdrage aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand - Veroordeling in eerste aanleg - Hoger beroep - Bevestiging van het beroepen vonnis - Bijkomende veroordeling tot de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand - Wettigheid

Uit de bepaling van artikel 4, § 3, eerste lid, van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, volgt dat de verplichting voor een strafgerecht dat een beklaagde heeft veroordeeld bovendien ook nog te veroordelen tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds niet geldt per aanleg; noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan kan worden afgeleid dat het appelgerecht dat een beroepen beslissing bevestigt dat een beklaagde heeft veroordeeld en hem tevens heeft verplicht tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds, hem voor de procedure in hoger beroep nogmaals zou kunnen of moeten veroordelen tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds.

- Art. 4 Wet 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand

8 juni 2021

P.21.0447.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Partij bijgestaan door een advocaat - Begrip - Curator

Artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de rechtsplegingsvergoeding een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de in het gelijk gestelde partij; enkel de partijen die een beroep hebben gedaan op de bijstand van een advocaat of die door hem zijn vertegenwoordigd, kunnen op die vergoeding aanspraak maken; de curator is een gerechtelijk mandataris die de boedel vertegenwoordigt en het faillissement van een handelaar beheert in het belang van alle schuldeisers en van de gefailleerde; in die hoedanigheid valt de curator niet onder de bepalingen van voormeld artikel 1022, eerste lid, en kan hem bijgevolg niet de in de bepaling bedoelde vergoeding worden toegekend (1). (1) Zie Cass. 6 mei 1983, AR 3729, AC 1983-84, nr. 493. Het Grondwettelijk Hof heeft tevens voor recht gezegd dat die bepaling "de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schendt, in zoverre [ze] niet voorziet in de toekenning van een rechtsplegingsvergoeding aan de curator die in het gelijk wordt gesteld naar aanleiding van een betwisting van een ingediende schuldvordering." (GwH 11 maart 2009, nr. 46/2009).

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

13 oktober 2021

P.21.0532.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure in cassatie - Afstand van cassatieberoep - Bestreden beslissing die uitspraak doet over de ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering, de uitspraak over het overige aanhoudt en de rechtsplegingsvergoeding toekent - Voorlopige beslissing over de schade - Voorbarig cassatieberoep - Eindbeslissing over de rechtsplegingsvergoeding

Aangezien de rechtsplegingsvergoeding geen bestanddeel van de schade vormt, is de beslissing die veroordeelt tot betaling ervan een eindbeslissing, zelfs wanneer de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, dat niet is; wanneer de feitenrechter de eiser tot cassatie heeft veroordeeld tot betaling van een provisie, voor het overige de burgerlijke belangen heeft aangehouden en de eiser heeft veroordeeld tot betaling van een rechtsplegingvergoeding, en wanneer laatstgenoemde afstand doet van zijn cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, bestaat er bijgevolg geen grond om de afstand van het cassatieberoep te verlenen, in zoverre dat is gericht tegen de beslissing die uitspraak doet over de rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Contra Cass. 27 februari 2019, P.18.1119.F, AC 2019, nr. 125 ("de beslissing die het beroepen vonnis heeft bevestigd dat de burgerlijke partijstellingen ontvankelijk heeft verklaard, en vervolgens de uitspraak over de gegrondheid van die burgerlijke vorderingen aanhoudt en daartoe de heropening van het debat beveelt, de zaak naar de eerste rechter verwijst en de burgerlijke partijen een rechtsplegingsvergoeding toekent, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de in het tweede lid van die bepaling beoogde gevallen") en Cass. 10 mei 2011, AR P.10.1927.N, AC 2011, nr. 311 ("het Hof verleent de eiser in cassatie afstand zonder berusting van zijn cassatieberoep wanneer de feitenrechter hem heeft veroordeeld tot betaling van een provisie en rechtsplegingsvergoeding en voor het overige de burgerlijke belangen aanhoudt"). In hoofdorde heeft het OM uit die beslissingen afgeleid dat er grond bestond om de afstand van het cassatieberoep ook te verlenen in zoverre het is gericht tegen de beslissing met betrekking tot de rechtsplegingsvergoedingen en om het derde middel, dat geen verband houdt met de ontvankelijkheid van het cassatieberoep, niet te onderzoeken.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

13 oktober 2021

P.21.0532.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15](#)

AC nr. ...

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Motivering - Vermoeden van onschuld - Alternatief scenario voor de schuld - Draagwijdte - Motivering van vonnissen en arresten - Beslissing over de schuld

Uit artikel 149 Grondwet volgt voor de rechter die een beklaagde schuldig verklaart aan een misdrijf in de bewoordingen van de strafwet, voor wat betreft de motivering van de beslissing over de schuld, enkel de verplichting om te antwoorden op een in een regelmatig ingediende conclusie ontwikkelde eis, verweer of exceptie waaruit een rechtsgevolg wordt getrokken voor de door de rechter te nemen beslissing, maar daaruit volgt niet dat de rechter de redenen van zijn redenen moet geven zodat hij het verweer dient te beantwoorden zonder dat hij moet antwoorden op elk argument dat tot staving van dit verweer wordt aangevoerd zonder een afzonderlijk verweer te vormen; noch uit die grondwetsbepaling noch uit de Richtlijn (EU) 2016/343 van 9 mei 2016 kan voor de rechter voor wat betreft de schuldbeoordeling een verdergaande motiveringsplicht worden afgeleid en indien door een partij in een conclusie een alternatief scenario voor de schuld als plausibel wordt aangevoerd, kan de rechter dit verweer beantwoorden en verwerpen met opgave van de redenen waaruit de schuld van de beklaagde volgens de rechter aan het hem ten laste gelegde blijkt en de daaruit voortvloeiende ongelooftwaardigheid van het door de beklaagde aangevoerde scenario.

- Art. 6.2 Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn
- Art. 3 Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

20 april 2021

P.20.1307.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Rechtsvordering tot schadevergoeding - Verjaring - Aanvang - Verzwaring van de schade - Geen identificatie van het constitutief bestanddeel - Gevolg - Toezicht van het Hof

Het bestreden arrest dat het gegeven niet preciseert dat aan de basis van de verzwaring van de schade ligt, stelt het Hof in de onmogelijkheid de wettigheid van zijn toepassing van dat wettelijk begrip na te gaan en omkleedt zijn beslissing niet regelmatig met redenen.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

15 oktober 2021

C.20.0307.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.4](#)

AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF

- Prejudiciële vraag - Hypothese - Verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag

Noch de vonnisrechter noch het Hof dient een prejudiciële vraag te stellen die steunt op een loutere hypothese, namelijk dat de eiser nadeel zou ondervinden van het feit dat een andere bestuurder een bezwarende alcoholblaastest zou afleggen in een alcoholslot waarmee een voertuig zou zijn uitgerust waarmee ook de eiser zou rijden.

8 juni 2021

P.21.0368.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.11](#)

AC nr. ...

- Aangevoerde strijdigheid van een wet met artikel 1 EAP EVRM - Taak van de rechter - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

De appelrechter die vaststelt dat de strijdigheid van een wet met artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM wordt aangevoerd en hierover geen prejudiciële vraag stelt aan het Grondwettelijk Hof, zonder na te gaan of titel II Grondwet een met artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM analoge of gedeeltelijk analoge bepaling bevat en zonder na te gaan of een in voormeld artikel 26, § 4, tweede lid, bepaalde uitzondering op de verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag voorhanden is, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht.

- Art. 26, § 4, eerste en tweede lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

16 september 2022

C.21.0390.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.2](#)

AC nr. ...

- Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Arbitragehof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering, in het licht van de artikelen 281, § 2, en 306 van dat wetboek, een onderscheid bevat tussen, eensdeels, partijen voor een hof van assisen, die geen uitgesteld cassatieberoep kunnen instellen tegen het in artikel 278 Wetboek van Strafvordering bedoelde arrest van de preliminaire zitting waarbij de voorzitter van het hof van assisen hun verzoek afwijst om getuigen ter rechtszitting van dat hof te ondervragen of ze te doen ondervragen en, anderdeels, partijen voor een andere vonnisrechter in strafzaken, die wel een, eventueel uitgesteld, cassatieberoep kunnen instellen tegen elke in laatste of in enige aanleg gewezen beslissing waarbij de rechter datzelfde verzoek afwijst, zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

- Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot

uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Vergelijkbare situaties - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt enerzijds dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering partijen voor het hof van assisen belet cassatieberoep in te stellen tegen een arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van dat hof dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord en anderzijds dat die partijen op grond van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering wel cassatieberoep kunnen instellen tegen het arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering, daar waar die partijen zich in de beide gevallen in een vergelijkbare situatie kunnen bevinden omdat betwistingen die het voorwerp uitmaken van zowel het ene als het andere arrest verband kunnen houden met de uitoefening van hun recht van verdediging. zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

- Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Vergelijkbare situaties - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt enerzijds dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering partijen voor het hof van assisen belet cassatieberoep in te stellen tegen een arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van dat hof dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord en anderzijds dat die partijen op grond van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering wel cassatieberoep kunnen instellen tegen het arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering, daar waar die partijen zich in de beide gevallen in een vergelijkbare situatie kunnen bevinden omdat betwistingen die het voorwerp uitmaken van zowel het ene als het andere arrest verband kunnen houden met de uitoefening van hun recht van verdediging. zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

- Prejudicieel geschil - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Arbitragehof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering

hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering, in het licht van de artikelen 281, § 2, en 306 van dat wetboek, een onderscheid bevat tussen, eensdeels, partijen voor een hof van assisen, die geen uitgesteld cassatieberoep kunnen instellen tegen het in artikel 278 Wetboek van Strafvordering bedoelde arrest van de preliminaire zitting waarbij de voorzitter van het hof van assisen hun verzoek afwijst om getuigen ter rechtszitting van dat hof te ondervragen of ze te doen ondervragen en, anderdeels, partijen voor een andere vonnisrechter in strafzaken, die wel een, eventueel uitgesteld, cassatieberoep kunnen instellen tegen elke in laatste of in enige aanleg gewezen beslissing waarbij de rechter datzelfde verzoek afwijst, zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

HELING

- Veroordeling in solidum met de medebeklaagde die schuldig is aan misbruik van vertrouwen - Verkoop van het gehele goed door de heler - Herstel van de schade - Teruggave van de ontnomen zaak - Vervangende schadevergoeding

Wanneer door een fout een zaak is ontnomen aan een slachtoffer, bestaat de normale wijze van schadeloosstelling erin de schade in natura te herstellen door de teruggave van de ontnomen zaak te bevelen; bijgevolg dient de rechter op vraag van het slachtoffer eerst na te gaan of die wijze van schadeloosstelling mogelijk is, alvorens over te gaan tot het toekennen van schadevergoeding in de vorm van een geldbedrag dat het equivalent uitmaakt van de waarde van de zaak (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

7 september 2021

P.21.0509.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.6](#)

AC nr. ...

HERZIENING

ADVIES EN VERWIJZING TOT HERZIENING

Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Hof van Cassatie - Beslissing tot verwijzing - Met redenen omklede beslissing

Wanneer het Hof uitspraak doet na het advies van de Commissie voor herziening in strafzaken te hebben ontvangen, is zijn beslissing met redenen omkleed (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 762. (Impliciete oplossing).

- Art. 445, tiende lid Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Hof van Cassatie - Beslissing tot verwijzing - Met redenen omklede beslissing

Wanneer het Hof uitspraak doet na het advies van de Commissie voor herziening in strafzaken te hebben ontvangen, is zijn beslissing met redenen omkleed (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 762. (Impliciete oplossing).

- Art. 445, tiende lid Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Beslissing van het Hof - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Gevolg - Nietigverklaring van de veroordeling en verwijzing naar een hof van beroep

Wanneer de in het advies van de herzieningscommissie vermelde omstandigheden een geheel van feitelijke gegevens lijken te vormen die de correctionele rechtbank niet bekend waren op het tijdstip van het onderzoek op de rechtszitting en die de veroordeelde niet heeft kunnen aantonen tijdens het geding, en bovendien die gegevens van zodanige aard lijken dat een ernstig vermoeden ontstaat dat, indien ze bekend waren geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot hetzij de vrijspraak van de veroordeelde, hetzij de toepassing van een minder strenge strafwet, verklaart het Hof de veroordeling nietig en verwijst het de zaak naar een hof van beroep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 762.

- Art. 445, tiende lid Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Beslissing van het Hof - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Gevolg - Nietigverklaring van de veroordeling en verwijzing naar een hof van beroep

Wanneer de in het advies van de herzieningscommissie vermelde omstandigheden een geheel van feitelijke gegevens lijken te vormen die de correctionele rechtbank niet bekend waren op het tijdstip van het onderzoek op de rechtszitting en die de veroordeelde niet heeft kunnen aantonen tijdens het geding, en bovendien die gegevens van zodanige aard lijken dat een ernstig vermoeden ontstaat dat, indien ze bekend waren geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot hetzij de vrijspraak van de veroordeelde, hetzij de toepassing van een minder strenge strafwet, verklaart het Hof de veroordeling nietig en verwijst het de zaak naar een hof van beroep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 762.

- Art. 445, tiende lid Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

VERZOEK EN VERWIJZING OM ADVIES

Verzoek en verwijzing om advies - Verzoek - Ontvankelijkheid - Nieuw feit - Begrip

Op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering kan in criminele of in correctionele zaken de herziening worden aangevraagd van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wanneer er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de rechtszitting aan de rechter niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding en dat, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolgning, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet (1). (1) P. TRAEST en J. ROELANDT, "Herziening van de herziening anno 2019", NC 2019/6, 488-489; P. TRAEST, "Is der herziening in strafzaken aan herziening toe?", in F. DERUYCK, E. GOETHALS, L. HUYBRECHTS, J.-F. LECLERCQ, J. ROZIE, P. TRAEST en R. VERSTRAETEN (eds.), *Amicus curiae Liber amicorum Marc De Swaef*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 388-389.

- Art. 443, 3° Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.0849.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.15](#)

AC nr. ...

Verzoek en verwijzing om advies - Oorzaak van herziening - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Begrip - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Grond van niet-toerekenbaarheid ten aanzien van de veroordeelde

Wanneer verschillende getuigenverklaringen in een onderzoek dat werd gevoerd na de veroordeling waarvan de herziening is gevraagd, kunnen aantonen dat de veroordeelde de feiten onder dwang van een andere persoon zou hebben gepleegd en de feiten de toerekenbaarheid zouden kunnen doen verliezen die zijn veroordeling heeft verantwoord, is het door de procureur-generaal bij het hof van beroep ingediende verzoek tot herziening ontvankelijk op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 533.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

Verzoek en verwijzing om advies - Aanvraag tot herziening - Verzoek ingediend

door de procureur-generaal bij het hof van beroep - Ontvankelijkheid - Aanmaning aan de burgerlijke partij

Wanneer de veroordelende beslissing waarvan de herziening wordt gevorderd een schadevergoeding aan een burgerlijke partij heeft toegekend, moet de procureur-generaal, verzoeker tot herziening, aan die burgerlijke partij een aanmaning tot tussenkomst in het geding tot herziening laten betekenen (1). (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 533.

- Art. 444, lid 5 Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

Verzoek en verwijzing om advies - Aanvraag tot herziening - Verzoek ingediend door de procureur-generaal bij het hof van beroep - Ontvankelijkheid - Aanmaning aan de burgerlijke partij

Wanneer de veroordelende beslissing waarvan de herziening wordt gevorderd een schadevergoeding aan een burgerlijke partij heeft toegekend, moet de procureur-generaal, verzoeker tot herziening, aan die burgerlijke partij een aanmaning tot tussenkomst in het geding tot herziening laten betekenen (1). (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 533.

- Art. 444, lid 5 Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

Verzoek en verwijzing om advies - Oorzaak van herziening - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Begrip - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Grond van niet-toerekenbaarheid ten aanzien van de veroordeelde

Wanneer verschillende getuigenverklaringen in een onderzoek dat werd gevoerd na de veroordeling waarvan de herziening is gevraagd, kunnen aantonen dat de veroordeelde de feiten onder dwang van een andere persoon zou hebben gepleegd en de feiten de toerekenbaarheid zouden kunnen doen verliezen die zijn veroordeling heeft verantwoord, is het door de procureur-generaal bij het hof van beroep ingediende verzoek tot herziening ontvankelijk op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 533.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

1 december 2021

P.21.1088.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5](#)

AC nr. ...

HOF VAN ASSISEN

ALLERLEI

Allerlei - Cassatieberoep - Verklaring door veroordeelde tegenover de afgevaardigde van de gevangenisdirecteur - Ontvankelijkheid

Volgens artikel 359, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering zijn op het cassatieberoep dat kan ingesteld worden door de veroordeelde tegen het arrest op tegenspraak uitgesproken door het Hof van Assisen, de regels uit boek II, titel III, hoofdstuk II van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; Volgens artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering wordt behoudens in hier niet toepasselijke gevallen de verklaring van cassatieberoep gedaan door de advocaat op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen en moet die advocaat houder zijn van het getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III, zodat de door de eiser zelf gedane verklaringen van cassatieberoep tegenover de afgevaardigde van de gevangenisdirecteur niet ontvankelijk zijn.

- Artt. 359 en 425 Wetboek van Strafvordering

29 juni 2021

P.21.0486.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.11](#)

AC nr. ...

BEHANDELING TER ZITTING EN TUSSENARRESTEN. VERKLARING VAN DE JURY

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Beginsel van de continuïteit van het debat - Schorsing van het debat

De schorsing van het debat van het hof van assisen volgt uit de gewone discontinuïteit van het debat, zonder dat de gezworenen of de rechters zich in de tussentijd met een andere zaak bezighouden; de voorzitter kan het debat schorsen telkens als hij dat nuttig acht, en niet enkel om de gezworenen rust te gunnen (1). (1) Immers, "si l'article 280 C.I.cr. autorise la suspension des débats pour le repos de certaines personnes, très vite la jurisprudence a étendu le domaine de la suspension. Ainsi, il est admis que le président apprécie souverainement l'opportunité de la suspension. Il peut suspendre toutes les fois qu'il le juge utile" (M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, Brussel, 4de uitg., Brussel, 2012, p. 917, en verwijzingen in noot 229; zie Cass. 30 januari 2001, AR P.00.1501.N, AC 2001, nr. 58; Cass. 1 december 1958, AC 1959, p. 278).

- Art. 280 Wetboek van Strafvordering

13 oktober 2021

P.21.0843.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Verzoek tot getuigenverhoor - Relevantie - Beoordelingsbevoegdheid van de voorzitter

Het in artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht ontzegt de feitenrechter niet de bevoegdheid om, voor zover dat verenigbaar is met een eerlijk proces, de relevantie van het verzoek tot getuigenverhoor te beoordelen (1). (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. – Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, § 487: "Dès lors qu'une déposition est susceptible de fonder, d'une manière substantielle, la condamnation du prévenu, elle constitue un témoignage à charge et les garanties prévues par l'article 6, §§ 1er et 3, d) de la Convention lui sont applicables" (EHRM 9 november 2006, nrs. 18.885/04 en 21.166/04, Kaste en Mathisen t. Noorwegen, § 53; EHRM 27 februari 2001, Lucà t. Italië, nr. 33.354/96, § 41).

- Art. 278 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

13 oktober 2021

P.21.0843.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Beginsel van de continuïteit van het debat - Onderbreking van het debat

Er is sprake van onderbreking van het debat, die een grond tot nietigheid van de rechtspleging voor het hof van assisen uitmaakt, wanneer, in de loop van het debat van een begonnen zaak, het onderzoek wordt ingelast van een andere zaak die hiermee geen verband houdt (1) ; de voorzitter van het hof van assisen die tijdelijk zijn plaats verlaat om een stuk over de te berechten zaak te halen, onderbreekt het debat niet. (1) Zie Cass. 20 juli 1972, AC 1971-72, p. 1054; S. SASSERATH, Les Nouvelles, Procédure pénale, II.1, 1948, nrs. 655 en 656.

- Art. 280 Wetboek van Strafvordering

13 oktober 2021

P.21.0843.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Getuigenverhoor - Politieambtenaar die het moraliteitsonderzoek heeft verricht - Bevoegdheid van de voorzitter om het stellen van vragen te verbieden

Artikel 278, § 2, zesde lid, Wetboek van Strafvordering ontnemt de voorzitter van het hof van assisen het in artikel 301, derde lid, van dat wetboek bepaalde recht niet om te verbieden dat aan de politieambtenaar die het moraliteitsonderzoek heeft verricht bepaalde vragen zouden worden gesteld, met name die welke volgens hem het debat onnodig verlengen (1). (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. – Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, § 487: "Dès lors qu'une déposition est susceptible de fonder, d'une manière substantielle, la condamnation du prévenu, elle constitue un témoignage à charge et les garanties prévues par l'article 6, §§ 1er et 3, d) de la Convention lui sont applicables" (EHRM 9 november 2006, nrs. 18.885/04 en 21.166/04, Kaste en Mathisen t. Noorwegen, § 53; EHRM 27 februari 2001, Lucà t. Italië, nr. 33.354/96, § 41).

- Artt. 278 en 301 Wetboek van Strafvordering

13 oktober 2021

P.21.0843.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Artikel 306 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen op vordering van de procureur-

generaal of verzoek van de beschuldigde of de burgerlijke partij - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Discretionaire macht van de voorzitter - Artikel 281, § 2 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Discretionaire macht van de voorzitter - Artikel 281, § 2 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Artikel 306 Wetboek van Strafvordering - Horen van getuigen op vordering van de procureur-generaal of verzoek van de beschuldigde of de burgerlijke partij - Getuigen die niet voorkomen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering - Tussenarrest - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering is het niet uitgesloten dat de voorzitter van het hof van assisen tijdens het debat voor dat hof, eventueel op vraag van een partij, beslist om getuigen te verhoren ook wanneer die zijn geweerd uit de lijst van getuigen in het arrest bedoeld in artikel 278 Wetboek van Strafvordering en tegen die beslissing van de voorzitter staat een uitgesteld cassatieberoep open (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 281, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

SAMENSTELLING VAN DE JURY EN VAN HET HOF

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel - Onderscheid met de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering - Vergelijkbare situaties - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt enerzijds dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering partijen voor het hof van assisen belet cassatieberoep in te stellen tegen een arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van dat hof dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord en anderzijds dat die partijen op grond van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering wel cassatieberoep kunnen instellen tegen het arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering, daar waar die partijen zich in de beide gevallen in een vergelijkbare situatie kunnen bevinden omdat betwistingen die het voorwerp uitmaken van zowel het ene als het andere arrest verband kunnen houden met de uitoefening van hun recht van verdediging. zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en over de gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering - Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen op straffe van verval bij conclusie alle onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en alle gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering die zij overeenkomstig artikel 235bis, § 5, voor de feitenrechter kunnen opwerpen omschrijven en dat de voorzitter hierover uitspraak doet in een afzonderlijk arrest dan dit bedoeld in artikel 278, § 3, waartegen een eis tot cassatie kan worden ingesteld samen met de eis tegen het eindarrest bedoeld in artikel 359 (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278bis Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en over de gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering - Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering - Rechtsmiddel - Uitgesteld cassatieberoep

Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen op straffe van verval bij conclusie alle onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en alle gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering die zij overeenkomstig artikel 235bis, § 5, voor de feitenrechter kunnen opwerpen omschrijven en dat de voorzitter hierover uitspraak doet in een afzonderlijk arrest dan dit bedoeld in artikel 278, § 3, waartegen een eis tot cassatie kan worden ingesteld samen met de eis tegen het eindarrest bedoeld in artikel 359 (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278bis Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel - Onderscheid met de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering, in het licht van de artikelen 281, § 2, en 306 van dat wetboek, een onderscheid bevat tussen, eensdeels, partijen voor een hof van assisen, die geen uitgesteld cassatieberoep kunnen instellen tegen het in artikel 278 Wetboek van Strafvordering bedoelde arrest van de preliminaire zitting waarbij de voorzitter van het hof van assisen hun verzoek afwijst om getuigen ter rechtzitting van dat hof te ondervragen of ze te doen ondervragen en, anderdeels, partijen voor een andere vonnisrechter in strafzaken, die wel een, eventueel uitgesteld, cassatieberoep kunnen instellen tegen elke in laatste of in enige aanleg gewezen beslissing waarbij de rechter datzelfde verzoek afwijst, zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel - Onderscheid met de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering, in het licht van de artikelen 281, § 2, en 306 van dat wetboek, een onderscheid bevat tussen, eensdeels, partijen voor een hof van assisen, die geen uitgesteld cassatieberoep kunnen instellen tegen het in artikel 278 Wetboek van Strafvordering bedoelde arrest van de preliminaire zitting waarbij de voorzitter van het hof van assisen hun verzoek afwijst om getuigen ter rechtszitting van dat hof te ondervragen of ze te doen ondervragen en, anderdeels, partijen voor een andere vonnisrechter in strafzaken, die wel een, eventueel uitgesteld, cassatieberoep kunnen instellen tegen elke in laatste of in enige aanleg gewezen beslissing waarbij de rechter datzelfde verzoek afwijst, zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel - Onderscheid met de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering - Vergelijkbare situaties - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt enerzijds dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering partijen voor het hof van assisen belet cassatieberoep in te stellen tegen een arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van dat hof dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord en anderzijds dat die partijen op grond van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering wel cassatieberoep kunnen instellen tegen het arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering, daar waar die partijen zich in de beide gevallen in een vergelijkbare situatie kunnen bevinden omdat betwistingen die het voorwerp uitmaken van zowel het ene als het andere arrest verband kunnen houden met de uitoefening van hun recht van verdediging. zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN (HANDELSZAKEN EN SOCIALE ZAKEN INBEGREPEN)

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de betwisting

De rechter die een voorafgaande maatregel beveelt, hetzij om de vordering te onderzoeken hetzij om de toestand van partijen voorlopig te regelen, zonder daarbij een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de vordering, neemt een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat, ook al bestond over die maatregel tussen de partijen betwisting en hebben zij erover debat gevoerd, dit ongeacht de aard van de betwisting die voor de rechter over een op grond van artikel 19, derde lid, Gerechtelijk Wetboek gevorderde voorafgaande maatregel werd gevoerd.

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de beslissing

Elke beslissing die de rechter neemt in het raam van een vordering tot het bevelen van een voorafgaande maatregel, na beoordeling van de middelen van de partijen, is een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat en waarmee de rechter aldus geen geschilpunt in de zin van artikel 19, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek beslecht, doch enkel, alvorens enig geschilpunt te beslechten, de vordering beoordeelt tot het bevelen van een voorafgaande maatregel.

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de beslissing

Elke beslissing die de rechter neemt in het raam van een vordering tot het bevelen van een voorafgaande maatregel, na beoordeling van de middelen van de partijen, is een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat en waarmee de rechter aldus geen geschilpunt in de zin van artikel 19, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek beslecht, doch enkel, alvorens enig geschilpunt te beslechten, de vordering beoordeelt tot het bevelen van een voorafgaande maatregel.

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.10](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de betwisting

De rechter die een voorafgaande maatregel beveelt, hetzij om de vordering te onderzoeken hetzij om de toestand van partijen voorlopig te regelen, zonder daarbij een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de vordering, neemt een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat, ook al bestond over die maatregel tussen de partijen betwisting en hebben zij erover debat gevoerd, dit ongeacht de aard van de betwisting die voor de rechter over een op grond van artikel 19, derde lid, Gerechtelijk Wetboek gevorderde voorafgaande maatregel werd gevoerd.

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.10](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de betwisting

De rechter die een voorafgaande maatregel beveelt, hetzij om de vordering te onderzoeken hetzij om de toestand van de partijen voorlopig te regelen, zonder daarbij een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de vordering, neemt een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat, ook al bestond over die maatregel tussen de partijen betwisting en hebben zij erover debat gevoerd, en dit ongeacht of de betwisting die over de gevorderde voorafgaande maatregel werd gevoerd betrekking heeft op de noodzakelijkheid of de opportuniteit dan wel op de wettigheid of de toelaatbaarheid van deze maatregel (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 19, eerste en derde lid en 1050, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.21.0405.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.9](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Onsplitsbaar geschil - Overdracht van schuldvordering - Geschil tussen de overdrager, de overnemer en de gecedeerde schuldenaar - Faillissement van de overdrager - Geen hervatting van het geding door de curator - Veroordeling van de overdrager ten voordele van de overnemer - Hoger beroep van de overnemer - Partijen in het geding in hoger beroep - Overnemer en gecedeerde schuldenaar - Veroordeling van de gecedeerde schuldenaar ten voordele van de overnemer - Ontvankelijkheid van het hoger beroep

Het is niet materieel onmogelijk om de beslissing die de gecedeerde schuldenaar veroordeelt tot betaling van het bedrag van de overgedragen schuldvordering en deze die de overdrager veroordeelt tot betaling van datzelfde bedrag, gezamenlijk ten uitvoer te leggen; het geschil wordt niet onsplitsbaar door de omstandigheid dat de overdrager zich in staat van faillissement bevindt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 33.

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

17 januari 2022

C.21.0049.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Evocatie - Gevolgen - Zevende Aanvullend Protocol EVRM - Recht op hoger beroep - Draagwijdte

Uit de enkele omstandigheid dat de rechter in hoger beroep de beslissing van de eerste rechter vernietigt, de zaak tot zich trekt en zelf uitspraak doet over de grond van de zaak, kan geen schending van artikel 2 Zevende Aanvullend Protocol EVRM worden afgeleid; de omstandigheid dat België bij de goedkeuring en de bekrachtiging van artikel 2 Zevende Aanvullend Protocol EVRM geen voorbehoud heeft geformuleerd met betrekking tot de in artikel 215 Wetboek van Strafvordering bedoelde evocatie, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 215 Wetboek van Strafvordering
- Art. 2 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
- Art. 215 Wetboek van Strafvordering
- Art. 2 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
- Art. 215 Wetboek van Strafvordering
- Art. 2 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
- Art. 215 Wetboek van Strafvordering
- Art. 2 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
- Art. 215 Wetboek van Strafvordering
- Art. 2 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

2 maart 2021

P.20.1057.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210302.2N.22](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Verstekvonnissen - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet - Vonnissen dat het verzet ongedaan verklaart - Hoger beroep door beklagde en het openbaar ministerie - Grond van de zaak - Draagwijdte - Verzwaring van de bij verstek opgelegde straf - Wettigheid

Uit de artikelen 187, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering volgt dat het hoger beroep tegen een vonnis waarbij het verzet ongedaan wordt verklaard van rechtswege de grond van de zaak aanhangig maakt bij de appelrechter, maar dit niet belet dat moet rekening worden gehouden met de relatieve werking van het verzet van de beklagde; derhalve kan het appelgerecht ingeval van hoger beroep door een beklagde en door het openbaar ministerie tegen het vonnis dat het verzet van de beklagde ongedaan verklaart en bij afwezigheid van een hoger beroep van het openbaar ministerie tegen het verstekvonnissen de bij het verstekvonnissen opgelegde straffen niet verzwaren (1). (1) Zie Cass. 11 juni 2008, AR P.08.0614.F, AC 2008, nr. 364; Cass. 5 maart 2008, AR P.07.1769.F, AC 2008, nr. 156, met concl. "in hoofdzaak" van procureur-generaal Leclercq op datum in Pas.

- Artt. 187, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

8 juni 2021

P.21.0534.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.16](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Grieven beperkt tot de straf en de burgerlijke rechtsvordering - Conclusies over de schuld - Motivering

Indien een beklagde hoger beroep instelt tegen een hem veroordelend vonnis maar in zijn grievenformulier enkel de beslissingen over de straf en de burgerlijke rechtsvordering als grieven opgeeft, volgt uit artikel 204 Wetboek van Strafvordering dat de beslissing over zijn schuld niet tot de saisine van het appelgerecht behoort, behoudens ingeval van toepassing van artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering; indien die beklagde-appellant niettemin voor het appelgerecht concludeert betreffende de beslissing over zijn schuld, dan moet het appelgerecht dit doelloos verweer niet beantwoorden.

- Art. 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering
- Art. 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

8 juni 2021

P.21.0343.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Voorlopige hechtenis - Gunstige beschikking voor de aangehoudene - Wijziging - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Eenstemmigheid

Uit artikel 211bis Wetboek van Strafvordering volgt dat eenstemmigheid is vereist voor het appelgerecht om inzake voorlopige hechtenis een voor de aangehoudene gunstige beschikking te kunnen wijzigen en die eenstemmigheid moet ondubbelzinnig blijken uit de appelbeslissing; uit de enkele overname door de kamer van inbeschuldigingstelling van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, waarin na vermelding van die redenen, in het dictum wordt gevorderd om gelet op die redenen met eenparigheid van stemmen het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren en de voorlopige hechtenis te handhaven, kan niet worden afgeleid dat de kamer van inbeschuldigingstelling met eenparige stemmen heeft geoordeeld (1). (1) Cass. 29 maart 1991, AR nr. 8991, AC 1990-91, nr. 407; Cass. 2 april 1985, AR nr. 8999, AC 1984-85, nr. 468.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.1188.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.19](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Rechtspleging in hoger beroep - Beslissing over de ontvankelijkheid van het hoger beroep - Beslissing over het verzoek tot het horen van getuigen - Behandeling andere geschilpunten - Uitspraak over de gegrondheid - Samenstelling van de zetel - Verwijzing naar het tussenarrest

Wanneer de appelrechters in een tussenarrest het hoger beroep van een beklagde en dat van het openbaar ministerie ontvankelijk verklaren, alvorens over de grond van de zaak recht te doen een verzoek tot het horen van getuigen afwijzen en verder conclusietermijnen en een rechtsdag vastleggen en de beslissing over alle overige aanhangige geschilpunten aanhouden, hebben zij hun rechtsmacht over het geschilpunt dat betrekking heeft op het verhoor van getuigen uitgeput; het moeten dan ook niet noodzakelijk dezelfde rechters te zijn die daarna in een eindarrest over de schuld van de beklagde oordelen en uitspraak doen en de omstandigheid dat het eindarrest verwijst naar het tussenarrest doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 8 januari 2002, AR P.99.1529.N, AC 2002, nr. 13.

8 juni 2021

P.21.0312.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Motiveringsplicht - Strafvordering - Schuldigverklaring van de beklaagde - Overname van de redenen van het beroepen vonnis

De appelrechter kan aan de op hem krachtens artikel 6.1 EVRM, artikel 149 Grondwet en artikel 195 Wetboek van Strafvordering en het algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsverplichting rustende motiveringsverplichtingen voldoen door een ondubbelzinnige overname van de redenen van het beroepen vonnis; die bepalingen en dit algemeen rechtsbeginsel vereisen niet dat hij die redenen herhaalt, dat hij de inhoud ervan samenvat of dat hij uitdrukkelijk de overgenomen redenen op hun waarde beoordeelt aangezien de ondubbelzinnige overname van de redenen van een beroepen vonnis inhoudt dat de appelrechter die redenen op hun waarde heeft getoetst en ze tot de zijne maakt.

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 september 2021

P.21.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Allerlei - Bijdrage aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand - Veroordeling in eerste aanleg - Bevestiging van het beroepen vonnis - Bijkomende veroordeling tot de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand - Wettigheid

Uit de bepaling van artikel 4, § 3, eerste lid, van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, volgt dat de verplichting voor een strafgerecht dat een beklaagde heeft veroordeeld bovendien ook nog te veroordelen tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds niet geldt per aanleg; noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan kan worden afgeleid dat het appelgerecht dat een beroepen beslissing bevestigt dat een beklaagde heeft veroordeeld en hem tevens heeft verplicht tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds, hem voor de procedure in hoger beroep nogmaals zou kunnen of moeten veroordelen tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds.

- Art. 4 Wet 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand

8 juni 2021

P.21.0447.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.13](#)

AC nr. ...

INDEPLAATSSTELLING

- Belgische Staat - Personeelslid - Rechten en vorderingen van de begunstigde ten opzichte van de aansprakelijke derde - Indeplaatsstelling

Het door de Staat van rechtswege treden in de rechten en vorderingen van de begunstigde ten opzichte van de aansprakelijke derde, geldt voor het geheel der bedragen die, krachtens de Belgische of vreemde wetgeving, verschuldigd zijn als gehele of gedeeltelijke vergoeding van de schade die het personeelslid door toedoen van de aansprakelijke derde, opgelopen heeft.

- Art. 160, § 1 Wet 21 december 1994

16 september 2022

C.21.0400.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.4](#)

AC nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN

AANSLAGPROCEDURE

Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Aangifte van de belastingplichtige - Wijziging van inkomsten of andere gegevens - Bericht van de belastingadministratie - Doel

Het bericht waarvan artikel 346, eerste lid, WIB92 de verzending oplegt, heeft tot doel de belastingplichtige de mogelijkheid te bieden met kennis van zaken zijn opmerkingen te uiten of zijn instemming te geven over de geplande aanslag (1). (1) Cass. 10 november 2017, AR F.16.0074.F, AC 2017, nr. 634; Cass. 27 november 2014, AR F.12.0190.F, AC 2014, nr. 134; Cass. 26 februari 2010, F.08.0091.F, AC 2010, nr. 133.

- Art. 346, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

17 januari 2022

F.19.0057.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.5](#)

AC nr. ...

INTERNATIONALE VERDRAGEN

Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag tussen België en Nederland - Toepassingsgebied - Jaarlijkse taks op collectieve beleggingsinstellingen

Het DBV België-Nederland is van toepassing op de jaarlijkse taks in de zin van artikel 161, 3° Wetboek der successierechten, die dient te worden aangezien als een belasting naar het vermogen in de zin van artikel 2.1 van dat verdrag (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 161 Wetboek van Successierechten

21 april 2022

F.19.0102.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220421.1N.11](#)

AC nr. ...

PERSONENBELASTING

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Baten uit vrije beroepen en winstgevendende bezigheden - Inkomsten uit roerende goederen en kapitalen - Auteursrecht - Belastingheffing

De inkomsten uit het roerend vermogen van de belastingplichtige kunnen enkel als beroepsinkomsten worden belast indien dat vermogen wordt gebruikt voor het uitoefenen van zijn beroepswerkzaamheid (1). (1) Cass. 20 september 2018, AR F.17.0118.F, AC 2018, nr. 486; Cass. 10 november 2017, AR F.14.0076.F-F.14.0079.F, AC 2017, nr. 632.

- Artt. 6, 2° en 3°, 17, § 1, 23, § 1, 3°, 27 en 37, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

17 januari 2022

F.18.0011.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.6](#)

AC nr. ...

INTERNATIONALE RECHTSHULP

- Strafzaken - Buitenlands probatievonnis - Erkenning in België

De erkenning van het buitenlandse vonnis en de daarin vervatte probatiebeslissing, eventueel na aanpassing door het openbaar ministerie met toepassing van artikel 17 van de wet van 21 mei 2013, heeft tot gevolg dat er overeenkomstig de Belgische wetgeving toezicht zal worden gehouden op de straf of de maatregel, alsof het een vonnis van een Belgisch rechtscollege zou betreffen.

1 augustus 2023

P.23.0987.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230801.VAC.1](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Buitenlands probatievonnis - Erkenning in België - Gevolg - Toepassing van de Belgische wet

Het Belgische recht beheerst het toezicht op de straf of de maatregel die door het openbaar ministerie werd erkend, met inbegrip van de te nemen beslissingen wanneer de veroordeelde persoon de opgelegde voorwaarden niet naleeft of een nieuw strafbaar feit pleegt.

- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

1 augustus 2023

P.23.0987.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230801.VAC.1](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Buitenlands probatievonnis - Vervangende straf - Erkenning in België

Uit de erkenning van de probatiemaatregel en de aanpassing van die maatregel door de procureur des Konings naar een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank voor de duur en onder de door de Franse rechterlijke beslissingen opgelegde voorwaarden, volgt dat de strafuitvoeringsrechtbank, nadat ze de invrijheidstelling onder toezicht heeft herroepen, niet overeenkomstig het Franse recht de duur diende vast te stellen van de wegens de herroeping te ondergane gevangenisstraf, maar zich diende te beperken tot het uitoefenen van de ambtshalve en jaarlijkse controle van de vrijheidsberoving, tot na het verstrijken van een periode van vijf jaar.

- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

LANDBOUW

- Landbouwinvesteringsbesluit - Handelvennootschap - Rechtspersoon landbouwer - Begrip

Een handelsvennootschap kan slechts als een "rechtspersoon, landbouwer" worden beschouwd indien de zaakvoerders, de bestuurders of de gedelegeerd bestuurders, aan wie minstens 51 pct. van de aandelen of de deelbewijzen van de vennootschap toebehoren, tevens minstens 50 pct. van hun totale arbeidsduur besteden aan land- of tuinbouwactiviteiten en minstens 35 pct. van hun totale beroepsinkomen uit die activiteiten halen. (1) Art. 1, 3°, a), 4), B.VI.Reg. 24 november 2000 zoals van toepassing voor de wijziging bij besluit van de Vlaamse regering van 23 december 2010.

- Art. 1, 3°, a), 4) Besluit van de Vlaamse Regering 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw

16 juni 2022

F.21.0051.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.2

AC nr. ...

LEVENSONDERHOUD

- Bijdrage van de ouders in de kosten van de kinderen - Omvang - Taak van de rechter

Bij het bepalen van de bijdrage van de ouders in de kosten voor hun kinderen, moet de rechter rekening houden met de middelen waarover zij werkelijk kunnen beschikken na verrekening van de redelijkerwijze onvermijdelijke lasten (1). (1) Zie Cass 11 maart 2010, AR C.09.0109.N, AC 2010, nr. 170.

- Artt. 203, §§ 1 en 2, en 203bis, § 1 Oud Burgerlijk Wetboek

16 september 2022

C.21.0544.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.5](#)

AC nr. ...

MACHTEN

RECHTERLIJKE MACHT

Rechterlijke macht - Rechter - Onafhankelijkheid - Onpartijdigheid - Overtuiging van een partij - Bewijs

De rechter wordt tot bewijs van het tegendeel vermoed onpartijdig, onafhankelijk en onbevangen te oordelen (1); bij de beoordeling of er wettige redenen zijn om te twifelen aan de onpartijdigheid van een lid van een rechtscollege, kan rekening worden gehouden met de overtuiging die een partij op dit punt zegt te hebben; die overtuiging vormt evenwel geen exclusief criterium; bepalend is of de vrees voor een partijdige behandeling van de zaak objectief is gerechtvaardigd (2). (1) Cass. 28 maart 2017, AR P.17.0238.N, AC 2017, nr. 223; Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166. (2) Cass. 28 maart 2017, AR P.17.0238.N, AC 2017, nr. 223; Cass. 27 april 2016, AR P.16.0509.F, AC 2016, nr. 288; Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166. Zie alg. J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, 36-40; F. KUTY, L'impartialité du juge en procédure pénale, Larcier, 2005, 41-251 ; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 791-805 ; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 724-728 ; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 15-20.

15 juni 2021

P.21.0145.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.11](#)

AC nr. ...

Rechterlijke macht - Overheid - Onzorgvuldig optreden - Taak van de rechter - Veroordeling tot vergoeding van schade - Beoordeling

De rechterlijke macht is bevoegd om het bestuur te veroordelen tot vergoeding van de schade die een derde lijdt ingevolge zijn onzorgvuldig optreden, zonder daarbij evenwel aan het bestuur zijn beleidsvrijheid te ontnemen en zonder zich in zijn plaats te stellen, wat inhoudt dat de rechterlijke macht de beoordelingsvrijheid moet eerbiedigen die het bestuur de mogelijkheid biedt zelf te oordelen over de wijze waarop het zijn bevoegdheid uitoefent en de meest geschikt lijkende oplossing te kiezen binnen de door de wet gestelde grenzen (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2020, AR C.18.0383.N, AC 2020, nr. 186, met concl. OM; Cass. 27 oktober 2006, AR C.03.0584.N, AC 2006, nr. 518; Cass. 28 september 2006, AR C.02.0570.N, AC 2006, nr. 445.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

16 juni 2022

C.21.0219.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.1](#)

AC nr. ...

UITVOERENDE MACHT

Uitvoerende macht - Overheid - Onzorgvuldig optreden - Taak van de rechter - Veroordeling tot vergoeding van schade - Beoordeling

De rechterlijke macht is bevoegd om het bestuur te veroordelen tot vergoeding van de schade die een derde lijdt ingevolge zijn onzorgvuldig optreden, zonder daarbij evenwel aan het bestuur zijn beleidsvrijheid te ontnemen en zonder zich in zijn plaats te stellen, wat inhoudt dat de rechterlijke macht de beoordelingsvrijheid moet eerbiedigen die het bestuur de mogelijkheid biedt zelf te oordelen over de wijze waarop het zijn bevoegdheid uitoefent en de meest geschikt lijkende oplossing te kiezen binnen de door de wet gestelde grenzen (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2020, AR C.18.0383.N, AC 2020, nr. 186, met concl. OM; Cass. 27 oktober 2006, AR C.03.0584.N, AC 2006, nr. 518; Cass. 28 september 2006, AR C.02.0570.N, AC 2006, nr. 445.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

16 juni 2022

C.21.0219.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.1

AC nr. ...

MILIEURECHT

- Materialendecreet - Afvalstoffen - Beheren van afvalstoffen - Tussentijds opslaan - Begrip

Het tussentijds opslaan van afvalstoffen heeft niet alleen betrekking op de actieve opslag ervan maar ook op het verzuim om afvalstoffen te verwijderen die zich bevinden op een onroerend goed waarover men zeggenschap heeft.

- Artt. 3, § 1, 7°, 12, §§ 1 en 3, eerste lid Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen

20 april 2021

P.20.1327.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.15](#)

AC nr. ...

- Waals Gewest - Misdrijf inzake instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein - Administratieve sanctie - Procedure - Recht om zijn verweermiddelen aan te voeren voor de gemachtigd ambtenaar - Geen gebruik van dat recht

Krachtens artikel 9, § 3, 4°, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijk wegen- en waterdomein, heeft de vermoedelijke overtreder het recht zijn verweermiddelen bij een ter post aangetekend schrijven te laten gelden binnen een termijn van vijftien dagen, te rekenen van de datum van mededeling van het bericht van vervolging door de gemachtigd ambtenaar; uit het enkele feit dat de overtreder zijn onschuld op een andere manier staande heeft gehouden dan in de door het decreet bepaalde vormvoorschriften, volgt niet dat de geldboete verantwoord is en, bijgevolg, evenmin dat de nietigverklaring ervan een machtsoverschrijding inhoudt.

- Art. 9, § 3, 4° Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

8 september 2021

P.21.0536.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.6](#)

AC nr. ...

- Waals Gewest - Milieuwetboek - Misdrijf - Administratieve sanctie - Administratieve sanctieprocedure - Beroep bij de politierechtbank of de correctionele rechtbank - Toezicht met volle rechtsmacht - Draagwijdte - Toerekening van de feiten aan de overtreder

De rechter bij wie het in artikel D.164 Milieuwetboek-Boek 1 (Dg) bedoelde beroep aanhangig is gemaakt, oefent een toezicht met volle rechtsmacht uit op de door de administratieve overheid opgelegde geldboete; dit toezicht houdt met name in dat de rechtbank nagaat of de persoon aan wie de geldboete is opgelegd de feiten heeft gepleegd zoals ze worden omschreven in de bepaling die ze strafbaar stelt; de rechter verricht geen opportuniteitstoezicht op de sanctie en overschrijdt zijn rechtsmacht niet wanneer hij enkel nagaat of het misdrijf wel werd gepleegd door de persoon aan wie de administratieve overheid het toerekent (1). (1) Cass. 21 maart 2018, AR P.17.0499.F, AC 2018, nr. 195.

- Art. D.164 Milieuwetboek - Boek 2 : Waterwetboek. - Decretale gedeelte.

8 september 2021

P.21.0536.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.6](#)

AC nr. ...

MINDERJARIGHEID

- Tegemoetkomingen aan personen met een handicap - Wet 27 februari 1987 - Integratietegemoetkoming - Doel

De integratietegemoetkoming die wordt toegekend krachtens artikel 2, § 2, Wet Tegemoetkoming Gehandicapten, beoogt geen vergoeding voor inkomensderving.

- Art. 2, § 2 Wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten

- Art. 2, § 2 Wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten

16 juni 2022

C.21.0320.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.3

AC nr. ...

MISBRUIK VAN VERTROUWEN

- Materieel bestanddeel - Precair bezit van andermans roerende zaak - Verspilling of verduistering van de toevertrouwde zaak - Inpandgeving van de zaak aan een derde

De rechter kan wettig oordelen dat de schuldenaar van een persoonlijke geldlening een hem ter bedde toevertrouwde zaak bedrieglijk verduistert wanneer hij die zaak overhandigt aan zijn schuldeiser om ze te bestemmen als zekerheidsstelling voor de terugbetaling van die lening; die zekerheidsstelling stelt de schuldeiser immers in staat zijn schuldvordering ten aanzien van de schuldenaar uit te winnen op de tot zekerheid overhandigde zaak, wat een aantasting van het eigendomsrecht over die zaak impliceert; die overhandiging is dan ook niet zonder meer gelijk te stellen met een loutere, al dan niet kortstondige, aanwending van de zaak voor eigen gebruik door de bezitter ter bedde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 491 Strafwetboek

7 september 2021

P.21.0509.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.6](#)

AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Algemeen - Op heterdaad ontdekt misdrijf - Begrip - Beoordeling door de rechter

Overeenkomstig de artikelen 36 en 41 Wetboek van Strafvordering kunnen de procureur des Konings en officieren van gerechtelijke politie een huiszoeking verrichten in geval van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf en het op heterdaad ontdekte misdrijf is datgene dat wordt ontdekt terwijl het wordt gepleegd of terstond nadat het is gepleegd waarbij de vaststelling van de toestand van heterdaad aan de huiszoeking moet voorafgaan en niet kan worden gerechtvaardigd door de vaststelling a posteriori van het op heterdaad ontdekte misdrijf en ook loutere vermoedens of aanwijzingen dat er een misdrijf kon zijn gepleegd, daartoe niet voldoende zijn; de rechter oordeelt onaantastbaar of er heterdaad is in de zin van artikel 41 Wetboek van Strafvordering en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378, NC 1/2021 en noot L. ARNOU, "Zoeking op grond van artikel 6bis Drugswet en huiszoeking bij heterdaad zijn twee verschillende zaken"; Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 3 december 2013, AR P.13.1858.N, AC 2013, nr. 655. Zie ook R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, 2014, nr. 428 en de aldaar geciteerde rechtspraak.

- Art. 41 Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.1189.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.20](#)

AC nr. ...

DEELNEMING

Deelneming - Strafbare deelneming - Voorwaarden - Positieve daad die aan de uitvoering van het misdrijf voorafgaat of hiermee samengaat

Krachtens artikel 66 Strafwetboek is deelneming aan een misdaad of een wanbedrijf onder meer strafbaar wanneer de beklaagde de misdaad of het wanbedrijf heeft uitgevoerd, rechtstreeks aan de uitvoering heeft meegewerkt of door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp heeft verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd; in de regel kan enkel een positieve daad die aan de uitvoering van het misdrijf voorafgaat of hiermee samengaat, deelneming aan een aldus bepaalde misdaad of wanbedrijf opleveren (1). (1) Cass. 17 december 2008, AR P.08.1233.F, AC 2008, nr. 737, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 66 Strafwetboek

8 september 2021

P.21.0305.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.1](#)

AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van valse stukken - Beoogde doel - Verkrijging van een voordeel

Wanneer de telastlegging van gebruik van valse stukken enkel de verkrijging van een voordeel vermeldt maar niet het gebruik of behoud van dat voordeel, is in de regel het beoogde doel bereikt en het gebruik beëindigd op het moment waarop het voordeel werd verkregen; de rechter oordeelt aan de hand van onder meer de bewoordingen van de telastleggingen onaantastbaar wanneer het door de vervalser beoogde doel is bereikt en de verjaring van de strafvordering bijgevolg is beginnen te lopen en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 september 2021 P.21.0521.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.10](#) AC nr. ...

- Straffzaken - Samenloop - Eendaadse - Eenheid van opzet - Begrip

De rechter oordeelt onaantastbaar of er eenheid van opzet bestaat tussen de verschillende feiten waaraan hij een beklaagde schuldig verklaart.

21 september 2021 P.21.0428.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.14](#) AC nr. ...

- Onderzoek in straffzaken - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Heterdaad

Overeenkomstig de artikelen 36 en 41 Wetboek van Strafvordering kunnen de procureur des Konings en officieren van gerechtelijke politie een huiszoeking verrichten in geval van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf en het op heterdaad ontdekte misdrijf is datgene dat wordt ontdekt terwijl het wordt gepleegd of terstond nadat het is gepleegd waarbij de vaststelling van de toestand van heterdaad aan de huiszoeking moet voorafgaan en niet kan worden gerechtvaardigd door de vaststelling a posteriori van het op heterdaad ontdekte misdrijf en ook loutere vermoedens of aanwijzingen dat er een misdrijf kon zijn gepleegd, daartoe niet voldoende zijn; de rechter oordeelt onaantastbaar of er heterdaad is in de zin van artikel 41 Wetboek van Strafvordering en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1) . (1) Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378, NC 1/2021 en noot L. ARNOU, "Zoeking op grond van artikel 6bis Drugswet en huiszoeking bij heterdaad zijn twee verschillende zaken"; Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 3 december 2013, AR P.13.1858.N, AC 2013, nr. 655. Zie ook R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, 2014, nr. 428 en de aldaar geciteerde rechtspraak.

- Art. 41 Wetboek van Strafvordering

21 september 2021 P.21.1189.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.20](#) AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Verjaring - Voorwaarden van het bezit - Toezicht van het Hof

De rechter beoordeelt in feite of het bezit voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar, niet-dubbelzinnig en als eigenaar is; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden.

- Art. 2229 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Eigendomsrecht - Afpaling - Geen gemeenschappelijke titel - Grens tussen de aanpalende eigendommen - Toezicht van het Hof

Bij gebrek aan een gemeenschappelijke titel bepaalt de rechter in feite de grens tussen de eigendommen; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 17 september 1987, AR 7704 (AC 1987-88, 80).

- Art. 642 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.20.0529.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Bijzondere verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Vaststelling - Toetsing door het Hof

De strafrechter beslist onaantastbaar, in feite, of een vermogensvoordeel waarop de bijzondere verbeurdverklaring wordt toegepast, rechtstreeks uit een misdrijf werd verkregen; het Hof onderzoekt of de rechter op grond van zijn onaantastbare beoordeling het wettelijk begrip vermogensvoordeel niet heeft miskend (1). (1) Cass. 10 januari 2012, AR P.11.0938.N, AC 2012, nr. 18.

- Art. 42, 3° Strafwetboek

15 december 2021

P.21.0976.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.3](#)

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklaagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering

- Art. 458 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0553.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.3

AC nr. ...

Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Afluisteren van telefoongesprek - Gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde - Beroepsgeheim - Artikel 90sexies, § 3, Wetboek van strafvordering - Onregelmatig bewijs - Nietigheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Volgens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan enkel tot nietigheid van onregelmatig verkregen bewijselement worden besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; de naleving van de in artikel 90sexies, § 3, Wetboek van Strafvordering bepaalde regeling wordt niet gesanctioneerd met nietigheid, zodat de beslissing waarbij de schuldigverklaring van een beklaagde aan de telastleggingen stoelt op een afgeluisterd gesprek tussen de raadsman van een medebeklaagde met een andere medebeklaagde, zonder na te gaan of het aldus onregelmatig verkregen bewijs de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast dan wel of het gebruik van dat bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, niet naar recht is verantwoord (1). (1) F. LUGENTZ, "La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013", JT 2015, p. 185; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, 9de ed., 2021, la charte, pp. 1345-1365.

- Art. 90sexies, § 3 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0553.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.19](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Kennisgeving van plaats, dag en uur van de behandeling aan de inverdenkinggestelde - Gegevens te verschaffen door het openbaar ministerie - Draagwijdte

Het staat aan het openbaar ministerie om de griffier die bij toepassing van artikel 127, § 2, Wetboek van Strafvordering de inverdenkinggestelde in kennis moet stellen van plaats, dag en uur van de behandeling door de raadkamer van de vordering tot regeling van de rechtspleging, de nodige gegevens te bezorgen en deze kennisgeving moet, zo de betrokkene geen gekozen woonplaats heeft of niet kan worden bereikt per faxpost, worden toegestuurd aan de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde zoals die is gekend door het openbaar ministerie of had moeten zijn gekend, waarbij die kennis van het openbaar ministerie moet worden beoordeeld op basis van de gegevens waarover het openbaar ministerie op het ogenblik van het versturen van de oproeping beschikte of kon beschikken zodat indien op basis van de gegevens die ter beschikking staan van het openbaar ministerie niet de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde kan worden achterhaald, op het openbaar ministerie niet de verplichting rust om daar actief op zoek naar te gaan; zo volgt uit het enkele feit dat een inverdenkinggestelde zich tijdens het gerechtelijk onderzoek in het buitenland bevindt of heeft bevonden of is of was opgesloten in een buitenlandse gevangenis niet noodzakelijk de verplichting om bij de buitenlandse overheid navraag te doen naar de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde en die informatie is overigens niet noodzakelijk dienstig om de woon- of verblijfplaats te kennen van de inverdenkinggestelde op het tijdstip van de oproeping (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227.

- Art. 127, § 2 Wetboek van Strafvordering

20 april 2021

P.20.1307.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4](#)

AC nr. ...

OPSPORINGSONDERZOEK

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Heterdaad - Beoordeling door de rechter

Overeenkomstig de artikelen 36 en 41 Wetboek van Strafvordering kunnen de procureur des Konings en officieren van gerechtelijke politie een huiszoeking verrichten in geval van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf en het op heterdaad ontdekte misdrijf is datgene dat wordt ontdekt terwijl het wordt gepleegd of terstond nadat het is gepleegd waarbij de vaststelling van de toestand van heterdaad aan de huiszoeking moet voorafgaan en niet kan worden gerechtvaardigd door de vaststelling a posteriori van het op heterdaad ontdekte misdrijf en ook loutere vermoedens of aanwijzingen dat er een misdrijf kon zijn gepleegd, daartoe niet voldoende zijn; de rechter oordeelt onaantastbaar of er heterdaad is in de zin van artikel 41 Wetboek van Strafvordering en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378, NC 1/2021 en noot L. ARNOU, "Zoeking op grond van artikel 6bis Drugswet en huiszoeking bij heterdaad zijn twee verschillende zaken"; Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 3 december 2013, AR P.13.1858.N, AC 2013, nr. 655. Zie ook R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, 2014, nr. 428 en de aldaar geciteerde rechtspraak.

- Art. 41 Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.1189.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.20](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Identiteitscontrole - Voorwaarden

De omstandigheden van tijd of plaats en de redelijke gronden die vereist zijn om over te gaan tot de identiteitscontrole van een persoon ingevolge de bepaling van artikel 34, § 1, Wet Politieambt, moeten niet noodzakelijk worden gepreciseerd in het aanvankelijk proces-verbaal; dit kan ook gebeuren in een navolgend proces-verbaal en daaruit kan niet worden afgeleid dat op het moment van de identiteitscontrole niet was voldaan aan de vermelde vereisten (1). (1) F. HUTSEBAUT en F. GOOSSENS, "De wet op het politieambt: een overzicht in vogelvlucht van haar doelstellingen en van de evolutie van haar inhoud", *Vigiles* 2013/5 en 2014/1-2.

- Art. 34, § 1 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

21 september 2021

P.21.0582.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.6](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel - Recht van verdediging - Controle door de onderzoeksgerechten - Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter

De raadkamer en, in hoger beroep, de kamer van inbeschuldigingstelling moeten ervoor zorgen dat in het kader van de rechtspleging die voor hen wordt gevoerd met het oog op de uitspraak over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, het recht van verdediging van de betrokken persoon wordt nageleefd en dat hij daadwerkelijk de rechten kan uitoefenen die uit de Wet Europees Aanhoudingsbevel alsook uit het kaderbesluit 2002/584/JAI van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel voortvloeien; wanneer de gezochte persoon voor het onderzoeksgerechtigd aanvoert dat de schriftelijke verklaring van zijn rechten hem niet vóór zijn verhoor werd overhandigd door de onderzoeksrechter, dient dat gerecht te onderzoeken of dit verzuim, gesteld dat het is bewezen, werd hersteld in een latere stand van de rechtspleging of dat er uit de omstandigheden van de zaak volgt dat, ondanks het aangevoerde verzuim, de belanghebbende van zijn rechten kennis heeft gekregen en die rechten daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen.

- Art. 10/1 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

8 september 2021

P.21.1170.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.17](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel - Weigeringsgrond van de tenuitvoerlegging - Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter

Onder voorbehoud van de door de Wet Europees Aanhoudingsbevel opgesomde verplichte of facultatieve weigeringsgronden, dienen de onderzoeksgerechten aan het Europees aanhoudingsbevel uitvoering te verlenen wanneer de door de voormelde wet bepaalde voorwaarden vervuld zijn; uit geen enkele bepaling volgt dat die gerechten de tenuitvoerlegging van het bevel kunnen weigeren of de vrijlating van de betrokken persoon moeten bevelen wanneer de onderzoeksrechter hem met schending van voormeld artikel 10/1 de schriftelijke verklaring van zijn rechten niet vóór zijn verhoor heeft overhandigd.

- Art. 10/1 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

8 september 2021

P.21.1170.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.17](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Tergende of roekeloze rechtspleging - Toekenning van schadevergoeding aan de inverdenkinggestelde - Fout van de burgerlijke partij die erin bestaat de strafrechtspleging te hebben gebruikt als instrument om de inverdenkinggestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de burgerlijke partij haar recht om in rechte op te treden heeft uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgvuldig persoon en dat zij tevens de inverdenkinggestelde schade wilde berokkenen door kwaadwillig en lichtzinnig ernstige beschuldigingen tegen hem te uiten, met als enig doel de door hem ingeleide procedures met betrekking tot het kind te doen mislukken, willigt zij wettig die vordering tot schadevergoeding wegens tergende of roekeloze rechtspleging in, waarbij de in aanmerking genomen fout erin bestaat dat de burgerlijke partij de gehele strafrechtspleging als instrument heeft gebruikt om de inverdenkinggestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 529.

- Artt. 159, 191, 212 en 347 Wetboek van Strafvordering

8 september 2021

P.21.0389.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.4](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Gunstige beschikking voor de aangehoudene - Wijziging - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Eenstemmigheid

Uit artikel 211bis Wetboek van Strafvordering volgt dat eenstemmigheid is vereist voor het appelgerecht om inzake voorlopige hechtenis een voor de aangehoudene gunstige beschikking te kunnen wijzigen en die eenstemmigheid moet ondubbelzinnig blijken uit de appelbeslissing; uit de enkele overname door de kamer van inbeschuldigingstelling van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, waarin na vermelding van die redenen, in het dictum wordt gevorderd om gelet op die redenen met eenparigheid van stemmen het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren en de voorlopige hechtenis te handhaven, kan niet worden afgeleid dat de kamer van inbeschuldigingstelling met eenparige stemmen heeft geoordeeld (1) . (1) Cass. 29 maart 1991, AR nr. 8991, AC 1990-91, nr. 407; Cass. 2 april 1985, AR nr. 8999, AC 1984-85, nr. 468.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.1188.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.19](#)

AC nr. ...

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL)

- Overdracht van schuldvordering - Geschil tussen de overdrager, de overnemer en de gecedeerde schuldenaar - Faillissement van de overdrager - Geen hervatting van het geding door de curator - Veroordeling van de overdrager ten voordele van de overnemer - Hoger beroep van de overnemer - Partijen in het geding in hoger beroep - Overnemer en gecedeerde schuldenaar - Veroordeling van de gecedeerde schuldenaar ten voordele van de overnemer - Ontvankelijkheid van het hoger beroep

Het is niet materieel onmogelijk om de beslissing die de gecedeerde schuldenaar veroordeelt tot betaling van het bedrag van de overgedragen schuldvordering en deze die de overdrager veroordeelt tot betaling van datzelfde bedrag, gezamenlijk ten uitvoer te leggen; het geschil wordt niet onsplitsbaar door de omstandigheid dat de overdrager zich in staat van faillissement bevindt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 33.

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

17 januari 2022

C.21.0049.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220117.3F.2](#)

AC nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE

- Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Kennisgeving van plaats, dag en uur van de behandeling aan de inverdenkinggestelde - Gegevens te verschaffen door het openbaar ministerie - Draagwijdte

Het staat aan het openbaar ministerie om de griffier die bij toepassing van artikel 127, § 2, Wetboek van Strafvordering de inverdenkinggestelde in kennis moet stellen van plaats, dag en uur van de behandeling door de raadkamer van de vordering tot regeling van de rechtspleging, de nodige gegevens te bezorgen en deze kennisgeving moet, zo de betrokkene geen gekozen woonplaats heeft of niet kan worden bereikt per faxpost, worden toegestuurd aan de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde zoals die is gekend door het openbaar ministerie of had moeten zijn gekend, waarbij die kennis van het openbaar ministerie moet worden beoordeeld op basis van de gegevens waarover het openbaar ministerie op het ogenblik van het versturen van de oproeping beschikte of kon beschikken zodat indien op basis van de gegevens die ter beschikking staan van het openbaar ministerie niet de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde kan worden achterhaald, op het openbaar ministerie niet de verplichting rust om daar actief op zoek naar te gaan; zo volgt uit het enkele feit dat een inverdenkinggestelde zich tijdens het gerechtelijk onderzoek in het buitenland bevindt of heeft bevonden of is of was opgesloten in een buitenlandse gevangenis niet noodzakelijk de verplichting om bij de buitenlandse overheid navraag te doen naar de woon- of verblijfplaats van de inverdenkinggestelde en die informatie is overigens niet noodzakelijk dienstig om de woon- of verblijfplaats te kennen van de inverdenkinggestelde op het tijdstip van de oproeping (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227.

- Art. 127, § 2 Wetboek van Strafvordering

20 april 2021

P.20.1307.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4

AC nr. ...

OPLICHTING

- Materieel bestanddeel - Listige kunstgrepen - Leugenachtige belofte van een huwelijk of affectieve relatie - Uitwendige handelingen die aan de leugen een bepaald krediet toekennen

Het leugenachtig in het vooruitzicht stellen van een huwelijk of een affectieve relatie om bij een lichtgelovige persoon een verlangen of een behaagzucht te creëren die hem overtuigt gelden af te geven teneinde de dader uit een voorgewende nood te helpen, kan een listige kunstgreep uitmaken wanneer de dader die leugens doet gepaard gaat met uitwendige handelingen (1) die aan de leugens een bepaald krediet toekennen; dat de effectieve totstandkoming van dergelijke relatie nooit zeker is of dat het verbreken van de relatie zich pas na de afgifte van de gelden voordoet, doet daaraan geen afbreuk. (1) Over de vereiste van uitwendige handelingen die een bepaald krediet toekennen aan een leugenachtige bewering, als bestanddeel van het misdrijf oplichting, Cass. 21 januari 2020, AR P.19.0693.N, AC 2020, nr. 59, NC 2020, 288, RABG 2020, 719; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736 met concl. OM; Cass. 11 december 2018, AR P.18.0791.N, AC 2018, nr. 702, T. Strafr. 2019, 73 noot B. MEGANCK; Cass. 2 juni 2015, AR P.14.1080.N, AC 2015, nr. 360, RABG 2016, 26 noot V. VEREECKE; Cass. 17 februari 2015, AR P.14.1526.N, AC 2015, nr. 123; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1840.N, AC 2014, nr. 47; Cass. 4 december 2012, AR P.12.0781.N, AC 2012, nr. 660, T. Strafr. 2013, 189 noot G. SCHOORENS. Zie ook F. DERUYCK en A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2020, 511.

15 juni 2021

P.21.0260.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.1](#)

AC nr. ...

- Materieel bestanddeel - Listige kunstgrepen

Listige kunstgrepen in de zin van art. 496 Strafwetboek zijn misleidende middelen die bestaan in of gepaard gaan met uitwendige handelingen met het oog op de afgifte of de levering van de zaak; aangezien dergelijke bedrieglijke middelen determinerend dienen te zijn voor die afgifte of die levering, gaan zij in de regel eraan vooraf (1). (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 36 met concl. OM; Cass. 25 januari 2017, AR P.16.1021.F, AC 2017, nr. 54, RW 2018-19, 261 noot R. VERHEYDEN en J. VANROYE; Cass. 17 februari 2015, AR P.14.1526.N, AC 2015, 461, R.W. 2016-17, 708; Cass. 4 december 2012, AR P.12.0781.N, AC 2012, nr. 660; Cass. 15 april 1997, AR P.97.0469.N, AC 1997, nr. 187, 445; Cass. 17 februari 1988, AC 1987-88, 775, RDP 1988, 695. Zie ook B. SPRIET, "Gemeenrechtelijke fraudemisdrijven m.b.t. onroerende goederen", in Het onroerend goed in het straf(proces)recht, Intersentia, 2012, 47; M. BOCKSTAELE, "Oplichting", in Postal Memorialis, Kluwer, 2016, 11.

15 juni 2021

P.21.0260.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.1](#)

AC nr. ...

OVEREENKOMST

BESTANDDELEN

Bestanddelen - Toestemming - Bedrog - Bedrieglijk opzet - Bewijs - Voorwerp

Het bedrieglijk opzet kan niet worden afgeleid uit het feit dat de dader van het aangevoerde bedrog zijn wettelijke verplichtingen moest kennen.

- Art. 1116 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021

C.21.0084.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.3](#)

AC nr. ...

Bestanddelen - Toestemming - Nietigheid van de overeenkomst - Exceptie van nietigheid - Verjaring

De exceptie van nietigheid die een verweermiddel ten gronde is dat niet de vernietiging van de overeenkomst tot gevolg heeft maar enkel ertoe strekt het beroep op die overeenkomst te doen afwijzen, is niet voor verjaring vatbaar (1). (1) Zie Cass. 3 september 2020, AR C.19.0412.F, AC 2020, nr. 483, met concl. van advocaat-generaal Ph. de KOSTER op datum in Pas.

16 juni 2022

C.21.0335.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.5](#)

AC nr. ...

PENSIOEN

ALLERLEI

Allerlei - Publieke werkgever - Werknemer - Bestendige arbeidsongeschiktheid - Fout van een derde - Vervroegde op pensioenstelling - Invaliditeitspensioen - Aard

Wanneer de publieke werkgever een werknemer die ingevolge de fout van een derde een bestendige arbeidsongeschiktheid heeft opgelopen, vervroegd op pensioen stelt, is het invaliditeitspensioen dat hij zijn werknemer uitkeert, voor de pensioenschuldenaar geen schade (1). (1) Cass. 28 maart 2017, AR P.16.0115.N, AC 2017, nr. 225; Cass. 19 juni 2015, AR C.12.0577.N, AC 2015, nr. 416.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

16 september 2022

C.21.0400.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.4](#)

AC nr. ...

WERKNEMERS

Werknemers - Mijnwerker - Hoofdzakelijke tewerkstelling - Bewijs

Voor de periode na 1 januari 1968 kan de tewerkstelling in hoedanigheid van ondergrondse of bovengrondse werknemer, of als ophaalmachinist of arbeider tewerkgesteld aan het wassen en triëren van de steenkolen, aan het drogen van schlamm of aan de fabricage van briketten op basis van hars, slechts worden bewezen aan de hand van de aanduidingen hieromtrent die voorkomen op de pensioenrekening of op andere administratieve bescheiden die de voorzorgskas voor de betrokken aangeslotene bezit; hieruit volgt dat het bewijs van een tewerkstelling in een voormelde hoedanigheid in de periode na 1 januari 1968 niet kan worden geleverd aan de hand van een door de werkgever verstrekt tewerkstellingsattest.

- Artt. 5, eerst en tweede lid, en 7 KB 26 april 2012 tot uitvoering, inzake het pensioen van de werknemers, van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen

- Artt. 3, 3°, derde, vijfde en zesde lid, en 32, § 2, eerste, tweede en derde lid KB 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

5 september 2022

S.17.0023.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220905.3N.1](#)

AC nr. ...

POLITIE

- Wet Politieambt - Artikel 34, § 1 - Identiteitscontrole - Voorwaarden

De omstandigheden van tijd of plaats en de redelijke gronden die vereist zijn om over te gaan tot de identiteitscontrole van een persoon ingevolge de bepaling van artikel 34, § 1, Wet Politieambt, moeten niet noodzakelijk worden gepreciseerd in het aanvankelijk proces-verbaal; dit kan ook gebeuren in een navolgend proces-verbaal en daaruit kan niet worden afgeleid dat op het moment van de identiteitscontrole niet was voldaan aan de vermelde vereisten (1). (1) F. HUTSEBAUT en F. GOOSSENS, "De wet op het politieambt: een overzicht in vogelvlucht van haar doelstellingen en van de evolutie van haar inhoud", Vigiles 2013/5 en 2014/1-2.

- Art. 34, § 1 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

21 september 2021

P.21.0582.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.6](#)

AC nr. ...

- Bestuurlijke politie - Overbrenging van gedetineerden - Verantwoordelijkheid van de Belgische Staat - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 5 - Artikel 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1). (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

- Bestuurlijke politie - Overbrenging van gedetineerden - Verantwoordelijkheid van de Belgische Staat - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 5 - Artikel 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

- Bestuurlijke politie - Overbrenging van gedetineerden - Verantwoordelijkheid van de Belgische Staat - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 5 - Artikel 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

- Bestuurlijke politie - Overbrenging van gedetineerden - Verantwoordelijkheid van de Belgische Staat - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 5 - Artikel 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Hypothese - Verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag

Noch de vonnisrechter noch het Hof dient een prejudiciële vraag te stellen die steunt op een loutere hypothese, namelijk dat de eiser nadeel zou ondervinden van het feit dat een andere bestuurder een bezwarende alcoholblaastest zou afleggen in een alcoholslot waarmee een voertuig zou zijn uitgerust waarmee ook de eiser zou rijden.

8 juni 2021

P.21.0368.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.11](#)

AC nr. ...

- Aangevoerde strijdigheid van een wet met artikel 1 EAP EVRM - Taak van de rechter - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

De appelrechter die vaststelt dat de strijdigheid van een wet met artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM wordt aangevoerd en hierover geen prejudiciële vraag stelt aan het Grondwettelijk Hof, zonder na te gaan of titel II Grondwet een met artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM analoge of gedeeltelijk analoge bepaling bevat en zonder na te gaan of een in voormeld artikel 26, § 4, tweede lid, bepaalde uitzondering op de verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag voorhanden is, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht.

- Art. 26, § 4, eerste en tweede lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

16 september 2022

C.21.0390.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.2](#)

AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering, in het licht van de artikelen 281, § 2, en 306 van dat wetboek, een onderscheid bevat tussen, eensdeels, partijen voor een hof van assisen, die geen uitgesteld cassatieberoep kunnen instellen tegen het in artikel 278 Wetboek van Strafvordering bedoelde arrest van de preliminaire zitting waarbij de voorzitter van het hof van assisen hun verzoek afwijst om getuigen ter rechtszitting van dat hof te ondervragen of ze te doen ondervragen en, anderdeels, partijen voor een andere vonnisrechter in strafzaken, die wel een, eventueel uitgesteld, cassatieberoep kunnen instellen tegen elke in laatste of in enige aanleg gewezen beslissing waarbij de rechter datzelfde verzoek afwijst, zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering

hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering, in het licht van de artikelen 281, § 2, en 306 van dat wetboek, een onderscheid bevat tussen, eensdeels, partijen voor een hof van assisen, die geen uitgesteld cassatieberoep kunnen instellen tegen het in artikel 278 Wetboek van Strafvordering bedoelde arrest van de preliminaire zitting waarbij de voorzitter van het hof van assisen hun verzoek afwijst om getuigen ter rechtszitting van dat hof te ondervragen of ze te doen ondervragen en, anderdeels, partijen voor een andere vonnisrechter in strafzaken, die wel een, eventueel uitgesteld, cassatieberoep kunnen instellen tegen elke in laatste of in enige aanleg gewezen beslissing waarbij de rechter datzelfde verzoek afwijst, zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Vergelijkbare situaties - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt enerzijds dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering partijen voor het hof van assisen belet cassatieberoep in te stellen tegen een arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van dat hof dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord en anderzijds dat die partijen op grond van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering wel cassatieberoep kunnen instellen tegen het arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering, daar waar die partijen zich in de beide gevallen in een vergelijkbare situatie kunnen bevinden omdat betwistingen die het voorwerp uitmaken van zowel het ene als het andere arrest verband kunnen houden met de uitoefening van hun recht van verdediging. zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Artikel 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Onderscheid inzake de mogelijkheid tot uitgesteld cassatieberoep bij toepassing van hetzij artikel 278, § 4 Wetboek van Strafvordering hetzij de artikelen 218, § 2, en 306 Wetboek van Strafvordering - Vergelijkbare situaties - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Verplichting voor het Hof van Cassatie - Ambtshalve prejudiciële vraag

Wanneer het Hof van Cassatie vaststelt enerzijds dat artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering partijen voor het hof van assisen belet cassatieberoep in te stellen tegen een arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van dat hof dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord en anderzijds dat die partijen op grond van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering wel cassatieberoep kunnen instellen tegen het arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen over onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden en gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering, daar waar die partijen zich in de beide gevallen in een vergelijkbare situatie kunnen bevinden omdat betwistingen die het voorwerp uitmaken van zowel het ene als het andere arrest verband kunnen houden met de uitoefening van hun recht van verdediging. zodat aldus de vraag rijst of dit onderscheid verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel neergelegd in de artikelen 10 en 11 Grondwet, stelt het hierover een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING

STRAFZAKEN

Strafzaken - Wegverkeerswet - Artikel 62, derde lid - Vaststelling van een verkeersovertreding door een automatisch werkend toestel - Geen vermelding in het proces-verbaal van het bemand of onbemand karakter van het toestel - Draagwijdte

Uit de enkele omstandigheid dat een proces-verbaal dat werd opgesteld voor een verkeersovertreding niet vermeldt of het toestel dat voor die vaststelling werd gebruikt bemand of onbemand is gebruikt, volgt niet dat die onregelmatigheid, die door de wetgever niet is gesanctioneerd met nietigheid, noodzakelijk onbetrouwbaar bewijs oplevert of dat het gebruik ervan eisers recht op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht van verdediging noodzakelijk miskent.

- Art. 62, derde lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

20 april 2021

P.21.0030.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel moet de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van elk van de drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en nagaan of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dit sluit evenwel niet uit dat één of twee van die criteria van dermate overwegend belang kunnen zijn dat dit volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt; de rechter moet bovendien steeds de concrete omstandigheden vermelden waarop hij zijn beslissing steunt (1). (1) Zie Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.1; Cass. 15 december 2020, AR P.20.0946.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 15 september 2020, AR P.20.0137.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

27 april 2021

P.21.0013.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verplichting om de beklagde in te lichten over de hem ten laste gelegde feiten - Modaliteiten

Hoewel het recht van verdediging vereist dat een beklaagde voldoende wordt ingelicht over de hem ten laste gelegde feiten, schrijft geen enkele bepaling voor dat die informatie enkel kan voortvloeien uit een dagvaarding of uit een beschikking tot verwijzing, aangezien een dergelijke informatie ook en met name kan worden gegeven aan de hand van de stukken van het strafdossier waarvan de beklaagde heeft kunnen kennismaken en waarover hij zijn recht van verdediging vrij heeft kunnen uitoefenen voor de feitenrechters (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.18.1248.N, AC 2019, nr. 182; Cass. 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC 2001, nr. 306; Cass. 28 juni 1994, AR P.94.0503.N, AC 1994, nr. 335; zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, paragrafen 390 tot 393 en 403 tot 405; EHRM 8 december 2009, nr. 45.291/06, Previti t. Italië, § 208; EHRM 19 mei 2015, nr. 55.546/09, Sampech t. Italië, § 110; EHRM 26 juni 2018, nr. 56.396/12, Pereira Cruz, e.a. t. Portugal, § 198; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. van advocaat-generaal DE SMET; Cass. 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC 2001, nr. 306.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

13 oktober 2021

P.21.0532.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Modaliteiten - Elektronisch toezicht - Verwerping

Het, met name, in artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet bedoelde elektronisch toezicht is een modaliteit van die hechtenis die deel uitmaakt van die wetsbepalingen, zodat de onder aanhoudingsbevel staande inverdenkinggestelde hiermee rekening kan houden met het oog op zijn verweer; bijgevolg miskent de rechter die, bij zijn uitspraak over de handhaving van de voorlopige hechtenis, de toepassing van de modaliteit van de hechtenis onder elektronisch toezicht heeft overwogen en vervolgens heeft verworpen, zonder de partijen vooraf te hebben verzocht zich hierover uit te spreken, het recht van verdediging niet (1). (1) Wat betreft het facultatieve beroepsverbod, zie Cass. 15 mei 2013, AR P.12.1918.F, AC 2013, nr. 298.

- Art. 16 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 oktober 2021

P.21.1250.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.20](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Hof van assisen - Behandeling ter zitting - Getuigenverhoor - Politieambtenaar die het moraliteitsonderzoek heeft verricht - Bevoegdheid van de voorzitter om het stellen van vragen te verbieden

Artikel 278, § 2, zesde lid, Wetboek van Strafvordering ontnemt de voorzitter van het hof van assisen het in artikel 301, derde lid, van dat wetboek bepaalde recht niet om te verbieden dat aan de politieambtenaar die het moraliteitsonderzoek heeft verricht bepaalde vragen zouden worden gesteld, met name die welke volgens hem het debat onnodig verlengen (1). (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. – Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, § 487: "Dès lors qu'une déposition est susceptible de fonder, d'une manière substantielle, la condamnation du prévenu, elle constitue un témoignage à charge et les garanties prévues par l'article 6, §§ 1er et 3, d) de la Convention lui sont applicables" (EHRM 9 november 2006, nrs. 18.885/04 en 21.166/04, Kaste en Mathisen t. Noorwegen, § 53; EHRM 27 februari 2001, Lucà t. Italië, nr. 33.354/96, § 41).

- Artt. 278 en 301 Wetboek van Strafvordering

13 oktober 2021

P.21.0843.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Hof van assisen - Behandeling ter zitting - Verzoek tot getuigenverhoor - Relevantie - Beoordelingsbevoegdheid van de voorzitter

Het in artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht ontzegt de feitenrechter niet de bevoegdheid om, voor zover dat verenigbaar is met een eerlijk proces, de relevantie van het verzoek tot getuigenverhoor te beoordelen (1). (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. – Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, § 487: "Dès lors qu'une déposition est susceptible de fonder, d'une manière substantielle, la condamnation du prévenu, elle constitue un témoignage à charge et les garanties prévues par l'article 6, §§ 1er et 3, d) de la Convention lui sont applicables" (EHRM 9 november 2006, nrs. 18.885/04 en 21.166/04, Kaste en Mathisen t. Noorwegen, § 53; EHRM 27 februari 2001, Lucà t. Italië, nr. 33.354/96, § 41).

- Art. 278 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

13 oktober 2021

P.21.0843.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9](#)

AC nr. ...

RECHTBANKEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Algemeen - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Samenstelling van het rechtscollege - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd

De overeenkomstig artikel 100, § 2, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek gemotiveerde beschikking waarbij in een rechtbank een rechter van een andere rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerste is benoemd, om een zaak met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit te beoordelen, is geen proceshandeling waarmee het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de onttrekking van de zaak aan zichzelf zou hebben georganiseerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering
- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van het rechtscollege - Gewettigde verdenking - Verzoek tot onttrekking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd - Rechter met nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit

Wanneer de voorzitter van de rechtbank waarvan de onttrekking wegens gewettigde verdenking wordt gevorderd en de voorzitter van een andere rechtbank gezamenlijk een beschikking hebben gewezen met toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek, waarbij in de eerstgenoemde rechtbank een rechter van de laatstgenoemde rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerstgenoemde is benoemd, om de zaak te beoordelen met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit, en vier magistraten van het rechtscollege waarvan de onttrekking van de zaak wordt gevorderd, geoordeeld hebben dat zij over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid beschikken, is het voor dit rechtscollege niet onmogelijk om een zetel samen te stellen die de voor de uitoefening van een rechtsprekende functie noodzakelijke waarborgen van onpartijdigheid biedt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering
- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van het rechtscollege - Gewettigde verdenking - Verzoek tot onttrekking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd - Rechter met nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit

Wanneer de voorzitter van de rechtbank waarvan de onttrekking wegens gewettigde verdenking wordt gevorderd en de voorzitter van een andere rechtbank gezamenlijk een beschikking hebben gewezen met toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek, waarbij in de eerstgenoemde rechtbank een rechter van de laatstgenoemde rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerstgenoemde is benoemd, om de zaak te beoordelen met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit, en vier magistraten van het rechtscollege waarvan de onttrekking van de zaak wordt gevorderd, geoordeeld hebben dat zij over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid beschikken, is het voor dit rechtscollege niet onmogelijk om een zetel samen te stellen die de voor de uitoefening van een rechtsprekende functie noodzakelijke waarborgen van onpartijdigheid biedt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering
- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Samenstelling van het rechtscollege - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd

De overeenkomstig artikel 100, § 2, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek gemotiveerde beschikking waarbij in een rechtbank een rechter van een andere rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerste is benoemd, om een zaak met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit te beoordelen, is geen proceshandeling waarmee het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de onttrekking van de zaak aan zichzelf zou hebben georganiseerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering
- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Eindbeslissing over een geschilpunt - Behandeling andere geschilpunten - Samenstelling van de zetel

Uit artikel 779 Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat wanneer de rechtsmacht van de rechter over een geschilpunt is uitgeput, en over dat geschilpunt dan ook een eindbeslissing is gewezen, de behandeling van de andere geschilpunten enkel door dezelfde rechters kan geschieden als die welke over het eerste geschilpunt uitspraak hebben gedaan (1). (1) Cass. 8 januari 2002, AR P.99.1529.N, AC 2002, nr. 13.

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

8 juni 2021

P.21.0312.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.1](#)

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Voorlopige hechtenis -

Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Vermoeden van onschuld - Beslissing over de strafvordering - Motivering - Draagwijdte

Uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht op een eerlijk proces volgt voor de rechter de verplichting om, zelfs bij afwezigheid van conclusie, de voornaamste redenen te vermelden voor zijn beslissing op de strafvordering, zodat de partijen en de samenleving kunnen begrijpen op welke gronden de rechter tot die beslissing is gekomen; de uit deze verdragsbepaling voortvloeiende verplichting moet op een redelijke manier worden ingevuld en de rechter is niet verplicht te antwoorden op elk feitelijk gegeven dat een partij heeft aangevoerd tot staving van het verweer betreffende de schuld en hij moet niet op elk argument van partijen een gedetailleerd antwoord verstrekken.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 april 2021

P.20.1307.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Wegverkeerswet - Artikel 62, derde lid - Vaststelling van een verkeersovertreding door een automatisch werkend toestel - Geen vermelding in het proces-verbaal van het bemand of onbemand karakter van het toestel - Draagwijdte

Uit de enkele omstandigheid dat een proces-verbaal dat werd opgesteld voor een verkeersovertreding niet vermeldt of het toestel dat voor die vaststelling werd gebruikt bemand of onbemand is gebruikt, volgt niet dat die onregelmatigheid, die door de wetgever niet is gesanctioneerd met nietigheid, noodzakelijk onbetrouwbaar bewijs oplevert of dat het gebruik ervan eisers recht op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht van verdediging noodzakelijk miskent.

- Art. 62, derde lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

20 april 2021

P.21.0030.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel moet de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van elk van de drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en nagaan of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dit sluit evenwel niet uit dat één of twee van die criteria van dermate overwegend belang kunnen zijn dat dit volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt; de rechter moet bovendien steeds de concrete omstandigheden vermelden waarop hij zijn beslissing steunt (1). (1) Zie Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.1; Cass. 15 december 2020, AR P.20.0946.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 15 september 2020, AR P.20.0137.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

27 april 2021

P.21.0013.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter - Overtuiging van een partij - Bewijs

De rechter wordt tot bewijs van het tegendeel vermoed onpartijdig, onafhankelijk en onbevangen te oordelen (1); bij de beoordeling of er wettige redenen zijn om te twifelen aan de onpartijdigheid van een lid van een rechtscollege, kan rekening worden gehouden met de overtuiging die een partij op dit punt zegt te hebben; die overtuiging vormt evenwel geen exclusief criterium; bepalend is of de vrees voor een partijdige behandeling van de zaak objectief is gerechtvaardigd (2). (1) Cass. 28 maart 2017, AR P.17.0238.N, AC 2017, nr. 223; Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166. (2) Cass. 28 maart 2017, AR P.17.0238.N, AC 2017, nr. 223; Cass. 27 april 2016, AR P.16.0509.F, AC 2016, nr. 288; Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166. Zie alg. J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, 36-40; F. KUTY, L'impartialité du juge en procédure pénale, Larcier, 2005, 41-251 ; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspiegeling, Kluwer, 2014, 791-805 ; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 724-728 ; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 15-20.

15 juni 2021

P.21.0145.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter - Levensbeschouwing van de rechter

De levensbeschouwing alleen van een magistraat creëert geen schijn van partijdigheid; de enkele omstandigheid dat een magistraat al dan niet lid zou zijn van een levensbeschouwelijke vereniging en deelneemt aan de activiteiten van die vereniging, houdt dan ook geen wettige reden in om te twijfelen aan de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van die magistraat (1). (1) Cass. 8 mei 2012, AR P.12.0730.N, AC 2012, nr. 286.

15 juni 2021

P.21.0145.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op behandeling van de zaak binnen een redelijke termijn - Vertraging te wijten aan de houding van een medebeklaagde

Elke beklaagde kan alle wettelijke middelen aanwenden die hij nodig acht voor de uitoefening van zijn recht van verdediging; de uitoefening van dat recht belet de rechter evenwel niet om de implicaties daarvan in aanmerking te nemen bij de beoordeling van de redelijke termijn van de rechtspleging in haar geheel; geen enkele bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel sluit uit dat de rechter bij de beoordeling van de redelijke termijn de houding van medebeklaagden in rekening brengt, wanneer die houding een vertraging veroorzaakt in het onderzoek of de behandeling van de zaak (1); opdat de rechter bij het bepalen van de duur van de redelijke termijn rekening kan houden met de houding van een beklaagde of een medebeklaagde, is niet vereist dat de betrokkene het verloop van de procedure heeft vertraagd door obstructief of niet-medewerkend gedrag (2). (1) Cass. 30 april 2013, AR P.12.1290.N, AC 2013, nr. 270. Zie M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 56. (2) Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1161.N, AC 2021, nr. 215; Cass. 25 maart 2014, AR P.12.1890.N, AC 2014, nr. 237; Cass. 18 oktober 2011, AR P.11.0442.N, AC 2011, nr. 552, T. Strafr. 2012, 33. Zie ook J. HUYSMANS, Legitieme verdediging, Intersentia, 2017, 57.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op behandeling van de zaak binnen een redelijke termijn - Criteria

De rechter oordeelt in elke zaak afzonderlijk en aan de hand van de bijzondere omstandigheden ervan of er binnen een redelijke termijn is beslist over een tegen een beklagde ingestelde strafvervolgning; bij die beoordeling kan de rechter onder meer rekening houden met de complexiteit van de zaak, het gedrag van de partijen en de bevoegde overheden, alsook met het belang van de zaak voor de partijen (1); daarbij is de procedure in haar geheel in aanmerking te nemen; een vertraging in een bepaalde fase of meerdere fasen van de procedure verplicht dan ook niet noodzakelijk tot de vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden (2). (1) Cass. 14 juni 2016, AR P.16.0430.N, AC 2016, nr. 400; Cass. 25 maart 2014, AR P.13.1855.N, AC 2014, nr. 239; ; Cass. 14 december 2010, AR P.10.0671.N, AC 2010, nr. 741; Cass. 5 januari 2010, AR P.09.0486.N, AC 2010, nr. 2; Cass. 28 februari 2007, AR P.06.1038.F, AC 2007, nr. 115; Cass. 14 februari 2001, AR P.00.1350.F, AC 2001, nr. 91; Cass. 17 mei 2000, AR P.00.0275.F, AC 2000, nr. 302; Zie J. MEESE, "Redelijke termijn in strafzaken", in Comm. Sr. 2012, 5-8; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 949; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 807-808; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 745-474; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 51-60. (2) Cass. 10 december 2019, AR P.19.1002.N, AC 2019, nr. 658; Cass. 26 september 2006, AR P.06.0604.N, AC 2006, nr. 439.

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Artikel 6.3.d - Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Gebruik van een schriftelijke getuigenis met voldoende compenserende waarborgen voor de beklagde

Voor wat betreft het derde criterium, de voldoende compenserende waarborgen voor de beklagde, kan de rechter oordelen dat de bewijselementen vermeld bij de beoordeling van het tweede criterium een bevestiging uitmaken van de belastende verklaringen van een niet ter rechtszitting gehoorde getuige; niet vereist is dat de rechter aan de vermelde verklaringen uitdrukkelijk een verminderde bewijswaarde toekent; bovendien kan het feit dat een beklagde over die verklaringen ten volle tegenspraak heeft kunnen voeren, een bijkomende compenserende factor uitmaken.

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Artikel 6.3.d - Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Schriftelijke getuigenis dat niet het enige of doorslaggevend bewijs is - Beoordeling

In het kader van het tweede criterium, het al dan niet doorslaggevend karakter van de getuigenis, moeten ter rechtszitting niet alle getuigen worden gehoord die tijdens het vooronderzoek een voor de beklagde belastende verklaring hebben afgelegd, maar enkel de getuigen wiens belastende verklaringen doorslaggevend zijn voor het resultaat van de zaak; of dat het geval is, moet worden bepaald aan de hand van het belang dat de rechter aan die verklaringen hecht binnen het geheel van de redenen waarop zijn beslissing over de schuldigverklaring steunt; de loutere verwijzing naar een belastende verklaring volstaat dan ook niet om ze als doorslaggevend te aanzien, wanneer blijkt dat andere doorslaggevende bewijselementen aan de beslissing ten grondslag liggen.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling - Criteria

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of: (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald; (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; in de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen (1). (1) Cass. 4 mei 2021, AR P.21.0081.N, AC 2021, nr. 321; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 26 februari 2019, AR P.18.1028.N, AC 2019, nr. 117, T. Strafr. 2019, 296 noot S. BERNEMAN; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 20 september 2017, AR P.17.0428.F, AC 2017, nr. 488; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303, T. Strafr. 2017, 224; Cass. 14 maart 2017, AR P.16.1152.N, AC 2017, nr. 181, T. Strafr. 2017, 210; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER, RO.4, T. Strafr. 2017, 207 en EHRM 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t/Verenigd Koninkrijk, EHRM 15 december 2015, Schatschaschwili t/Duitsland EHRM 14 juni 2016, Riahi t/België, §27, RDP 2017, 604 noot C. MACQ, NC 2017, 141 noot P. TERSAGO en RABG 2017, 509 noot B. DE SMET; EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, www.echr.coe.int Zie ook D. DE WOLF, "Het recht op horen van getuigen (à charge) na het arrest Al-Khawaja en Tahery van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens", in *Strafrecht in breed spectrum*, Die Keure, 2014, 25-58; O. MICHIELS en P. KNAEPEN, "Les déclarations non vérifiées de témoins au regard du procès équitable", J.T. 2016, 485-490; A. BLOCH, "Het horen van getuigen ter rechtszitting als voorwaarde voor een eerlijk proces", T. Strafr. 2017, 286-307; C. VAN DE HEYNING, "Het

getuigenverhoor na de zaak Riahi: het Hof van Cassatie zoekt zijn weg", T. Strafr. 2017, 227-229; S. BERNEMAN, "De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!", T. Strafr. 2019, 286-287; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 776-779; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403.

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie - Strafvueroeringsrechtbank - Afwijzing strafvueroeringsmodaliteit - Dezelfde redenen als afwijzing van een eerder verzoek - Samenstelling van de zetel

Uit de enkele omstandigheid dat de strafvueroeringsrechtbank een strafvueroeringsmodaliteit afwijst om dezelfde redenen als deze op grond waarvan een eerder verzoek tot het toekennen van diezelfde strafvueroeringsmodaliteit werd afgewezen, kan geen blijk van vooringenomenheid of een gebrek aan onafhankelijkheid en onpartijdigheid worden afgeleid; de omstandigheid dat de strafvueroeringsrechtbank op dezelfde wijze was samengesteld als deze die heeft geoordeeld over het eerdere verzoek, doet hieraan geen afbreuk.

29 juni 2021

P.21.0764.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.15](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Opgave van de voornaamste redenen ter verantwoording van de beslissing over schuld of onschuld - Beslissing op de burgerlijke rechtsvordering

De uit artikel 6.1 EVRM afgeleide verplichting voor de strafrechter om, ongeacht of er een conclusie is ingediend, de voornaamste redenen op te geven ter verantwoording van zijn beslissing over de schuld of de onschuld van een vervolgte persoon geldt enkel met betrekking tot de beslissing op de strafvordering en geldt niet voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering.

29 juni 2021

P.21.0449.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Motiveringsplicht - Strafvaken - Strafvordering - Schuldigverklaring van de beklagde - Opgave van het bewijsmateriaal

Noch uit artikel 149 Grondwet noch uit artikel 195 Wetboek van Strafvordering noch uit het algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsplicht volgt voor de strafrechter die een beklagde schuldig verklaart aan een misdrijf in de bewoordingen van de strafwet, bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie, de verplichting opgave te doen van het bewijsmateriaal waarop zijn beslissing is gesteund of van de voornaamste redenen die hem hebben overtuigd van de schuld van deze beklagde; uit artikel 6.1 EVRM volgt voor de strafrechter wel de verplichting om in zijn beslissing over de strafvordering opgave te doen van de redenen die hem hebben overtuigd van de schuld van een beklagde maar die verplichting houdt niet in dat de rechter noodzakelijk opgave moet doen van het bewijsmateriaal waarop zijn beslissing is gesteund.

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 september 2021

P.21.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Motiveringsplicht - Strafzaken - Strafvordering - Appelrechter - Schuldigverklaring van de beklaagde - Overname van de redenen van het beroepen vonnis

De appelrechter kan aan de op hem krachtens artikel 6.1 EVRM, artikel 149 Grondwet en artikel 195 Wetboek van Strafvordering en het algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsverplichting rustende motiveringsverplichtingen voldoen door een ondubbelzinnige overname van de redenen van het beroepen vonnis; die bepalingen en dit algemeen rechtsbeginsel vereisen niet dat hij die redenen herhaalt, dat hij de inhoud ervan samenvat of dat hij uitdrukkelijk de overgenomen redenen op hun waarde beoordeelt aangezien de ondubbelzinnige overname van de redenen van een beroepen vonnis inhoudt dat de appelrechter die redenen op hun waarde heeft getoetst en ze tot de zijne maakt.

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 september 2021

P.21.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Deskundigenverslag dat het vermoeden van onschuld miskent - Op dat verslag gegronde beslissing van schuldigverklaring - Wettigheid

Wanneer de conclusie van de beklaagde, die wordt vervolgd wegens verkrachting en aanranding van de eerbaarheid ten nadele van zijn dochters, de verklaringen van de deskundige in zijn neergelegde verslagen bekritiseert, die ten aanzien van hun auteur een overtuiging lijken uit te drukken omtrent de werkelijkheid van het seksueel misbruik en de door de slachtoffers opgelopen letsels aangaande posttraumatische stress, neemt het arrest, dat met geen van zijn redenen het aangevoerde gebrek verwerpt, dat gebrek over door, althans gedeeltelijk, de veroordeling te baseren op verklaringen van de deskundige die bekritiseerd worden omdat ze de schuld van de beklaagde zouden vaststellen (1). (1) Cass. 29 september 2010, AR P.10.0449.F, AC 2010, nr. 558.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

8 september 2021

P.21.0535.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel moet de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van elk van de drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en nagaan of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dit sluit evenwel niet uit dat één of twee van die criteria van dermate overwegend belang kunnen zijn dat dit volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt; de rechter moet bovendien steeds de concrete omstandigheden vermelden waarop hij zijn beslissing steunt (1). (1) Zie Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.1; Cass. 15 december 2020, AR P.20.0946.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 15 september 2020, AR P.20.0137.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

27 april 2021

P.21.0013.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Gebruik van een schriftelijke getuigenis met voldoende compenserende waarborgen voor de beklaagde

Voor wat betreft het derde criterium, de voldoende compenserende waarborgen voor de beklaagde, kan de rechter oordelen dat de bewijselementen vermeld bij de beoordeling van het tweede criterium een bevestiging uitmaken van de belastende verklaringen van een niet ter rechtszitting gehoorde getuige; niet vereist is dat de rechter aan de vermelde verklaringen uitdrukkelijk een verminderde bewijswaarde toekent; bovendien kan het feit dat een beklaagde over die verklaringen ten volle tegenspraak heeft kunnen voeren, een bijkomende compenserende factor uitmaken.

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling - Criteria

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of: (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald; (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; in de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen (1). (1) Cass. 4 mei 2021, AR P.21.0081.N, AC 2021, nr. 321; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 26 februari 2019, AR P.18.1028.N, AC 2019, nr. 117, T. Strafr. 2019, 296 noot S. BERNEMAN; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 20 september 2017, AR P.17.0428.F, AC 2017, nr. 488; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303, T. Strafr. 2017, 224; Cass. 14 maart 2017, AR P.16.1152.N, AC 2017, nr. 181, T. Strafr. 2017, 210; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER, RO.4, T. Strafr. 2017, 207 en EHRM 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t/Verenigd Koninkrijk, EHRM 15 december 2015, Schatschaschwili t/Duitsland EHRM 14 juni 2016, Riahi t/België, §27, RDP 2017, 604 noot C. MACQ, NC 2017, 141 noot P. TERSAGO en RABG 2017, 509 noot B. DE SMET; EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, www.echr.coe.int Zie ook D. DE WOLF, "Het recht op horen van getuigen (à charge) na het arrest Al-Khawaja en Tahery van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens", in Strafrecht in breed spectrum, Die Keure, 2014, 25-58; O. MICHIELS en P. KNAEPEN, "Les déclarations non vérifiées de témoins au regard du procès équitable", J.T. 2016, 485-490; A. BLOCH, "Het horen van getuigen ter rechtszitting als voorwaarde voor een eerlijk proces", T. Strafr. 2017, 286-307; C. VAN DE HEYNING, "Het getuigenverhoor na de zaak Riahi: het Hof van Cassatie zoekt zijn weg", T. Strafr. 2017, 227-229; S. BERNEMAN, "De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!", T. Strafr. 2019, 286-287; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 776-779; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403.

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Schriftelijke getuigenis dat niet het enige of doorslaggevend bewijs is - Beoordeling

In het kader van het tweede criterium, het al dan niet doorslaggevend karakter van de getuigenis, moeten ter rechtszitting niet alle getuigen worden gehoord die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring hebben afgelegd, maar enkel de getuigen wiens belastende verklaringen doorslaggevend zijn voor het resultaat van de zaak; of dat het geval is, moet worden bepaald aan de hand van het belang dat de rechter aan die verklaringen hecht binnen het geheel van de redenen waarop zijn beslissing over de schuldigverklaring steunt; de loutere verwijzing naar een belastende verklaring volstaat dan ook niet om ze als doorslaggevend te aanzien, wanneer blijkt dat andere doorslaggevende bewijselementen aan de beslissing ten grondslag liggen.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2021

P.21.0252.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Verplichting om de beklaagde in te lichten over de hem ten laste gelegde feiten - Modaliteiten

Hoewel het recht van verdediging vereist dat een beklaagde voldoende wordt ingelicht over de hem ten laste gelegde feiten, schrijft geen enkele bepaling voor dat die informatie enkel kan voortvloeien uit een dagvaarding of uit een beschikking tot verwijzing, aangezien een dergelijke informatie ook en met name kan worden gegeven aan de hand van de stukken van het strafdossier waarvan de beklaagde heeft kunnen kennismaken en waarover hij zijn recht van verdediging vrij heeft kunnen uitoefenen voor de feitenrechters (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.18.1248.N, AC 2019, nr. 182; Cass. 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC 2001, nr. 306; Cass. 28 juni 1994, AR P.94.0503.N, AC 1994, nr. 335; zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, paragrafen 390 tot 393 en 403 tot 405; EHRM 8 december 2009, nr. 45.291/06, Previti t. Italië, § 208; EHRM 19 mei 2015, nr. 55.546/09, Sampech t. Italië, § 110; EHRM 26 juni 2018, nr. 56.396/12, Pereira Cruz, e.a. t. Portugal, § 198; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. van advocaat-generaal DE SMET; Cass. 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC 2001, nr. 306.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

13 oktober 2021

P.21.0532.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Hof van assisen - Behandeling ter zitting - Verzoek tot getuigenverhoor - Relevantie - Beoordelingsbevoegdheid van de voorzitter

Het in artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht ontzegt de feitenrechter niet de bevoegdheid om, voor zover dat verenigbaar is met een eerlijk proces, de relevantie van het verzoek tot getuigenverhoor te beoordelen (1). (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. – Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, § 487: "Dès lors qu'une déposition est susceptible de fonder, d'une manière substantielle, la condamnation du prévenu, elle constitue un témoignage à charge et les garanties prévues par l'article 6, §§ 1er et 3, d) de la Convention lui sont applicables" (EHRM 9 november 2006, nrs. 18.885/04 en 21.166/04, Kaste en Mathisen t. Noorwegen, § 53; EHRM 27 februari 2001, Lucà t. Italië, nr. 33.354/96, § 41).

- Art. 278 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

13 oktober 2021

P.21.0843.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9

AC nr. ...

RECHTERLIJK GEWIJSDE

GEZAG VAN GEWIJSDE

Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Gezag van het rechterlijk gewijsde - Vordering waarover definitief werd beslist - Latere vordering tussen dezelfde partijen - Niet-identieke oorzaak en voorwerp

Uit het feit dat het voorwerp en de oorzaak van een vordering waarover definitief is beslist niet dezelfde zijn als die van een latere vordering tussen dezelfde partijen, volgt niet noodzakelijk dat geen enkele aanspraak of betwisting die een partij in een van beide gedingen opwerpt identiek kan zijn en evenmin dat de rechter een aanspraak kan aannemen waarvan de grondslag onverenigbaar is met het eerdere gewijsde (1). (1) Zie Cass. 23 april 2021, AR C.20.0122.N, AC 2021, nr. 294; Cass. 9 januari 2020, AR C.19.0188.N, AC 2020, nr. 26.

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

5 september 2022

C.21.0527.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220905.3N.4](#)

AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Gezag van het rechterlijk gewijsde

Het gezag van het rechterlijk gewijsde strekt zich uit tot wat de rechter over een geschilpunt heeft beslist en tot wat, gelet op het geschil dat voor de rechter is gebracht en waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, de noodzakelijke of impliciete grondslag van zijn beslissing vormt (1). (1) Zie Cass. 23 april 2021, AR C.20.0122.N, AC 2021, nr. 294; Cass. 9 januari 2020, AR C.19.0188.N, AC 2020, nr. 26.

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

5 september 2022

C.21.0527.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220905.3N.4](#)

AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Gezag van het rechterlijk gewijsde - Vordering waarover definitief werd beslist - Latere vordering tussen dezelfde partijen - Draagwijdte eerste beslissing

De exceptie van gewijsde geldt wanneer de rechter, op basis van een vergelijking van de draagwijdte van de beslissing waarvan het gezag van gewijsde wordt ingeroepen met de nieuwe vordering, beslist dat die vordering niet kan worden ingewilligd zonder het voordeel van de eerdere beslissing ongedaan te maken.

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

5 september 2022

C.21.0527.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220905.3N.4](#)

AC nr. ...

RECHTERLIJKE ORGANISATIE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Samenstelling van de zetel - Eindbeslissing over een geschilpunt - Behandeling andere geschilpunten

Uit artikel 779 Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat wanneer de rechtsmacht van de rechter over een geschilpunt is uitgeput, en over dat geschilpunt dan ook een eindbeslissing is geweest, de behandeling van de andere geschilpunten enkel door dezelfde rechters kan geschieden als die welke over het eerste geschilpunt uitspraak hebben gedaan (1). (1)
Cass. 8 januari 2002, AR P.99.1529.N, AC 2002, nr. 13.

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

8 juni 2021

P.21.0312.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.1](#)

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie - Strafvuiteringsrechtbank - Afwijzing stravuiteringsmodaliteit - Dezelfde redenen als afwijzing van een eerder verzoek - Samenstelling van de zetel

Uit de enkele omstandigheid dat de stravuiteringsrechtbank een stravuiteringsmodaliteit afwijst om dezelfde redenen als deze op grond waarvan een eerder verzoek tot het toekennen van diezelfde stravuiteringsmodaliteit werd afgewezen, kan geen blijk van vooringenomenheid of een gebrek aan onafhankelijkheid en onpartijdigheid worden afgeleid; de omstandigheid dat de stravuiteringsrechtbank op dezelfde wijze was samengesteld als deze die heeft geoordeeld over het eerdere verzoek, doet hieraan geen afbreuk.

29 juni 2021

P.21.0764.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Vermoeden van onschuld - Deskundigenverslag dat het vermoeden van onschuld miskent - Op dat verslag gegronde beslissing van schuldigverklaring - Wettigheid

Wanneer de conclusie van de beklagde, die wordt vervolgd wegens verkrachting en aanranding van de eerbaarheid ten nadele van zijn dochters, de verklaringen van de deskundige in zijn neergelegde verslagen bekritiseert, die ten aanzien van hun auteur een overtuiging lijken uit te drukken omtrent de werkelijkheid van het seksueel misbruik en de door de slachtoffers opgelopen letsels aangaande posttraumatische stress, neemt het arrest, dat met geen van zijn redenen het aangevoerde gebrek verwerpt, dat gebrek over door, althans gedeeltelijk, de veroordeling te baseren op verklaringen van de deskundige die bekritiseerd worden omdat ze de schuld van de beklagde zouden vaststellen (1). (1) Cass. 29 september 2010, AR P.10.0449.F, AC 2010, nr. 558.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

8 september 2021

P.21.0535.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.2](#)

AC nr. ...

- Motiveringsplicht - Strafzaken - Strafvoordering - Appelrechter - Schuldigverklaring van de beklagde - Overname van de redenen van het beroepen vonnis

De appelrechter kan aan de op hem krachtens artikel 6.1 EVRM, artikel 149 Grondwet en artikel 195 Wetboek van Strafvoordering en het algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsverplichting rustende motiveringsverplichtingen voldoen door een ondubbelzinnige overname van de redenen van het beroepen vonnis; die bepalingen en dit algemeen rechtsbeginsel vereisen niet dat hij die redenen herhaalt, dat hij de inhoud ervan samenvat of dat hij uitdrukkelijk de overgenomen redenen op hun waarde beoordeelt aangezien de ondubbelzinnige overname van de redenen van een beroepen vonnis inhoudt dat de appelrechter die redenen op hun waarde heeft getoetst en ze tot de zijne maakt.

- Art. 195 Wetboek van Strafvoordering

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

**- Motiveringsplicht - Strafzaken - Strafvordering - Schuldigverklaring van de
beklaagde - Opgave van het bewijsmateriaal**

Noch uit artikel 149 Grondwet noch uit artikel 195 Wetboek van Strafvordering noch uit het algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsplicht volgt voor de strafrechter die een beklaagde schuldig verklaart aan een misdrijf in de bewoordingen van de strafwet, bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie, de verplichting opgave te doen van het bewijsmateriaal waarop zijn beslissing is gesteund of van de voornaamste redenen die hem hebben overtuigd van de schuld van deze beklaagde; uit artikel 6.1 EVRM volgt voor de strafrechter wel de verplichting om in zijn beslissing over de strafvordering opgave te doen van de redenen die hem hebben overtuigd van de schuld van een beklaagde maar die verplichting houdt niet in dat de rechter noodzakelijk opgave moet doen van het bewijsmateriaal waarop zijn beslissing is gesteund.

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

RECHTSMISBRUIK

- Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Tergende of roekeloze rechtspleging - Toekenning van schadevergoeding aan de in verdenking gestelde - Fout van de burgerlijke partij die erin bestaat de strafrechtspleging te hebben gebruikt als instrument om de in verdenking gestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de burgerlijke partij haar recht om in rechte op te treden heeft uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgvuldig persoon en dat zij tevens de in verdenking gestelde schade wilde berokkenen door kwaadwillig en lichtzinnig ernstige beschuldigingen tegen hem te uiten, met als enig doel de door hem ingeleide procedures met betrekking tot het kind te doen mislukken, willigt zij wettig die vordering tot schadevergoeding wegens tergende of roekeloze rechtspleging in, waarbij de in aanmerking genomen fout erin bestaat dat de burgerlijke partij de gehele strafrechtspleging als instrument heeft gebruikt om de in verdenking gestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 529.

- Artt. 159, 191, 212 en 347 Wetboek van Strafvordering

8 september 2021

P.21.0389.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.4](#)

AC nr. ...

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Partij bijgestaan door een advocaat - Begrip - Curator

Artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de rechtsplegingsvergoeding een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de in het gelijk gestelde partij; enkel de partijen die een beroep hebben gedaan op de bijstand van een advocaat of die door hem zijn vertegenwoordigd, kunnen op die vergoeding aanspraak maken; de curator is een gerechtelijk mandataris die de boedel vertegenwoordigt en het faillissement van een handelaar beheert in het belang van alle schuldeisers en van de gefailleerde; in die hoedanigheid valt de curator niet onder de bepalingen van voormeld artikel 1022, eerste lid, en kan hem bijgevolg niet de in de bepaling bedoelde vergoeding worden toegekend (1). (1) Zie Cass. 6 mei 1983, AR 3729, AC 1983-84, nr. 493. Het Grondwettelijk Hof heeft tevens voor recht gezegd dat die bepaling "de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schendt, in zoverre [ze] niet voorziet in de toekenning van een rechtsplegingsvergoeding aan de curator die in het gelijk wordt gesteld naar aanleiding van een betwisting van een ingediende schuldvordering." (GwH 11 maart 2009, nr. 46/2009).

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

13 oktober 2021

P.21.0532.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Procedure in cassatie - Afstand van cassatieberoep - Bestreden beslissing die uitspraak doet over de ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering, de uitspraak over het overige aanhoudt en de rechtsplegingsvergoeding toekent - Voorlopige beslissing over de schade - Voorbarig cassatieberoep - Eindbeslissing over de rechtsplegingsvergoeding

Aangezien de rechtsplegingsvergoeding geen bestanddeel van de schade vormt, is de beslissing die veroordeelt tot betaling ervan een eindbeslissing, zelfs wanneer de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, dat niet is; wanneer de feitenrechter de eiser tot cassatie heeft veroordeeld tot betaling van een provisie, voor het overige de burgerlijke belangen heeft aangehouden en de eiser heeft veroordeeld tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding, en wanneer laatstgenoemde afstand doet van zijn cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, bestaat er bijgevolg geen grond om de afstand van het cassatieberoep te verlenen, in zoverre dat is gericht tegen de beslissing die uitspraak doet over de rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Contra Cass. 27 februari 2019, P.18.1119.F, AC 2019, nr. 125 ("de beslissing die het beroepen vonnis heeft bevestigd dat de burgerlijke partijstellingen ontvankelijk heeft verklaard, en vervolgens de uitspraak over de gegrondheid van die burgerlijke vorderingen aanhoudt en daartoe de heropening van het debat beveelt, de zaak naar de eerste rechter verwijst en de burgerlijke partijen een rechtsplegingsvergoeding toekent, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de in het tweede lid van die bepaling beoogde gevallen") en Cass. 10 mei 2011, AR P.10.1927.N, AC 2011, nr. 311 ("het Hof verleent de eiser in cassatie afstand zonder berusting van zijn cassatieberoep wanneer de feitenrechter hem heeft veroordeeld tot betaling van een provisie en rechtsplegingsvergoeding en voor het overige de burgerlijke belangen aanhoudt"). In hoofdorde heeft het OM uit die beslissingen afgeleid dat er grond bestond om de afstand van het cassatieberoep ook te verlenen in zoverre het is gericht tegen de beslissing met betrekking tot de rechtsplegingsvergoedingen en om het derde middel, dat geen verband houdt met de ontvankelijkheid van het cassatieberoep, niet te onderzoeken.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

13 oktober 2021

P.21.0532.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15](#)

AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

ALGEMEEN

Algemeen - Strafzaken - Eendaadse samenloop - Eén straf - Vermelding van de toegepaste wetsbepalingen betreffende die ene straf

Indien de rechter bij toepassing van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek voor de bewezen verklaarde feiten slechts één straf oplegt, dient hij wat betreft de uitgesproken straf enkel de wetsbepalingen te vermelden betreffende die ene straf; de wetsbepalingen betreffende de straffen die de rechter niet toepast, hoeft hij niet te vermelden (1). (1) Zie Cass. 5 juni 2018, AR P.18.0144.N, AC 2018, nr. 354, ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180605.3; Cass. 5 januari 2016, AR P.15.0297N, arrest niet gepubliceerd; F. VAN VOLSEM, "De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden" (noot onder Cass. 24 april 2019, AR P.19.0166.F, AC 2019, nr. 241), NC 2020, 279-284.

- Art. 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

8 juni 2021

P.21.0311.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.5](#)

AC nr. ...

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissing over de strafvordering - Motivering - Vermoeden van onschuld - Draagwijdte

Uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht op een eerlijk proces volgt voor de rechter de verplichting om, zelfs bij afwezigheid van conclusie, de voornaamste redenen te vermelden voor zijn beslissing op de strafvordering, zodat de partijen en de samenleving kunnen begrijpen op welke gronden de rechter tot die beslissing is gekomen; de uit deze verdragsbepaling voortvloeiende verplichting moet op een redelijke manier worden ingevuld en de rechter is niet verplicht te antwoorden op elk feitelijk gegeven dat een partij heeft aangevoerd tot staving van het verweer betreffende de schuld en hij moet niet op elk argument van partijen een gedetailleerd antwoord verstrekken.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 april 2021

P.20.1307.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissing over de burgerlijke rechtsvordering - Opgave van de voornaamste redenen ter verantwoording van de beslissing over schuld of onschuld

De uit artikel 6.1 EVRM afgeleide verplichting voor de strafrechter om, ongeacht of er een conclusie is ingediend, de voornaamste redenen op te geven ter verantwoording van zijn beslissing over de schuld of de onschuld van een vervolgte persoon geldt enkel met betrekking tot de beslissing op de strafvordering en geldt niet voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering.

29 juni 2021

P.21.0449.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.6](#)

AC nr. ...

***Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen
inbegrepen) - Strafvordering - Schuldigverklaring van de beklaagde - Motivering -
Opgave van het bewijsmateriaal***

Noch uit artikel 149 Grondwet noch uit artikel 195 Wetboek van Strafvordering noch uit het algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsplicht volgt voor de strafrechter die een beklaagde schuldig verklaart aan een misdrijf in de bewoordingen van de strafwet, bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie, de verplichting opgave te doen van het bewijsmateriaal waarop zijn beslissing is gesteund of van de voornaamste redenen die hem hebben overtuigd van de schuld van deze beklaagde; uit artikel 6.1 EVRM volgt voor de strafrechter wel de verplichting om in zijn beslissing over de strafvordering opgave te doen van de redenen die hem hebben overtuigd van de schuld van een beklaagde maar die verplichting houdt niet in dat de rechter noodzakelijk opgave moet doen van het bewijsmateriaal waarop zijn beslissing is gesteund.

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 september 2021

P.21.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.1](#)

AC nr. ...

***Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen
inbegrepen) - Strafvordering - Appelrechter - Schuldigverklaring van de beklaagde -
Motivering - Overname van de redenen van het beroepen vonnis***

De appelrechter kan aan de op hem krachtens artikel 6.1 EVRM, artikel 149 Grondwet en artikel 195 Wetboek van Strafvordering en het algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsverplichting rustende motiveringsverplichtingen voldoen door een ondubbelzinnige overname van de redenen van het beroepen vonnis; die bepalingen en dit algemeen rechtsbeginsel vereisen niet dat hij die redenen herhaalt, dat hij de inhoud ervan samenvat of dat hij uitdrukkelijk de overgenomen redenen op hun waarde beoordeelt aangezien de ondubbelzinnige overname van de redenen van een beroepen vonnis inhoudt dat de appelrechter die redenen op hun waarde heeft getoetst en ze tot de zijne maakt.

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 september 2021

P.21.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.1](#)

AC nr. ...

***Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen
inbegrepen) - Samenloop - Eendaadse - Eenheid van opzet - Motivering***

Behoudens bij daartoe strekkende conclusie dient de rechter die van oordeel is dat er geen eenheid van opzet bestaat tussen feiten die bij hem aanhangig zijn gemaakt middels verschillende dagvaardingen in onderscheiden zaken, dit niet uitdrukkelijk vast te stellen.

21 september 2021

P.21.0428.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.14](#)

AC nr. ...

OP CONCLUSIE***Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Rechtsvordering tot schadevergoeding - Verjaring - Aanvang - Verzwaring van de schade - Geen identificatie van het constitutief bestanddeel - Gevolg - Toezicht van het Hof***

Het bestreden arrest dat het gegeven niet preciseerd dat aan de basis van de verzwaring van de schade ligt, stelt het Hof in de onmogelijkheid de wettigheid van zijn toepassing van dat wettelijk begrip na te gaan en omkleedt zijn beslissing niet regelmatig met redenen.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

15 oktober 2021

C.20.0307.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.4](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissing over de schuld - Motivering - Vermoeden van onschuld - Alternatief scenario voor de schuld - Draagwijdte

Uit artikel 149 Grondwet volgt voor de rechter die een beklaagde schuldig verklaart aan een misdrijf in de bewoordingen van de strafwet, voor wat betreft de motivering van de beslissing over de schuld, enkel de verplichting om te antwoorden op een in een regelmatig ingediende conclusie ontwikkelde eis, verweer of exceptie waaruit een rechtsgevolg wordt getrokken voor de door de rechter te nemen beslissing, maar daaruit volgt niet dat de rechter de redenen van zijn redenen moet geven zodat hij het verweer dient te beantwoorden zonder dat hij moet antwoorden op elk argument dat tot staving van dit verweer wordt aangevoerd zonder een afzonderlijk verweer te vormen; noch uit die grondwetsbepaling noch uit de Richtlijn (EU) 2016/343 van 9 mei 2016 kan voor de rechter voor wat betreft de schuldbeoordeling een verdergaande motiveringsplicht worden afgeleid en indien door een partij in een conclusie een alternatief scenario voor de schuld als plausibel wordt aangevoerd, kan de rechter dit verweer beantwoorden en verwerpen met opgave van de redenen waaruit de schuld van de beklaagde volgens de rechter aan het hem ten laste gelegde blijkt en de daaruit voortvloeiende ongelooftwaardigheid van het door de beklaagde aangevoerde scenario.

- Art. 6.2 Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn

- Art. 3 Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

20 april 2021

P.20.1307.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.4](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep - Grieven beperkt tot de strafmaat en de burgerlijke rechtsvordering - Conclusies over de schuld - Motivering

Indien een beklaagde hoger beroep instelt tegen een hem veroordelend vonnis maar in zijn grievenformulier enkel de beslissingen over de straf en de burgerlijke rechtsvordering als grieven opgeeft, volgt uit artikel 204 Wetboek van Strafvordering dat de beslissing over zijn schuld niet tot de saisine van het appelgerecht behoort, behoudens ingeval van toepassing van artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering; indien die beklaagde-appellant niettemin voor het appelgerecht concludeert betreffende de beslissing over zijn schuld, dan moet het appelgerecht dit doelloos verweer niet beantwoorden.

- Art. 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering
- Art. 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

8 juni 2021

P.21.0343.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.9](#)

AC nr. ...

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN

- Schenking - Herroeping - Ondankbaarheid - Beledigingen - Intentie

Een grove belediging in de zin van artikel 955, 2° Oud Burgerlijk Wetboek onderstelt een gedraging van de begiftigde met de bijzondere intentie afbreuk te doen aan de morele integriteit, de eer en de waardigheid van de schenker zodat de ondankbaarheid vaststaat; de belediging moet voldoende zwaarwichtig zijn en de schenker zelf betreffen.

- Art. 955, 2° Oud Burgerlijk Wetboek

5 september 2022

C.22.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220905.3N.5](#)

AC nr. ...

SCHIP, SCHEEPVAART

- Vaartuig

Onder vaartuig moet worden verstaan elk tuig dat drijft en, met of zonder eigen beweegkracht, vatbaar is voor verplaatsing over het water, ook al gebeurt dit slechts sporadisch, op voorwaarde dat het niet duurzaam met het land of de bodem verbonden is.

- Art. 1, § 1 KB 24 november 1989 betreffende de uitvoering en de inwerkingtreding van de wet van 11 april 1989 houdende goedkeuring en uitvoering van diverse internationale akten inzake de zeevaart
- Artt. 1 en 15 Verdrag 19 november 1976 inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen
- Artt. 47, § 1, en 273, § 1 Wetboek van Koophandel Boek II (zee- en binnenvaart)

5 september 2022

C.22.0094.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220905.3N.7](#)

AC nr. ...

STEDENBOUW

HERSTEL VAN PLAATS IN DE VORIGE STAAT. BETALING VAN EEN MEERWAARDE

Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Brussels Gewest - Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) - Stedenbouwkundige inbreuken - Herstel van de plaats in de vorige staat - Toepassingsvoorwaarde van de maatregel - Wijziging zonder werken van de bestemming van een bebouwd goed

Het herstel van de plaats in de vorige staat is een maatregel die de rechtbank beveelt naast de straf die wegens een in artikel 300 BWRO bedoeld misdrijf werd opgelegd; die misdrijven betreffen onder meer het uitvoeren of het verderzetten van handelingen als bedoeld in artikel 98 BWRO, dat in zijn eerste paragraaf, 5°, voorziet in de strafbaarstelling van het wijzigen, zelfs als deze wijziging geen werken vereist, van de bestemming van een bebouwd goed, met name de functie waarvoor het goed moet worden gebruikt volgens de bouwvergunning of de stedenbouwkundige vergunning die erop betrekking heeft.

- Artt. 98, § 1, 5°, en 300 Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening

15 december 2021

P.21.0976.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.3](#)

AC nr. ...

RUIMTELIJKE ORDENING. PLAN VAN AANLEG

Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Ruimtelijk structuurplan - Niet of laattijdig opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen - Fout van het bestuur

Het niet of laattijdig opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen ter uitvoering van een ruimtelijk structuurplan dan wel het in overeenstemming brengen van deze uitvoeringsplannen met het ruimtelijk structuurplan, maakt slechts een fout uit in hoofde van het bestuur wanneer blijkt dat, alle omstandigheden in acht genomen, het bestuur kennelijk niet binnen een redelijke termijn heeft gehandeld of geen wettige reden voor haar weigering om te handelen aanvoert (1). (1) Artt. 2.1.2, § 6, en 2.1.13, eerste lid, VCRO in de versie zoals toepasselijk voor de wijziging bij decreet van 8 december 2017.

- Artt. 2.1.2, § 6, en 2.1.13, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

16 juni 2022

C.21.0219.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.1](#)

AC nr. ...

Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Ruimtelijk uitvoeringsplan - Stedenbouwkundig voorschrift - Categorie van gebiedsaanduiding - Onverenigbaarheid - Toepassing

Een stedenbouwkundig voorschrift in een RUP dat voor onbepaalde tijd verbiedt om woningen te bouwen of constructies op te richten voor aan wonen verwante activiteiten en voorzieningen en aldus elke woonontwikkeling voor onbepaalde tijd onmogelijk maakt, is onverenigbaar met de categorie wonen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2.2.6, § 2, eerste en tweede lid Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

16 juni 2022

C.21.0319.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.8](#)

AC nr. ...

Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Planschadevergoeding - Verval van recht

Het verstrijken van de termijn bepaald bij artikel 2.6.2, §2, 3de lid Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zonder naleving van de erin neergelegde verplichtingen, heeft het definitief verval van het recht op planschadevergoeding tot gevolg, ongeacht of het door de decreetgever met deze bepaling nagestreefde doel al dan niet werd bereikt.

- Art. 2.6.2, § 2, derde lid Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

9 september 2022

C.19.0653.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220909.1N.5](#)

AC nr. ...

STRAF

ANDERE STRAFFEN

Andere Straffen - Allerlei - Autonome straf van elektronisch toezicht - Instemming van de beklaagde

Artikel 37ter, § 4, Strafwetboek bepaalt dat de rechter de straf onder elektronisch toezicht slechts kan uitspreken als de beklaagde op de openbare rechtszitting aanwezig is of vertegenwoordigd is en nadat hij, hetzij in persoon, hetzij via zijn raadsman, zijn instemming heeft gegeven; deze instemming moet uit de processtukken blijken (1). (1) D. VANDERMEERSCH, "La détention sous surveillance électronique et la peine de surveillance électronique: de nouvelles formules pour de vieilles recettes?", RDP 2014, 600-622; T. DECAIGNY, "Nieuwe correctionele hoofdstraffen: de straf onder elektronisch toezicht en de autonome probatiestraf", T. Strafr. 2014, 211-225; D. DE WOLF, "Twee nieuwerwetse sancties in het Strafwetboek: de invoering van de probatie en het elektronisch toezicht als autonome straffen", RW 2014-15, 1082-110; O. NEDERLANDT, "La surveillance électronique comme peine autonome et comme modalité d'exécution des peines? Présentation et commentaire de la loi du 7 février 2014", JT 2014, 441-446; C. VAN DEUREN, "Het elektronisch toezicht als autonome straf", NC 2014, 359-362 ; M. GIACOMETTI en C. GUILLIAN, "Les peines de surveillance électronique et de probation autonome, nouvelles peines alternatives à l'emprisonnement ?", in Actualités de droit pénal, Limal, Anthémis, 2015, 87-152; T. DAEMS en Y. MAGIS, "Elektronisch toezicht en autonome probatie nader bekeken", in Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving?, Mechelen, Kluwer, 2017, 175-217; T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, Eléments de droit pénal, Die Keure, 2019, 240-242; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Oud Turnhout, Gompel&Svacina, 2019, 429-432.

- Art. 37ter, § 4 Strafwetboek

15 juni 2021

P.21.0522.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.10](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Vrijking zonder oorzaak

Er is geen sprake van vrijking zonder oorzaak wanneer de vermogensverschuiving haar oorzaak vindt in een rechterlijke beslissing (1). (1) P. MARCHAL, Principes généraux du droit, RPDB, Larcier, 2014, 237.

- Art. 42, 3° Strafwetboek

15 december 2021

P.21.0976.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.3](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Vaststelling - Beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

De strafrechter beslist onaantastbaar, in feite, of een vermogensvoordeel waarop de bijzondere verbeurdverklaring wordt toegepast, rechtstreeks uit een misdrijf werd verkregen; het Hof onderzoekt of de rechter op grond van zijn onaantastbare beoordeling het wettelijk begrip vermogensvoordeel niet heeft miskend (1). (1) Cass. 10 januari 2012, AR P.11.0938.N, AC 2012, nr. 18.

- Art. 42, 3° Strafwetboek

15 december 2021

P.21.0976.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.3](#)

AC nr. ...

SAMENLOOP

Samenloop - Eendaadse - Eenheid van opzet - Begrip

Verschillende aan een beklaagde ten laste gelegde misdrijven komen uit eenzelfde opzet voort wanneer zij onderling verbonden zijn door eenheid van doel en verwezenlijking en in die zin door één feit, te weten een complexe gedraging, zijn opgeleverd en het in de wet bedoelde opzet kan omschreven worden als eenheid van drijfveer, waarbij elk van de door de dader gestelde handelingen een welomschreven plaats inneemt in het systeem dat hij heeft bedacht om zijn doel te bereiken (1); uit de enkele omstandigheid dat de op verschillende tijdstippen en plaatsen gepleegde misdrijven gelijkaardig of gelijksoortig zijn, kan niet noodzakelijk worden afgeleid dat deze onderscheiden misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet. (1) Cass. 8 februari 2012, AR P.11.1918.F, AC 2012, nr. 92.

- Art. 65, eerste lid Strafwetboek

21 september 2021

P.21.0428.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.14](#)

AC nr. ...

STRAFUITVOERING

- Strafvuiveringsrechtbank - Artikel 67, § 1, Wet Strafvuivering - Herziening van een stravuiveringsmodaliteit - Instemming van de veroordeelde - Draagwijdte

Uit de bepaling van artikel 67, § 1, Wet Strafvuivering, volgt dat de stravuiveringsrechtbank de stravuiveringsmodaliteit slechts kan herzien indien de veroordeelde daarmee instemt en die instemming is een noodzakelijke maar voldoende voorwaarde is; bij afwezigheid van die instemming is de stravuiveringsrechtbank verplicht de toegekende stravuiveringsmodaliteit te herroepen in plaats van te herzien.

- Art. 67, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vruiveringsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de stravuiveringsmodaliteiten

20 april 2021

P.21.0438.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.14](#)

AC nr. ...

- Strafvuiveringsrechtbank - Onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie - Afwijzing stravuiveringsmodaliteit - Dezelfde redenen als afwijzing van een eerder verzoek - Samenstelling van de zetel

Uit de enkele omstandigheid dat de stravuiveringsrechtbank een stravuiveringsmodaliteit afwijst om dezelfde redenen als deze op grond waarvan een eerder verzoek tot het toekennen van diezelfde stravuiveringsmodaliteit werd afgewezen, kan geen blijk van vooringenomenheid of een gebrek aan onafhankelijkheid en onpartijdigheid worden afgeleid; de omstandigheid dat de stravuiveringsrechtbank op dezelfde wijze was samengesteld als deze die heeft geoordeeld over het eerdere verzoek, doet hieraan geen afbreuk.

29 juni 2021

P.21.0764.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.15](#)

AC nr. ...

- Buitenlands probatievonnis - Erkenning in België

De erkenning van het buitenlandse vonnis en de daarin vervatte probatiebeslissing, eventueel na aanpassing door het openbaar ministerie met toepassing van artikel 17 van de wet van 21 mei 2013, heeft tot gevolg dat er overeenkomstig de Belgische wetgeving toezicht zal worden gehouden op de straf of de maatregel, alsof het een vonnis van een Belgisch rechtcollege zou betreffen.

1 augustus 2023

P.23.0987.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230801.VAC.1](#)

AC nr. ...

- Buitenlands probatievonnis - Erkenning in België - Gevolg - Toepassing van de Belgische wet

Het Belgische recht beheerst het toezicht op de straf of de maatregel die door het openbaar ministerie werd erkend, met inbegrip van de te nemen beslissingen wanneer de veroordeelde persoon de opgelegde voorwaarden niet naleeft of een nieuw strafbaar feit pleegt.

- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie
- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie
- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie
- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie
- Art. 21, § 1 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie
- Art. 14 Wet 21 mei 2013 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het toezicht op de probatievoorwaarden en de alternatieve straffen uitgesproken in een lidstaat van de Europese unie

1 augustus 2023

P.23.0987.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230801.VAC.1

AC nr. ...

- *Buitenlands probatievonnis - Vervangende straf - Erkenning in België*

Uit de erkenning van de probatiemaatregel en de aanpassing van die maatregel door de procureur des Konings naar een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank voor de duur en onder de door de Franse rechterlijke beslissingen opgelegde voorwaarden, volgt dat de strafuitvoeringsrechtbank, nadat ze de invrijheidstelling onder toezicht heeft herroepen, niet overeenkomstig het Franse recht de duur diende vast te stellen van de wegens de herroeping te ondergane gevangenisstraf, maar zich diende te beperken tot het uitoefenen van de ambtshalve en jaarlijkse controle van de vrijheidsberoving, tot na het verstrijken van een periode van vijf jaar.

- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

1 augustus 2023

P.23.0987.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230801.VAC.1

AC nr. ...

TUSSENKOMST

- Strafzaken - Strafgerechten - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst - Bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

Behoudens afwijking op grond van een bijzondere wet, zijn de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tussenkomst niet van toepassing in strafzaken (1).
(1) Cass. 22 januari 2003, AR P.03.0081.F, AC 2003, nr. 52.

- Artt. 811 tot 814 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2021 P.21.0922.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.2](#) AC nr. ...

- Strafzaken - Strafgerechten - Dagvaarding tot bindendverklaring van het vonnis - Dagvaarding op grond van artikel 29bis WAM - Ontvankelijkheid

Wanneer ze zich beroept op de schadevergoedingsplicht die artikel 29bis WAM heeft ingevoerd ten voordele van slachtoffers voor schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels, is de vordering tot tussenkomst die voor de strafrechter wordt ingesteld door een tot bindendverklaring van het vonnis dagvaardende partij, noch voorzien door een wet, noch toegelaten door of krachtens een wet.

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

15 december 2021 P.21.0922.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.2](#) AC nr. ...

- Strafzaken - Strafgerechten - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst

Het Wetboek van Strafvordering en de wetten betreffende de strafrechtspleging bepalen welke partijen een vordering kunnen instellen of tegen wie voor de strafrechter een vordering kan worden ingesteld; de vrijwillige of gedwongen tussenkomst van een derde voor de strafrechter is derhalve alleen ontvankelijk op voorwaarde dat een bijzondere wet zulks uitdrukkelijk bepaalt of dat krachtens de wet de strafrechter uitzonderlijk een veroordeling, sanctie of enige andere maatregel tegen een derde mag uitspreken (1). (1) Cass. 22 januari 2003, AR P.03.0081.F, AC 2003, nr. 52.

15 december 2021 P.21.0922.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.2](#) AC nr. ...

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN

- Gebruik van valse stukken - Verjaring van de strafvordering - Tijdstip waarop de verjaring aanvangt

Wanneer de dader van de valsheid ook gebruik heeft gemaakt van het valse geschrift met hetzelfde bedrieglijk opzet, gaat de verjaring van de strafvordering ten aanzien van zowel de valsheid als het gebruik van het valse stuk eerst in vanaf het laatste feit van gebruik en duurt het gebruik van het valse stuk voort, zelfs zonder nieuw feit van gebruik van de dader van de valsheid en zonder herhaalde tussenkomst van zijnentwege, zolang het door hem beoogde doel nog niet volkomen is bereikt en zolang de hem verweten beginhandeling verder, zonder verzet van zijn kant, het nuttige voordeel heeft dat hij ervan verwachtte (1). (1) Cass. 13 januari 2009, AR P.08.0882.N, AC 2009, nr. 23.

- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.0521.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.10](#)

AC nr. ...

- Gebruik van valse stukken - Beoogde doel - Verkrijging van een voordeel - Beoordeling door de rechter

Wanneer de telastlegging van gebruik van valse stukken enkel de verkrijging van een voordeel vermeldt maar niet het gebruik of behoud van dat voordeel, is in de regel het beoogde doel bereikt en het gebruik beëindigd op het moment waarop het voordeel werd verkregen; de rechter oordeelt aan de hand van onder meer de bewoordingen van de telastleggingen onaantastbaar wanneer het door de vervalser beoogde doel is bereikt en de verjaring van de strafvordering bijgevolg is beginnen te lopen en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.0521.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.10](#)

AC nr. ...

VENNOOTSCHAPPEN

HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Aandelenoverdracht - Inschrijving in het register van aandelen - Overdrager - Gehoudenheid tot volstorting

Na de inschrijving van de aandelenoverdracht in het register van aandelen kan de overdrager van niet-volgestorte aandelen door de vennootschap en door derden tot beloop van niet meer dan de voordien ontstane vennootschapsschulden tot volstorting worden aangesproken.

- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999
- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999
- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999
- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999
- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999
- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999
- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999
- Artt. 235 en 250 Wetboek van Vennootschappen 7 mei 1999

2 september 2022

C.22.0002.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.6](#)

AC nr. ...

VERDOVENDE MIDDELEN [ZIE: 163/01 GENEESKUNDE]

- Artikel 2bis, § 1, Drugswet - Artikel 11, § 1, KB 31 december 1930 - Begrip invoer

Bij gebrek aan een definitie in de Drugswet en in het koninklijk besluit van 31 december 1930 houdende regeling van de slaapmiddelen en de verdovende middelen en betreffende risicobeperking en therapeutisch advies, moet het begrip invoer in de strafbaarstelling worden begrepen in zijn gebruikelijke betekenis, namelijk als de daadwerkelijke overbrenging van verboden middelen naar het Belgische grondgebied; die omschrijving vereist niet dat de ingevoerde verboden verdovende middelen ook op het Belgisch grondgebied worden ontdekt en dus in België zijn gebleven.

- Art. 11, § 1 KB 31 december 1930 houdende regeling van de slaapmiddelen en de verdovende middelen en betreffende risicobeperking en therapeutisch advies

- Art. 2bis, § 1 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

20 april 2021

P.20.1326.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.1](#)

AC nr. ...

VERJARING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Voorwaarden van het bezit - Onaantastbare beoordeling door rechter - Toezicht van het Hof

De rechter beoordeelt in feite of het bezit voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar, niet-dubbelzinnig en als eigenaar is; het Hof gaat enkel na of hij uit zijn vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden.

- Art. 2229 Oud Burgerlijk Wetboek

15 oktober 2021 C.20.0529.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.2](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Rechtsvordering tot schadevergoeding - Verzwaring van de schade - Geen identificatie van het constitutief bestanddeel - Gevolg - Toezicht van het Hof

Het bestreden arrest dat het gegeven niet preciseert dat aan de basis van de verzwaring van de schade ligt, stelt het Hof in de onmogelijkheid de wettigheid van zijn toepassing van dat wettelijk begrip na te gaan en omkleedt zijn beslissing niet regelmatig met redenen.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

15 oktober 2021 C.20.0307.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211015.1F.4](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Overeenkomst - Exceptie van nietigheid - Verjaring

De exceptie van nietigheid die een verweermiddel ten gronde is dat niet de vernietiging van de overeenkomst tot gevolg heeft maar enkel ertoe strekt het beroep op die overeenkomst te doen afwijzen, is niet voor verjaring vatbaar (1). (1) Zie Cass. 3 september 2020, AR C.19.0412.F, AC 2020, nr. 483, met concl. van advocaat-generaal Ph. de KOSTER op datum in Pas.

16 juni 2022 C.21.0335.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220616.1N.5](#) AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Gebruik van valse stukken - Tijdstip waarop de verjaring aanvangt

Wanneer de dader van de valsheid ook gebruik heeft gemaakt van het valse geschrift met hetzelfde bedrieglijk opzet, gaat de verjaring van de strafvordering ten aanzien van zowel de valsheid als het gebruik van het valse stuk eerst in vanaf het laatste feit van gebruik en duurt het gebruik van het valse stuk voort, zelfs zonder nieuw feit van gebruik van de dader van de valsheid en zonder herhaalde tussenkomst van zijntwege, zolang het door hem beoogde doel nog niet volkomen is bereikt en zolang de hem verweten beginhandeling verder, zonder verzet van zijn kant, het nuttige voordeel heeft dat hij ervan verwachtte (1). (1) Cass. 13 januari 2009, AR P.08.0882.N, AC 2009, nr. 23.

- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 september 2021 P.21.0521.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.10](#) AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Bevoegdheid van de Koning

Uit de samenlezing van de bepalingen van artikel 5, § 1, 6° en 7°, artikel 7 en artikel 8, COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 en artikel 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020, volgt dat er schorsing is van de verjaring van de strafvordering in de zin van artikel 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering tijdens de in de artikelen 1 en 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode; aangezien de wetgever op grond van artikel 5, § 1, 6°, en 7°, COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 de Koning heeft gemachtigd tot het invoeren van een schorsingsgrond voor de verjaring van de strafvordering en de Koning met de artikelen 1 en 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 van die machtiging heeft gebruik gemaakt, moet dit koninklijk besluit worden beschouwd als een wet in de zin van artikel 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

- Art. 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 3, 1° KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19
- Art. 1 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19
- Art. 8 Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)
- Art. 7 Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)
- Art. 5, § 1, 6° en 7° Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)
- Art. 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 3, 1° KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19
- Art. 8 Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)
- Art. 7 Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)
- Art. 5, § 1, 6° en 7° Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

13 april 2021

P.20.1346.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.7](#)

AC nr. ...

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER

PROBATIEUITSTEL

Probatieuitstel - Herroeping - Buitenlands probatievonnis - Vervangende straf - Erkenning in België

Uit de erkenning van de probatiemaatregel en de aanpassing van die maatregel door de procureur des Konings naar een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank voor de duur en onder de door de Franse rechterlijke beslissingen opgelegde voorwaarden, volgt dat de strafuitvoeringsrechtbank, nadat ze de invrijheidstelling onder toezicht heeft herroepen, niet overeenkomstig het Franse recht de duur diende vast te stellen van de wegens de herroeping te ondergaan gevangenisstraf, maar zich diende te beperken tot het uitoefenen van de ambtshalve en jaarlijkse controle van de vrijheidsberoving, tot na het verstrijken van een periode van vijf jaar.

- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/25 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/21 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/22 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/23 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 95/24 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

1 augustus 2023

P.23.0987.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230801.VAC.1

AC nr. ...

VERRIJKING ZONDER OORZAAK

- Begrip - Straf van de bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensverschuiving die haar oorsprong vindt in een rechterlijke beslissing.

Er is geen sprake van verrijking zonder oorzaak wanneer de vermogensverschuiving haar oorzaak vindt in een rechterlijke beslissing (1). (1) P. MARCHAL, Principes généraux du droit, RPDB, Larcier, 2014, 237.

- Art. 42, 3° Strafwetboek

15 december 2021

P.21.0976.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.3](#)

AC nr. ...

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Plaatsvervangend magistraat van een hof van beroep - Burgerlijke partij voor een correctionele rechtbank

Uit het enkele feit dat een plaatsvervangend magistraat van een hof van beroep zich burgerlijke partij stelt in een strafzaak die wordt behandeld door een correctionele rechtbank die behoort tot het ressort van dit hof van beroep en dat tegen de door die rechtbank te nemen beslissing mogelijk hoger beroep zal worden ingesteld, volgt niet dat objectief gezien in de ogen van de partijen, derden en de publieke opinie geen enkele rechter van die rechtbank nog op onafhankelijke en onpartijdige wijze kan oordelen over deze zaak.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering

29 juni 2021

P.21.0761.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.18](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd - Rechter met nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit

Wanneer de voorzitter van de rechtbank waarvan de onttrekking wegens gewettigde verdenking wordt gevorderd en de voorzitter van een andere rechtbank gezamenlijk een beschikking hebben gewezen met toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek, waarbij in de eerstgenoemde rechtbank een rechter van de laatstgenoemde rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerstgenoemde is benoemd, om de zaak te beoordelen met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit, en vier magistraten van het rechtscollege waarvan de onttrekking van de zaak wordt gevorderd, geoordeeld hebben dat zij over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid beschikken, is het voor dit rechtscollege niet onmogelijk om een zetel samen te stellen die de voor de uitoefening van een rechtsprekende functie noodzakelijke waarborgen van onpartijdigheid biedt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering

- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd - Rechter met nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit

Wanneer de voorzitter van de rechtbank waarvan de onttrekking wegens gewettigde verdenking wordt gevorderd en de voorzitter van een andere rechtbank gezamenlijk een beschikking hebben gewezen met toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek, waarbij in de eerstgenoemde rechtbank een rechter van de laatstgenoemde rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerstgenoemde is benoemd, om de zaak te beoordelen met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit, en vier magistraten van het rechtscollege waarvan de onttrekking van de zaak wordt gevorderd, geoordeeld hebben dat zij over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid beschikken, is het voor dit rechtscollege niet onmogelijk om een zetel samen te stellen die de voor de uitoefening van een rechtsprekende functie noodzakelijke waarborgen van onpartijdigheid biedt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering
- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd

De overeenkomstig artikel 100, § 2, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek gemotiveerde beschikking waarbij in een rechtbank een rechter van een andere rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerste is benoemd, om een zaak met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit te beoordelen, is geen proceshandeling waarmee het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de onttrekking van de zaak aan zichzelf zou hebben georganiseerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering
- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd

De overeenkomstig artikel 100, § 2, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek gemotiveerde beschikking waarbij in een rechtbank een rechter van een andere rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerste is benoemd, om een zaak met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit te beoordelen, is geen proceshandeling waarmee het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de onttrekking van de zaak aan zichzelf zou hebben georganiseerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

- Art. 542 Wetboek van Strafvordering
- Art. 100 Gerechtelijk Wetboek

8 september 2021

P.21.0870.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10](#)

AC nr. ...

VERZACHTENDE EN VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN

[ZIE: 2

- Wet Verzachtende Omstandigheden - Artikel 3 xxxxxxxxxxx - Bevoegdheid - Niet gecorrectionaliseerde misdaad - Correctionalisering door de correctionele rechtbank - Correctionalisering door het hof van beroep

Artikel 3, derde lid, Wet Verzachtende Omstandigheden bepaalt dat de correctionele rechtbank zich bevoegd kan verklaren door verzachtende omstandigheden of een verschoningsgrond aan te nemen wanneer zij vaststelt dat de bij haar aanhangig gemaakte misdaad niet is gecorrectionaliseerd; die bepaling is niet enkel van toepassing op de correctionele rechtbank maar zij laat ook het hof van beroep toe om, met betrekking tot een door het onderzoeksgerecht niet gecorrectionaliseerde misdaad, zelf over te gaan tot correctionalisering door verzachtende omstandigheden aan te nemen voor de beklaagde en zich dienvolgens bevoegd te verklaren om kennis te nemen van diens vervolging voor de aldus gecorrectionaliseerde misdaad en dit is eveneens het geval wanneer de correctionele rechtbank zich ten onrechte bevoegd heeft verklaard omdat zij niet tot correctionalisering is overgegaan (1). (1) R. DECLERCQ, "Verzachtende omstandigheden en correctionalisatie", T. Straf. 2009/5, (247-251), 250; G.F. RANERI, "Du nouveau en matière de circonstances atténuantes et de règlement de juges", JT 13/12/2008, 733-740, nr. 21 ; Cass. 3 september 2008, AR P.08.0940.F, arrest niet gepubliceerd (impliciete oplossing).

- Art. 3 Wet 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden

21 september 2021

P.21.0512.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.4](#)

AC nr. ...

VERZEKERING

LANDVERZEKERING

Landverzekering - Dubbele intresten - Fout of nalatigheid verzekeraar of diens gemachtigden

De sanctie bedoeld in artikel 121, § 7 Verzekeringswet is enkel van toepassing wanneer de laattijdige betaling door de verzekeraar te wijten is aan zijn fout of nalatigheid (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 121, § 7 Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel

9 september 2022 C.21.0461.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220909.1N.6](#) AC nr. ...

Landverzekering - Schorsing betalingstermijn schadevergoeding - Reden buiten de wil van de verzekeraar of diens gemachtigden

De loutere weigering van de verzekeraar om dekking te verlenen is geen reden die buiten zijn wil om de sluiting van de expertise of de raming van de schade belet (1) (2). (1) Zie Cass. 7 januari 2013, AR C.11.0387.F, Pas. 2013, nr. 10. (2) Zie concl. OM.

- Artt. 121, §§ 2, 5° en 6°, en 131, § 3, 4° Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel

9 september 2022 C.21.0461.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220909.1N.6](#) AC nr. ...

WAM-VERZEKERING

WAM- verzekering - Rechtsvordering op grond van artikel 29bis WAM - Grondslag - Bevoegdheid van de strafrechter

De vergoedingsplicht afgeleid uit artikel 29bis WAM geldt wanneer de verzekerde niet op enigerlei wijze aansprakelijk is en is niet gegrond op een overtreding die hij zou hebben begaan, zodat de correctionele rechter of de politierechter een dergelijke vordering tot schadevergoeding niet kan beslechten zonder miskennis van de bevoegdheidsregels van de strafrechtbanken, die van openbare orde zijn (1). (1) Cass. 19 oktober 2005, AR P.05.0858.F, AC 2005, nr. 520.

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

15 december 2021 P.21.0922.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.2](#) AC nr. ...

WAM- verzekering - Schadeloosstelling gegrond op artikel 29bis WAM 1989 - Strafgerechten - Dagvaarding tot bindendverklaring van het vonnis - Ontvankelijkheid

Wanneer ze zich beroept op de schadevergoedingsplicht die artikel 29bis WAM heeft ingevoerd ten voordele van slachtoffers voor schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels, is de vordering tot tussenkomst die voor de strafrechter wordt ingesteld door een tot bindendverklaring van het vonnis dagvaardende partij, noch voorzien door een wet, noch toegelaten door of krachtens een wet.

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

VERZET

- Strafzaken - Verstekvonnissen - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet - Vonnissen dat het verzet ongedaan verklaart - Hoger beroep door beklagde en het openbaar ministerie - Grond van de zaak - Draagwijdte - Verzwaring van de bij verstek opgelegde straf - Wettigheid

Uit de artikelen 187, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering volgt dat het hoger beroep tegen een vonnis waarbij het verzet ongedaan wordt verklaard van rechtswege de grond van de zaak aanhangig maakt bij de appelrechter, maar dit niet belet dat moet rekening worden gehouden met de relatieve werking van het verzet van de beklagde; derhalve kan het appelgerecht ingeval van hoger beroep door een beklagde en door het openbaar ministerie tegen het vonnis dat het verzet van de beklagde ongedaan verklaart en bij afwezigheid van een hoger beroep van het openbaar ministerie tegen het verstekvonnissen de bij het verstekvonnissen opgelegde straffen niet verzwaren (1). (1) Zie Cass. 11 juni 2008, AR P.08.0614.F, AC 2008, nr. 364; Cass. 5 maart 2008, AR P.07.1769.F, AC 2008, nr. 156, met concl. "in hoofdzaak" van procureur-generaal Leclercq op datum in Pas.

- Artt. 187, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

8 juni 2021

P.21.0534.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.16

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Eindvonnis

Het vonnis is een eindvonnis in zoverre daarmee de rechtsmacht van de rechter over een geschilpunt is uitgeput, behoudens de rechtsmiddelen bij de wet bepaald.

- Art. 19 Gerechtelijk Wetboek

17 december 2021

C.19.0251.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211217.1F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de beslissing

Elke beslissing die de rechter neemt in het raam van een vordering tot het bevelen van een voorafgaande maatregel, na beoordeling van de middelen van de partijen, is een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat en waarmee de rechter aldus geen geschilpunt in de zin van artikel 19, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek beslecht, doch enkel, alvorens enig geschilpunt te beslechten, de vordering beoordeelt tot het bevelen van een voorafgaande maatregel.

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de betwisting

De rechter die een voorafgaande maatregel beveelt, hetzij om de vordering te onderzoeken hetzij om de toestand van partijen voorlopig te regelen, zonder daarbij een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de vordering, neemt een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat, ook al bestond over die maatregel tussen de partijen betwisting en hebben zij erover debat gevoerd, dit ongeacht de aard van de betwisting die voor de rechter over een op grond van artikel 19, derde lid, Gerechtelijk Wetboek gevorderde voorafgaande maatregel werd gevoerd.

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220902.1N.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de beslissing

Elke beslissing die de rechter neemt in het raam van een vordering tot het bevelen van een voorafgaande maatregel, na beoordeling van de middelen van de partijen, is een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat en waarmee de rechter aldus geen geschilpunt in de zin van artikel 19, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek beslecht, doch enkel, alvorens enig geschilpunt te beslechten, de vordering beoordeelt tot het bevelen van een voorafgaande maatregel.

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.10](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de betwisting

De rechter die een voorafgaande maatregel beveelt, hetzij om de vordering te onderzoeken hetzij om de toestand van partijen voorlopig te regelen, zonder daarbij een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de vordering, neemt een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat, ook al bestond over die maatregel tussen de partijen betwisting en hebben zij erover debat gevoerd, dit ongeacht de aard van de betwisting die voor de rechter over een op grond van artikel 19, derde lid, Gerechtelijk Wetboek gevorderde voorafgaande maatregel werd gevoerd.

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.22.0035.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.10](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Gevorderde voorafgaande maatregel - Betwisting - Aard van de betwisting

De rechter die een voorafgaande maatregel beveelt, hetzij om de vordering te onderzoeken hetzij om de toestand van de partijen voorlopig te regelen, zonder daarbij een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de vordering, neemt een beslissing alvorens recht te spreken waartegen geen onmiddellijk hoger beroep openstaat, ook al bestond over die maatregel tussen de partijen betwisting en hebben zij erover debat gevoerd, en dit ongeacht of de betwisting die over de gevorderde voorafgaande maatregel werd gevoerd betrekking heeft op de noodzakelijkheid of de opportuniteit dan wel op de wettigheid of de toelaatbaarheid van deze maatregel (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 19, eerste en derde lid en 1050, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

16 september 2022

C.21.0405.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220916.1N.9](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN**Strafzaken - Algemeen - Eendaadse samenloop - Eén straf - Vermelding van de toegepaste wetsbepalingen betreffende die ene straf**

Indien de rechter bij toepassing van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek voor de bewezen verklaarde feiten slechts één straf oplegt, dient hij wat betreft de uitgesproken straf enkel de wetsbepalingen te vermelden betreffende die ene straf; de wetsbepalingen betreffende de straffen die de rechter niet toepast, hoeft hij niet te vermelden (1). (1) Zie Cass. 5 juni 2018, AR P.18.0144.N, AC 2018, nr. 354, ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180605.3; Cass. 5 januari 2016, AR P.15.0297N, arrest niet gepubliceerd; F. VAN VOLSEM, "De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden" (noot onder Cass. 24 april 2019, AR P.19.0166.F, AC 2019, nr. 241), NC 2020, 279-284.

- Art. 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

8 juni 2021

P.21.0311.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.5](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210923.2N.1](#)

AC nr. ...

Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

Cassatieberoep - Procedure - Aanwezigheid van de eiser op de rechtszitting - Overbrenging - Gebrek aan capaciteit van de politie of de penitentiaire diensten - Overmacht - Draagwijdte

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven en in het bijzonder voor wat betreft de door hem aangevoerde cassatiemiddelen; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie neemt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; het staat aan de Belgische Staat zijn diensten zo te organiseren dat aan de verdragsrechtelijke verplichtingen van België wordt voldaan en de omstandigheid dat de politie of de penitentiaire diensten onvoldoende capaciteit hebben om de overbrenging uit te voeren maakt geen overmacht uit (1) . (1) EHRM 22 oktober 2019, nr. 27703/16, Venet t. België.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 oktober 2021

P.21.1196.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.14](#)

AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Stukken betreffende de voorlopige hechtenis - Eensluidendheid

Uit geen enkele bepaling blijkt dat de stukken betreffende de voorlopige hechtenis, op straffe van nietigheid van het arrest dat de wettigheid ervan nagaat, één voor één eensluidend verklaard moeten worden (1). (1) Zie Cass. 22 december 1999, AR P.99.1022.F, AC 1999, nr. 1022: in strafzaken: "Het middel, waarin betoogd wordt dat in het aan het Hof, met toepassing van art. 424 Wetboek van Strafvordering, overgelegde dossier stukken ontbreken die deel uitmaken van het voorbereidend onderzoek, houdt geen verband met het bestreden arrest en is bijgevolg niet ontvankelijk".

- Art. 430 Wetboek van Strafvordering
- Art. 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 oktober 2021

P.21.1250.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.20](#)

AC nr. ...

Handhaving - Modaliteiten - Elektronisch toezicht - Verwerping - Recht van verdediging

Het, met name, in artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet bedoelde elektronisch toezicht is een modaliteit van die hechtenis die deel uitmaakt van die wetsbepalingen, zodat de onder aanhoudingsbevel staande inverdenkinggestelde hiermee rekening kan houden met het oog op zijn verweer; bijgevolg miskent de rechter die, bij zijn uitspraak over de handhaving van de voorlopige hechtenis, de toepassing van de modaliteit van de hechtenis onder elektronisch toezicht heeft overwogen en vervolgens heeft verworpen, zonder de partijen vooraf te hebben verzocht zich hierover uit te spreken, het recht van verdediging niet (1). (1) Wat betreft het facultatieve beroepsverbod, zie Cass. 15 mei 2013, AR P.12.1918.F, AC 2013, nr. 298.

- Art. 16 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 oktober 2021

P.21.1250.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.20](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP***Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Gunstige beschikking voor de aangehoudene - Wijziging - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Eenstemmigheid***

Uit artikel 211bis Wetboek van Strafvordering volgt dat eenstemmigheid is vereist voor het appelgerecht om inzake voorlopige hechtenis een voor de aangehoudene gunstige beschikking te kunnen wijzigen en die eenstemmigheid moet ondubbelzinnig blijken uit de appelbeslissing; uit de enkele overname door de kamer van inbeschuldigingstelling van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, waarin na vermelding van die redenen, in het dictum wordt gevorderd om gelet op die redenen met eenparigheid van stemmen het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren en de voorlopige hechtenis te handhaven, kan niet worden afgeleid dat de kamer van inbeschuldigingstelling met eenparige stemmen heeft geoordeeld (1). (1) Cass. 29 maart 1991, AR nr. 8991, AC 1990-91, nr. 407; Cass. 2 april 1985, AR nr. 8999, AC 1984-85, nr. 468.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

21 september 2021

P.21.1188.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.19](#)

AC nr. ...

WATERLOPEN

- Misdrijf inzake instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein - Misdrijf gepleegd door het parkeren van een voertuig - Vermoeden van schuld ingevoerd door artikel 67bis Wegverkeerswet - Toepassing

Het door artikel 67bis Wegverkeerswet ingevoerde vermoeden van schuld is enkel van toepassing op schendingen van de voormelde wet en haar uitvoeringsbesluiten en niet op het wanbedrijf van onwettige bezetting van het gewestelijk openbaar domein, ook al werd dit gepleegd door het parkeren van een motorvoertuig.

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 5, § 1, 2°, a) Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

8 september 2021

P.21.0536.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.6](#)

AC nr. ...

- Misdrijf inzake instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein - Administratieve sanctie - Procedure - Recht om zijn verweermiddelen aan te voeren voor de gemachtigd ambtenaar - Geen gebruik van dat recht

Krachtens artikel 9, § 3, 4°, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijk wegen- en waterdomein, heeft de vermoedelijke overtreder het recht zijn verweermiddelen bij een ter post aangetekend schrijven te laten gelden binnen een termijn van vijftien dagen, te rekenen van de datum van mededeling van het bericht van vervolging door de gemachtigd ambtenaar; uit het enkele feit dat de overtreder zijn onschuld op een andere manier staande heeft gehouden dan in de door het decreet bepaalde vormvoorschriften, volgt niet dat de geldboete verantwoord is en, bijgevolg, evenmin dat de nietigverklaring ervan een machtsoverschrijding inhoudt.

- Art. 9, § 3, 4° Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

8 september 2021

P.21.0536.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.6](#)

AC nr. ...

WEGVERKEER

ALLERLEI

Allerlei - KB 2 juni 2010 betreffende het wegverkeer van uitzonderlijke voertuigen - Begrip ondeelbare lading

Volgens artikel 46.2.3, laatste lid, Wegverkeersreglement en artikel 2, § 1, 4°, van het koninklijk besluit van 2 juni 2010 betreffende het wegverkeer van uitzonderlijke voertuigen wordt onder lange ondeelbare stukken of ondeelbare lading verstaan een lading die teneinde te vervoeren over de weg niet kan worden opgedeeld in meerdere ladingen zonder belangrijke kosten of schaderisico's en die ten gevolge van haar lengte, afmetingen en massa's niet kan worden vervoerd met een voertuig of door een transport dat op het vlak van lengte, afmetingen en massa's voldoet aan de Wegcode en het technisch reglement.

- Art. 2, § 1, 4° KB 2 juni 2010 betreffende het wegverkeer van uitzonderlijke voertuigen
- Art. 46.2.3 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

20 april 2021

P.21.0144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.10](#)

AC nr. ...

WEGVERKEERSREGLEMENT VAN 01-12-1975

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 8 - Artikel 8.3, tweede lid - Voertuig in de hand hebben - Gevaarlijke rijwijze

Een inbreuk op artikel 8.3., tweede lid, Wegverkeersreglement houdt in dat de bestuurder tijdens het besturen van het voertuig niet in staat was de rijbewegingen uit te voeren die hij bij het sturen moest uitvoeren dan wel zijn voertuig niet goed in de hand had; het enkele feit dat een gevaarlijke rijwijze een verhoogd risico op het niet-voldoen aan de vereiste rijvaardigheid inhoudt, volstaat hiertoe niet.

- Art. 8.3, tweede lid KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

29 juni 2021

P.21.0384.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.4](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 10 - Artikel 10.1.3° - Onvoorzienbare hindernis

Artikel 10.1.3° Wegverkeersreglement bepaalt dat een bestuurder in alle omstandigheden moet kunnen stoppen voor een hindernis die kan worden voorzien; een hindernis is onvoorzienbaar wanneer deze zich zo snel, onverwacht en op korte afstand voordoet dat de naderende bestuurder noch kan halt houden noch een uitwijkmanoeuvre kan uitvoeren zonder gevaar voor hemzelf of anderen (1) (2). (1) Vgl. Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0970.N, AC 2020, nr. 18. "Een hindernis is onvoorzienbaar wanneer het opduiken of juist inschatten ervan voor elke normale, voorzichtige en redelijke persoon onmogelijk is". (2) Het openbaar ministerie was van mening dat de appelrechters naar recht hebben geoordeeld dat verweerster, als voorrangsgerechtigde bestuurster van een bromfiets, erop mocht vertrouwen dat de beklagde (een werknemer van eiseres) na het volledig tot stilstand brengen van zijn bestelwagen aan het kruispunt haar voorrang zou verlenen; de handeling waarbij de voorrangsplichtige beklagde met zijn bestelwagen toch het kruispunt opreed was volgens het OM een reden om de bestelwagen te beschouwen als een onvoorzienbare hindernis, die verweerster niet toeliet te stoppen en aldus het verkeersongeval te vermijden.

- Art. 10.1.3° KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

15 juni 2021

P.21.0387.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.5](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 46 - Artikel 46.2.3, laatste lid - Begrip ondeelbare lading

Volgens artikel 46.2.3, laatste lid, Wegverkeersreglement en artikel 2, § 1, 4°, van het koninklijk besluit van 2 juni 2010 betreffende het wegverkeer van uitzonderlijke voertuigen wordt onder lange ondeelbare stukken of ondeelbare lading verstaan een lading die teneinde te vervoeren over de weg niet kan worden opgedeeld in meerdere ladingen zonder belangrijke kosten of schaderisico's en die ten gevolge van haar lengte, afmetingen en massa's niet kan worden vervoerd met een voertuig of door een transport dat op het vlak van lengte, afmetingen en massa's voldoet aan de Wegcode en het technisch reglement.

- Art. 2, § 1, 4° KB 2 juni 2010 betreffende het wegverkeer van uitzonderlijke voertuigen

- Art. 46.2.3 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

20 april 2021

P.21.0144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.10](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 50 - Snelheids- en sportwedstrijden - Behendigheidsritten - Competitie-element

Uit de bewoordingen van artikel 50 Wegverkeersreglement dat bepaalt dat alle snelheids- en sportwedstrijden "inzonderheid snelheids-, regelmatigheid- of behendigheidsritten of -wedstrijden", op de openbare weg zijn verboden, behoudens speciale toelating van de wettelijk gemachtigde overheid, volgt dat enkel een behendigheidsrit met een competitie-element hieronder valt (1). (1) Cass. 31 mei 1989, AR 7186, AC 1988-1989, nr. 559.

- Art. 50 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

29 juni 2021

P.21.0384.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.4](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1 - Alcoholslot - Prejudiciële vraag - Hypothese - Geen verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag

Noch de vonnisrechter noch het Hof dient een prejudiciële vraag te stellen die steunt op een loutere hypothese, namelijk dat de eiser nadeel zou ondervinden van het feit dat een andere bestuurder een bezwarende alcoholblaastest zou afleggen in een alcoholslot waarmee een voertuig zou zijn uitgerust waarmee ook de eiser zou rijden.

8 juni 2021

P.21.0368.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.11](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1 - Alcoholslot - Aard van de maatregel

De in artikel 37/1, § 1, eerste lid, Wegverkeerswet bedoelde maatregel beoogt niet de recidiverende bestuurder te bestraffen, maar de maatschappij te beschermen tegen onverantwoord verkeersgedrag door mee te waarborgen dat een bestuurder zich veilig in het verkeer begeeft (1) ; die maatregel houdt geen onredelijk zware sanctie in waardoor hij niet verenigbaar zou zijn met enige internationale rechtsnorm zoals artikel 6 EVRM en het feit dat hij een veiligheidsmaatregel in het algemeen belang uitmaakt, speelt daarbij geen rol. (1) Cass. 3 maart 2021, AR P.20.1313.F, AC 2021, nr. 154, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210303.2F.5 met concl. van advocaat-generaal Nolet de Brauwere op datum in Pas.

- Art. 37/1, § 1, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 37/1, § 1, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

8 juni 2021

P.21.0368.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.11](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 62 - Artikel 62, derde lid - Vaststelling van een verkeersovertreding door een automatisch werkend toestel - Geen vermelding in het proces-verbaal van het bemand of onbemand karakter van het toestel - Draagwijdte

Uit de enkele omstandigheid dat een proces-verbaal dat werd opgesteld voor een verkeersovertreding niet vermeldt of het toestel dat voor die vaststelling werd gebruikt bemand of onbemand is gebruikt, volgt niet dat die onregelmatigheid, die door de wetgever niet is gesanctioneerd met nietigheid, noodzakelijk onbetrouwbaar bewijs oplevert of dat het gebruik ervan eisers recht op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht van verdediging noodzakelijk miskent.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 62, derde lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

20 april 2021

P.21.0030.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.6](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67bis - Toepassingsgebied - Misdrif inzake instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein - Misdrif gepleegd door het parkeren van een voertuig

Het door artikel 67bis Wegverkeerswet ingevoerde vermoeden van schuld is enkel van toepassing op schendingen van de voormelde wet en haar uitvoeringsbesluiten en niet op het wanbedrijf van onwettige bezetting van het gewestelijk openbaar domein, ook al werd dit gepleegd door het parkeren van een motorvoertuig.

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16

maart 1968

- Art. 5, § 1, 2°, a) Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar
wegen- en waterwegendomein

8 september 2021

P.21.0536.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.6

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

ALGEMEEN

Algemeen - COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Strafzaken - Schorsing van de verjaringstermijnen - Bevoegdheid van de Koning

Uit de samenlezing van de bepalingen van artikel 5, § 1, 6° en 7°, artikel 7 en artikel 8, COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 en artikel 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020, volgt dat er schorsing is van de verjaring van de strafvordering in de zin van artikel 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering tijdens de in de artikelen 1 en 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode; aangezien de wetgever op grond van artikel 5, § 1, 6°, en 7°, COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 de Koning heeft gemachtigd tot het invoeren van een schorsingsgrond voor de verjaring van de strafvordering en de Koning met de artikelen 1 en 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 van die machtiging heeft gebruik gemaakt, moet dit koninklijk besluit worden beschouwd als een wet in de zin van artikel 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

- Art. 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

13 april 2021

P.20.1346.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.7](#)

AC nr. ...

UITLEGGING

Uitlegging - Ministerieel Besluit van 18 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken - Algemene sluiting handelszaken en winkels - Uitzondering

Uit de bepaling van artikel 1, § 1, eerste lid, van het ministerieel besluit van 18 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, blijkt dat de sluiting van handelszaken en winkels niet geldt voor dierenvoedingswinkels; die uitzondering is van toepassing op handelszaken en winkels voor dierenvoeding, zonder dat de uitzondering wordt beperkt tot de bedrijvigheid die betrekking heeft op dierenvoeding (1). (1) De feiten werden gepleegd op 21 maart 2020 zodat het ministerieel besluit van 18 maart 2020 van toepassing was.

29 juni 2021

P.21.0476.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.7](#)

AC nr. ...

WRAKING

- Strafzaken - Rechter - Onafhankelijkheid - Overtuiging van een partij - Bewijs

De rechter wordt tot bewijs van het tegendeel vermoed onpartijdig, onafhankelijk en onbevangen te oordelen (1); bij de beoordeling of er wettige redenen zijn om te twijfelen aan de onpartijdigheid van een lid van een rechtscollege, kan rekening worden gehouden met de overtuiging die een partij op dit punt zegt te hebben; die overtuiging vormt evenwel geen exclusief criterium; bepalend is of de vrees voor een partijdige behandeling van de zaak objectief is gerechtvaardigd (2). (1) Cass. 28 maart 2017, AR P.17.0238.N, AC 2017, nr. 223; Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166. (2) Cass. 28 maart 2017, AR P.17.0238.N, AC 2017, nr. 223; Cass. 27 april 2016, AR P.16.0509.F, AC 2016, nr. 288; Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166. Zie alg. J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, 36-40; F. KUTY, L'impartialité du juge en procédure pénale, Larcier, 2005, 41-251 ; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 791-805 ; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 724-728 ; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 15-20.

15 juni 2021

P.21.0145.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.11](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Rechter - Levensbeschouwing van de rechter

De levensbeschouwing alleen van een magistraat creëert geen schijn van partijdigheid; de enkele omstandigheid dat een magistraat al dan niet lid zou zijn van een levensbeschouwelijke vereniging en deelneemt aan de activiteiten van die vereniging, houdt dan ook geen wettige reden in om te twijfelen aan de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van die magistraat (1). (1) Cass. 8 mei 2012, AR P.12.0730.N, AC 2012, nr. 286.

15 juni 2021

P.21.0145.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.11](#)

AC nr. ...